

Comportaments i necessitats de salut de l'alumnat de secundària, cicles formatius i batxillerat de la Catalunya Central

Enquesta panell sobre aspectes socials, d'educació i de salut

1 a onada
2019/20

Comportaments i necessitats de salut de l'alumnat de secundària, cicles formatius i batxillerat de la Catalunya Central

Enquesta DESKcohort

1a onada 2019/20

UMANRESA
UNIVERSITAT DE VIC
UNIVERSITAT CENTRAL
DE CATALUNYA

Departament
**d'Epidemiologia i Metodologia
de les Ciències Socials i de la Salut**
UMANRESA | UVIC-UCC

Generalitat de Catalunya
Agència de Salut Pública de Catalunya
Sub-direcció General de Drogodependències

ciberesp
Centro de Investigación Biomédica en Red
Epidemiología y Salud Pública

Generalitat de Catalunya
Agència de Salut Pública de Catalunya
Servei Regional a la Catalunya Central

**Universitat Oberta
de Catalunya**

Generalitat de Catalunya
Departament d'Educació
Serveis Territorials a la Catalunya Central

Centre d'Estudis Epidemiològics
sobre les Infeccions de Transmissió
Sexual i Sida de Catalunya

Ajuntament

de Manresa

SECRETARÍA DE ESTADO
DE SANIDAD

DELEGACIÓN DEL GOBIERNO
PARA EL PLAN NACIONAL SOBRE DROGAS

Coordinació general de l'informe

Espelt, Albert; González Casals, Helena; i Rogés, Judit.

Redacció de l'informe

González Casals, Helena; Rogés, Judit.

Col·laboració Agència de Salut Pública a la Catalunya Central

Cervos, Imma; Coll, Maria Dolors; Colldeforns, Carme; Illa, Monserrat.

Treball de camp

González-Casals, Helena; Arechavala, Teresa; Barón-García, Tivy; Birca, Daniela; Bosque-Prous, Marina; Colillas-Malet, Ester; Espelt, Albert; García Baños, Ana; Lafon Guasch, Aina; Obradors-Rial, Núria; Ribera Codina, Mireia; Sánchez Gómez, Carla; i Teixidó-Compañó, Ester.

Anàlisi de dades

Álvarez-Vargas, Anaís; González-Casals, Helena; i Rogés, Judit.

Grup de treball DESKcohort 2019/20

González-Casals, Helena; Rogés, Judit; Bosque-Prous, Marina; Casabona, Jordi; Folch, Cinta; Colom, Joan; Espelt, Albert; Aguilar,

Alicia; Angulo-Brunet, Ariadna; Álvarez-Vargas, Anaís; Arechavala, Teresa; Baena, Antoni; Barón-García, Tivy; Bartroli, Montse; Borao, Olga; Caberol, Ariadna; Campoy, Mireia; Clotas, Catrina; Colillas-Malet, Ester; Díaz-Geada, Ainara; Drou-Roget, Gemma; Espino, Sandra; Esquius, Laura; Fernández, Esteve; Gontí, Rémi; Jubany, Júlia; Majó, Xavier; Manera, Maria; Munné, Carles; Muntaner, Carles; Obradors-Rial, Núria; Puigcorbé, Susanna; Riera, Carlota; Saigí, Francesc; Teixidó-Compañó, Ester; Torralba, Mireia; Torruella, Anna; Vaqué, Cristina i Vives-Cases, Carmen.

Agraïments

A tot l'alumnat i professorat dels centres participants per la seva col·laboració.

Cita suggerida:

González-Casals, H., Rogés, J., Bosque-Prous, M., Casabona, J., Folch, C., Colom, J., Espelt, A., i Grup de Treball DESKcohort. (2022). *Comportaments i necessitats de salut de l'alumnat de secundària, cicles formatius i batxillerat de la Catalunya Central. Enquesta DESKcohort 1a onada 2019/20*. Manresa: Fundació Universitària del Bages.

Joan Colom Farran

Subdirector General de Drogodependències, Agència de Salut Pública de Catalunya

Des d'una perspectiva de salut pública és clau conèixer de forma precisa la realitat social, de salut i de comportaments de salut de la població per tal de poder dissenyar i avaluar les polítiques preventives i assistencials i identificar-ne les més efectives a partir de la monitorització del seu impacte en la població destinatària. Les metodologies i les anàlisis necessàries per poder accedir a aquest coneixement són cada vegada més diverses i sofisticades i sovint requereixen de la triangulació de diferents dades, epidemiològiques i empíriques,

obtingudes a partir de fonts diverses i a diferents nivells.

Quan es tracta de conèixer comportaments relacionats amb el consum de drogues, els usos digitals, les addiccions i els determinants socials que s'hi associen, al tractar-se d'aspectes sovint "socialment estigmatitzats", encara s'ha d'afinar més en la selecció de les estratègies de recerca a utilitzar.

Des de la Subdirecció General de Drogodependències de l'Agència de Salut Pública de Catalunya treballam, entre d'altres, perquè l'observatori d'addiccions de

Catalunya, que aglutina informació provinent de fonts tan diverses com les enquestes, l'activitat assistencial, la prescripció farmacèutica, els decomisos de drogues, etc., sigui, cada vegada més, una eina de referència al nostre país en aquest àmbit. Som conscients però que cal complementar la informació de què disposem, que n'és molta i cada vegada de més qualitat, amb l'impuls i el manteniment de recerca específica en aquells àmbits on detectem que tenim mancances importants.

En aquest sentit, la iniciativa de la UVic-UCC d'iniciar un projecte de recerca pel seguiment, mitjançant un panell d'enquestes multidisciplinar, d'una cohort d'alumnat de secundària, cicles formatius i batxillerat dels instituts de la Catalunya Central és d'especial rellevància pel nostre país. El

DESKcohort representa un pas endavant en la vigilància en salut pública en població jove ja que, per exemple, a més a més de proveir informació transversal sobre les necessitats relacionades amb la salut i els comportaments relacionats amb els consums de drogues, dels jocs d'entreteniment i d'apostes i els usos digitals dels adolescents de la cohort en moments concrets, ens proveeix informació també longitudinal i ens permet estudiar l'evolució de les variables estudiades. A més, també ens deixa relacionar aquests canvis amb altres variables de salut, educatives, socials i ambientals i conèixer els factors que determinen la salut, en les persones joves del nostre territori al llarg del temps.

És molt destacable per exemple, que el DESKcohort és una estratègia flexible que ha permès

monitoritzar l'impacte del confinament i de la pandèmia de la COVID-19 en aquests adolescents i estudiar la influència que en aquesta evolució han tingut variables tan importants com les desigualtats socials.

El DESKcohort no seria possible sense la participació, la coordinació i treball en xarxa de nombrosos actors i entitats del territori. Més enllà del lideratge de la Universitat de Vic, Universitat Central de Catalunya, i els investigadors que la van impulsar, hi té un paper rellevant el recolzament tant del Departament d'Educació com de la Subdirecció General de Drogodependències de l'Agència de Salut Pública de Catalunya i la col·laboració de la Universitat Oberta de Catalunya, el Centre d'Estudis Epidemiològics sobre les Infeccions de Transmissió

Sexual i Sida de Catalunya i l'Ajuntament de Manresa.

El coneixement continuat de la realitat social i de salut d'aquests joves de la Catalunya Central ha d'alinear-se necessàriament amb la implementació de programes preventius per minimitzar els problemes que aquests poden patir. En aquest sentit és clau que s'aprofiti per impulsar l'aplicació, per exemple, del Programa Salut i Escola i en l'àmbit de les addiccions específicament, del Protocol de prevenció, detecció i intervenció sobre drogues als centres de secundària que ofereix orientacions sobre com actuar davant fets relacionats amb el consum de drogues als centres educatius. Aquests són només dos dels exemples de tots els programes preventius que a nivell de tot Catalunya i a nivell més local estan disponibles per poder-se

implementar entre els joves d'aquestes edats.

La Subdirecció General de Drogodependències co-lidera el grup impulsor i de treball del DESKcohort, i participa especialment en garantir l'adequat estudi de les variables relacionades amb els consums de drogues, de jocs d'entreteniment i d'apostes i els usos digitals i el manteniment de la cohort al llarg dels anys. També col·labora en explorar la millor manera de donar resposta a les necessitats que es van detectant i també en estudiar les oportunitats per ampliar aquesta iniciativa, tan útil, a la resta de territoris de Catalunya.

El DESKcohort està ja facilitant informació molt preuada en format de diferents publicacions científiques en revistes d'impacte i també en aquest informe "Com

portaments i necessitats de salut de l'alumnat de secundària, cicles formatius i batxillerat de la Catalunya Central" (2022). El repte ara és avançar perquè sigui també una estratègia útil per avaluar, entre d'altres, l'impacte dels programes preventius adreçats a aquesta població.

Dr. Valentí Martínez Espinosa

Director General

Fundació Universitària del Bages

“Transferència de coneixement i cooperació institucional, elements claus del DESKcohort”

Teniu a les mans l'informe de la primera onada del DESKcohort (2019/20), amb els darrers resultats de l'enquesta sobre els comportaments de salut de la població adolescent de la Catalunya Central. Es publica en un moment en què encara són ben vius els debats sobre la salut i els biaixos de tipus social que hi incideixen. I és que la pandèmia ha modificat moltes de les prioritats i visions que compartim, com

a societat, al voltant de la malaltia i el benestar físic, psíquic i emocional. El projecte i l'enquesta DESKcohort ha estat dissenyada per ser una eina que aporti informació útil i rigorosa a aquest debat.

La Universitat té el compromís indefugible d'aportar coneixement, reflexió i propostes d'acció informades a les necessitats i desafiaments de la societat. DESKcohort treballa en aquesta línia i ho fa, a

més, amb actitud oberta i col·laborativa. De fet, la transferència de coneixement i la cooperació institucional són dos dels elements claus d'aquesta iniciativa. Així, d'una banda, s'ha convertit en un espai per a la recerca en l'àmbit de l'Epidemiologia i la Salut Pública dins del campus Manresa de la Universitat de Vic – Universitat Central de Catalunya (UVic-UCC). Les dades que genera permeten impulsar una producció científica notable que no només fa més sòlida la Universitat com a lloc de generació de coneixement sinó que també impacta en l'entorn en forma de propostes d'intervenció més ben fonamentades per a la prevenció i l'actuació en Salut Pública.

D'altra banda, i no pas menys important, DESKcohort és fruit del treball coordinat del Departament d'Epidemiologia i

Metodologia de les Ciències Socials i de la Salut de la Facultat de Ciències de la Salut de Manresa (UVic-UCC) amb la Subdirecció General de Drogodependències de l'Agència de Salut Pública de Catalunya i el Departament d'Educació. Compta, també, amb el suport de l'Agència de Salut Pública de Catalunya, la Universitat Oberta de Catalunya, el Centre d'Estudis Epidemiològics sobre les Infeccions de Transmissió Sexual i Sida de Catalunya i l'Ajuntament de Manresa. És, doncs, un bon exemple de col·laboració institucional al servei de la qualitat de vida i el benestar de les persones.

Imma Cervós Costansa

Delegada de Salut a la Regió Sanitària
a la Catalunya Central

Aquest informe és una eina cabdal per a poder dissenyar accions de prevenció i promoció de la salut a la Catalunya Central. A més, permet avaluar l'efectivitat de les iniciatives que es desenvolupen.

Per a les polítiques de Salut Pública és fonamental disposar d'informació analitzada amb rigor científic per poder ajustar les intervencions que es fan al territori tenint en compte la nostra singularitat.

El projecte DESKcohort realitza enquestes cada dos anys i es focalitza en l'alumnat de secundària, cicles formatius i batxillerat. A través d'aquest treball podem veure l'evolució i les tendències en aquesta franja d'edat de la Catalunya Central i, per tant, és clau en el diagnosi. També és important poder acotar aquest estudi al nostre àmbit d'actuació on les nostres casuístiques socials, demogràfiques i també de dispersió geogràfica amb entorns de ruralitat, ens fan molt diferents de les àrees metropolitanes.

Des d'aquí l'agraïment al treball d'investigació que s'elabora des de la proximitat i amb focus a la nostra realitat. Un treball en xarxa amb diverses entitats del territori que encara el fan més ric. Cal posar en valor aquest treball de col·laboració. Només així podem, cada cop més, impulsar polítiques públiques de salut pública amb impacte i amb una visió clara que posa en valor les accions de prevenció de la malaltia i promoció de la salut.

Anna Torruella i Sanllehy

Coordinadora de Serveis Educatius
Serveis Territorials d'Educació a la
Catalunya Central

Quan la Universitat de Manresa, fa uns anys, es va posar en contacte amb el departament d'educació fent-nos la proposta d'una recerca sobre els hàbits de salut dels adolescents del territori ens va semblar una bona idea que ens havia de permetre avançar a tots plegats.

El projecte era ambiciós, però tenia rigor científic, eren les bases d'una recerca. Ens havia de permetre avançar-nos a situacions no desitjades, i va ser precisament el caràcter preventiu i la possibilitat de recollir informació molt relacionada amb el món

educatiu el que ens va portar a acceptar el rept.

Sumàvem les dues parts: la universitat perquè feia la recerca sobre hàbits dels joves amb una àmplia mostra d'adolescents i amb caràcter bianual sobre la mateixa mostra a trets generals; pel departament d'educació l'estudi ens permetia obtenir dades fiables i rigoroses dels alumnes dels nostres centres i per tant disposar d'informació significativa per a emprendre actuacions o mantenir les actuals si eren encertades.

L'objectiu era poder fer actuacions preventives en temes concrets de salut i d'hàbits.

A hores d'ara el projecte ja és una realitat. Ja tenim dades i força significatives. És una realitat amb valoració molt positiva -per part dels centres- i que ens ha aportat una informació valuosa.

Les dades obtingudes ens han de fer reflexionar, les hem d'analitzar amb detall i entre totes fer propostes de millora i d'actuacions preventives.

Hem iniciat una línia de treball compartida entre institucions que ens ha de permetre avançar en la millora de la vida dels nostres joves.

Índex

1.	Introducció.....	17
2.	Mètodes.....	21
2.1.	Població i àmbit d'estudi	21
2.2.	Selecció de la mostra	22
2.3.	El qüestionari	22
2.4.	Treball de camp	23
2.5.	Descripció de la mostra	23
3.	Resultats.....	27
4.	Dades demogràfiques i socioeconòmiques	29
4.1.	Sexe i edat	29
4.2.	Estructura familiar	30
4.3.	País d'origen	39
5.	Salut, descans i estat d'ànim.....	43
5.1.	Salut	43
5.2.	Descans.....	45
5.3.	Estat d'ànim.....	47
6.	Alimentació	51
7.	Temps lliure i activitat física.....	65

7.1.	Tipus d'oci.....	65
7.2.	Activitat física	71
8.	Addicions comportamentals.....	75
8.1.	Ús de pantalles i Tecnologies de la Informació i Comunicació (TIC)	75
8.2.	Jocs i apostes	81
9.	Consum de substàncies addictives	85
9.1.	Tabac	85
9.2.	Cànnabis	93
9.3.	Alcohol.....	104
9.4.	Altres substàncies.....	110
9.5.	Conducció i substàncies.....	112
10.	Relacions amb els altres	119
10.1.	Diversitat	119
10.2.	Entorn	121
10.3.	Bullying	122
10.4.	Autoconeixement	126
11.	Sexualitat	129
12.	Mobilitat i seguretat viària	143
13.	Conclusions	149

14.	Agraïments.....	153
15.	Bibliografia.....	158
	Annexos.....	163

1. Introducció

L'adolescència és una etapa de canvis físics i psicològics en què els joves construeixen la seva identitat, es reforça el grup d'iguals i prenen les primeres decisions pròpies. En aquesta fase de la vida apareix també la cerca de nous límits, els comportaments de risc i l'experimentació, per exemple amb drogues, tant legals com il·legals (1,2). Els factors que podrien explicar els comportaments de risc per a la salut en les persones adolescents poden estar relacionats tant amb aspectes individuals com amb aspectes contextuais. D'aquesta manera, per una banda, aspectes individuals com per exemple la posició socioeconòmica, la relació amb els progenitors, la nacionalitat, l'edat, el gènere o l'estat civil dels progenitors s'han vist relacionats amb la salut física i mental de les persones adolescents així com amb els seus comportaments de risc (3). Per altra banda, aspectes contextuais com l'entorn socioeconòmic en què viuen, ja sigui a nivell d'escola, de barri o de comunitat també s'han vist relacionats amb comportaments de risc per la salut i amb la salut dels adolescents (4). Estudiar i poder entendre bé quins són els factors que condicionen la salut i els comportaments de salut en l'adolescència és crucial donat que en general, els comportaments de salut que s'adquireixen a una edat primerenca es

mantenen de forma prolongada fins a la primera etapa de la vida adulta. Per aquest motiu, és important establir uns bons comportaments de salut durant l'adolescència. Per exemple, s'ha observat que un nivell socioeconòmic més desfavorit en la infantesa prediu els trastorn per consum d'alcohol en l'edat adulta (5).

Degut a la rellevància que té estudiar amb més profunditat tots aquest factors en aquest grup d'edat, al llarg dels anys han anat apareixent actuacions per donar-hi resposta. Des de l'any 1987, l'Agència de Salut Pública de Barcelona ha realitzat l'enquesta de Factors De Risc en Estudiants de Secundària (FRESC), on en cada onada de forma periòdica exploren comportaments de salut i factors de risc per a la salut d'una mostra representativa d'escolars de la ciutat (6). No obstant, aquests factors han estat generalment explorats en àmbits urbans (com és l'àrea metropolitana de Barcelona) i es desconeix com poden variar aquests comportaments de salut i la salut del col·lectiu adolescent en àmbits rurals i de ciutats petites i mitjanes, com és el territori de la Catalunya Central. Fruit d'aquesta necessitat, l'any 2019 neix DESKcohort, una enquesta administrada a una cohort de joves escolaritzats de la Catalunya Central amb l'objectiu de poder estudiar la salut i els determinants de salut d'aquest col·lectiu en el territori. A partir d'instruments ja validats i emprats en altres estudis, es va crear un

qüestionari per recollir totes aquestes variables de salut. El qüestionari s'estructura en diferents àmbits o seccions, i està disponible a la web del projecte, www.deskcohort.cat (apartat "Com funcionem? → 1a Onada 2019/20").

En el procés d'elaboració de l'enquesta, per tal de vetllar per la validesa d'aquesta, s'han utilitzat instruments rellevants en aquest àmbit, com l'enquesta d'hàbits relacionats amb la salut a alumnes de 4rt d'ESO de la Diputació de Barcelona (7), l'enquesta del projecte Youth Europe Questionnaire, l'enquesta de Factors de Risc a l'Escola Secundària de l'Agència de Salut Pública de Barcelona (FRESC) (8), l'enquesta sobre ús de drogues a l'ensenyament secundari a Espanya (ESTUDES) del Pla Nacional sobre Drogas (9), l'enquesta SIVES (Sistema Integrat de Vigilància Epidemiològica de la SIDA/VIH/ITS a Catalunya) (10) i l'enquesta de l'estudi de la prevalença de la infecció per Chlamydia Trachomatis i altres ITS en adults-joves (16-35 anys) del CEEISCAT (11). Per a la mesura del consum de risc d'alcohol s'ha emprat el test validat AUDIT-C (*Alcohol Use Disorders Identification Test*) amb un punt de tall ≥ 3 (12), i pel consum de risc de cànnabis el test CAST-F (*Cannabis Abuse Screening Test*) amb un punt de tall ≥ 7 (13). Per a identificar l'ús problemàtic del mòbil s'ha emprat el qüestionari validat CERM

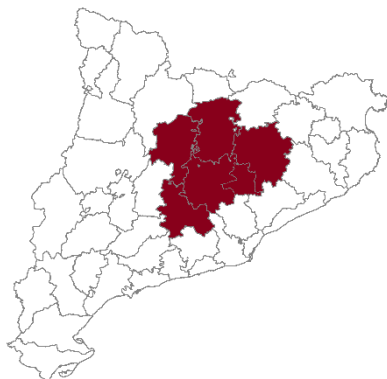
(Cuestionario de Experiencias Relacionadas con el Móvil) (14). Tota la informació recollida en aquesta enquesta serà d'utilitat per tal de dissenyar intervencions de promoció i de prevenció de la salut i avaluar polítiques i programes que s'estiguin duent a terme.

2. Mètodes

2.1. Població i àmbit d'estudi

La població d'estudi va ser tot l'alumnat que va cursar 2n d'ESO, 4rt d'ESO, 2n de batxillerat i 2n de Cicles Formatius de Grau Mig (CFGM) durant el curs 2019-20 en algun centre educatiu de la Catalunya Central.

L'àmbit geogràfic de l'enquesta van ser les comarques del Bages, Osona, Anoia, Solsonès, Berguedà i Moianès, amb un total de 165 municipis en el territori de la Catalunya Central. L'enquesta es va administrar entre el setembre del 2019 i el març de 2020, en horari lectiu. L'àmbit d'estudi va ser el centre educatiu. En aquest territori, el curs 2019-20 hi constaven 89 centres on s'impartia Educació Secundària Obligatòria i dos centres on s'impartia exclusivament educació post obligatòria (batxillerat i cicles formatius). De forma aproximada això consistia en una població d'uns 15.641 alumnes.

2.2. Selecció de la mostra

Disseny mostral

La mostra va ser una mostra de conveniència. Es van convidar als 91 centres de la Catalunya central a participar, dels quals 65 centres van accedir a participar (71%).

Disseny d'estudi

El DESKcohort és un estudi panell bianual en el qual hi ha un seguiment longitudinal d'una part de la mostra al llarg de la seva escolarització. La primera onada (resultats presentats en el present informe) es va realitzar durant el curs acadèmic 2019-20 i durant el següent curs 2020-21, es va fer un retorn a les escoles i difusió general del projecte. En el curs 2021-22 s'ha administrat la 2a onada i en el 2023-24 es realitzarà la 3a onada d'enquestes.

2.3. El qüestionari

El procediment de creació de l'enquesta, la creació i descripció de les variables que s'inclouen en el qüestionari i la metodologia emprada en la seva administració, es detallen al document *Dimensions de l'enquesta* disponible a la web del projecte, www.deskcohort.cat (apartat "Com funcionem?").

2.4. Treball de camp

El primer contacte amb les escoles es va dur a terme directament des dels Serveis Territorials de la Catalunya Central del Departament d'Educació, però la resta de treball de camp va ser realitzada pel Departament d'Epidemiologia i Metodologia de les Ciències Socials i de la Salut (DEMeSS) conjuntament amb l'*Interinstitutional Research Group in Epidemiology and Public Health in the Digital Health context (Epi4health)* de la Facultat de Ciències de la Salut del Campus UManresa de la Universitat de Vic – Universitat Central de Catalunya. L'enquesta va ser autoadministrada i digitalitzada, doncs cada alumne/a la contestava mitjançant una tauleta electrònica a l'aula.

2.5. Descripció de la mostra

La mostra final va ser de 7.319 alumnes d'entre 12 i 18 anys, escolaritzats en centres de la Catalunya Central. D'aquests, 2.678 cursaven 2n d'ESO, 2.690 cursaven 4rt d'ESO, 1.512 cursaven 2n de batxillerat i 439 cursaven 2n de CFGM. La mostra final es va obtenir a partir de 65 centres. El percentatge de participació de l'alumnat (alumnat enquestat respecte el matriculat) va ser del 60,2% a 2n d'ESO, del 64,2% a 4rt d'ESO, del 66,0% a 2n de

Batxillerat i del 46,7% a 2n de CFGM. Del total de 7.319 alumnes que van respondre l'enquesta, el 36,6% representava als de 2n d'ESO, el 36,8% es corresponia als de 4rt d'ESO, el 20,7% a 2n de Batxillerat i el 6,0% a 2n de CFGM. De l'alumnat total que va respondre l'enquesta, es van incloure aquelles persones amb una edat dins el rang esperat segons el curs (13-14 anys a 2n d'ESO, 15-16 anys a 4t d'ESO, 17-18 anys a 2n de Batxillerat i 2n de CFGM). A la Taula 1 es presenta la distribució de la mostra total de nois i noies participants, per cursos i tenint en compte la titularitat del centre educatiu.

Taula 1. Descripció de la mostra segons sexe, curs i titularitat del centre educatiu.

		Sexe		
		Noies	Nois	Total
Titularitat Pública	2n ESO	978	860	1.838
	4t ESO	987	894	1.881
	2n BAT	689	506	1.195
	CFGM	164	152	316
Titularitat Concertada-Privada	2n ESO	403	433	836
	4t ESO	386	420	806
	2n BAT	174	142	316
	CFGM	31	90	121
Total	2n ESO	1.382	1.296	2.678
	4t ESO	1.374	1.316	2.690
	2n BAT	863	649	1.512
	CFGM	195	244	439

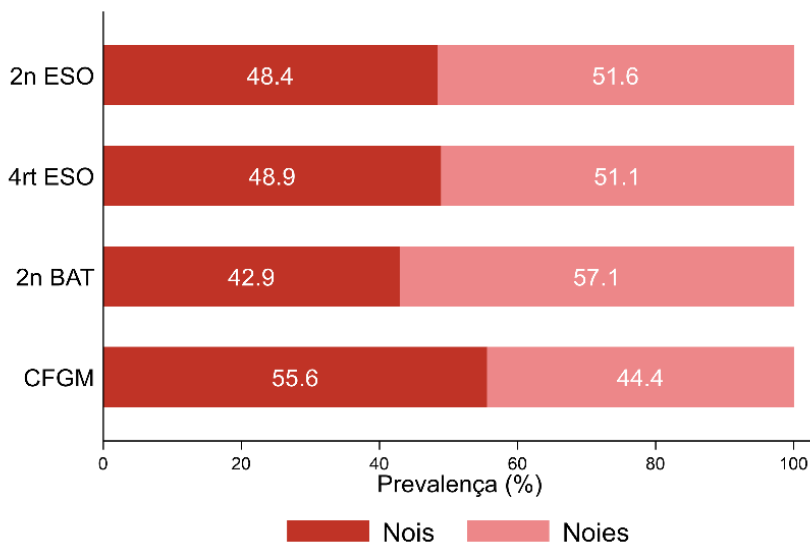
3. Resultats

Aquest informe inclou els resultats de la primera onada de l'enquesta DESKcohort, que va ser administrada durant el curs 2019-20, en el període previ a l'inici la pandèmia de la COVID-19. A continuació es presenten els resultats que descriuen l'estat de salut i els comportaments de salut de les persones joves escolaritzades a la Catalunya Central. Els resultats es presenten en funció del sexe, l'edat i el nivell socioeconòmic subjectiu de les persones participants.

4. Dades demogràfiques i socioeconòmiques

4.1. Sexe i edat

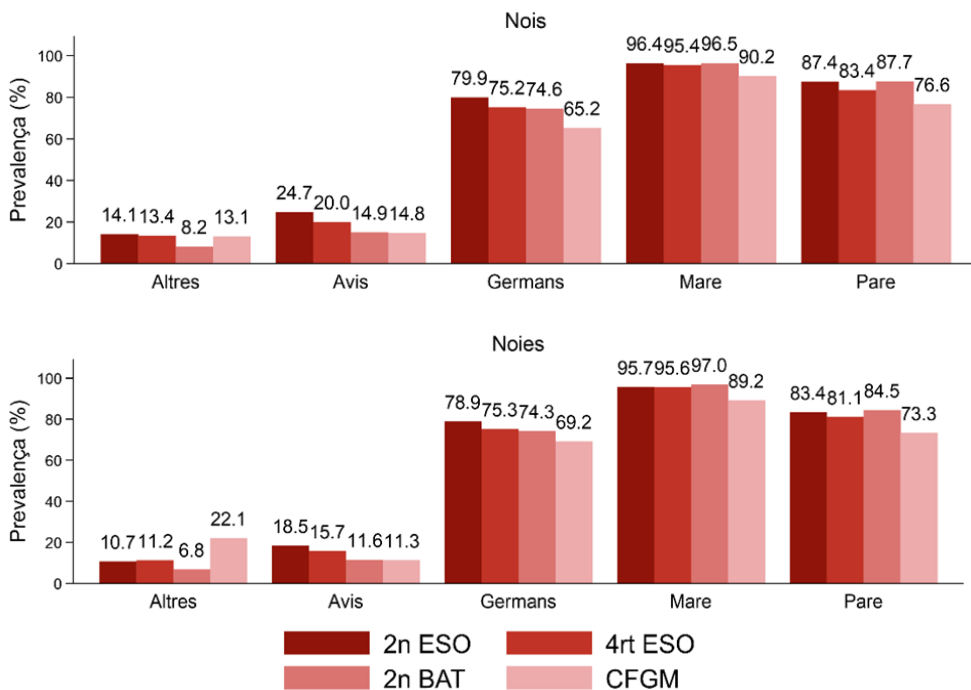
Figura 1. Distribució de la mostra d'adolescents participants, segons sexe i curs.

La distribució de l'alumnat de 2n i 4rt d'ESO està molt equiparada per sexes, al voltant d'un 49% de nois i un 51% de noies. A 2n de Batxillerat la proporció de noies és major, en canvi a CFGM hi ha més nois que noies.

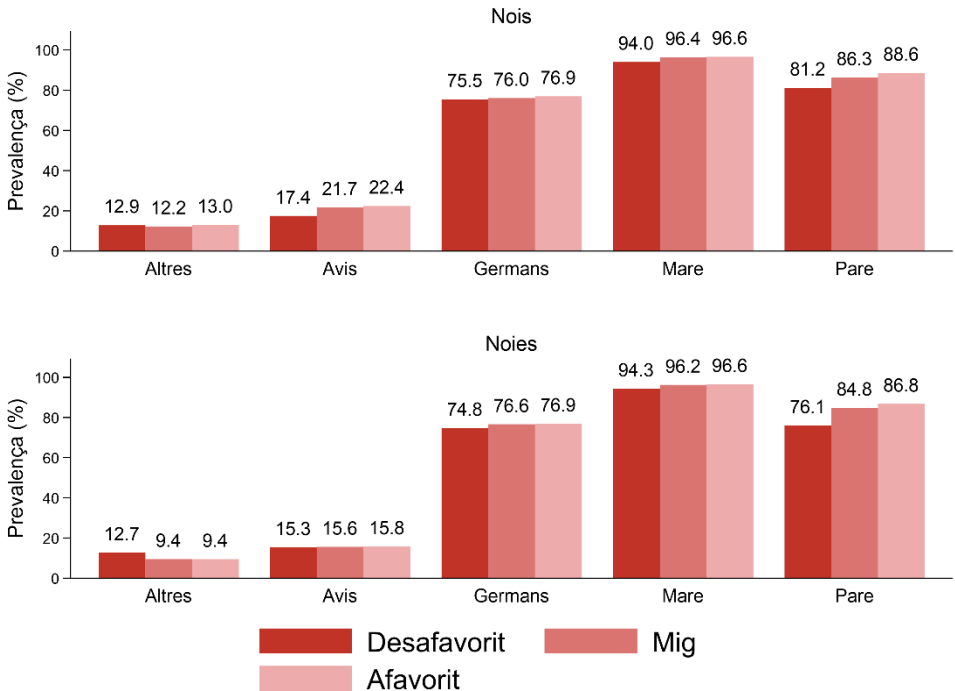
4.2. Estructura familiar

Figura 2. Distribució dels adolescents participants segons els familiars amb qui conviuen, segons sexe i curs.

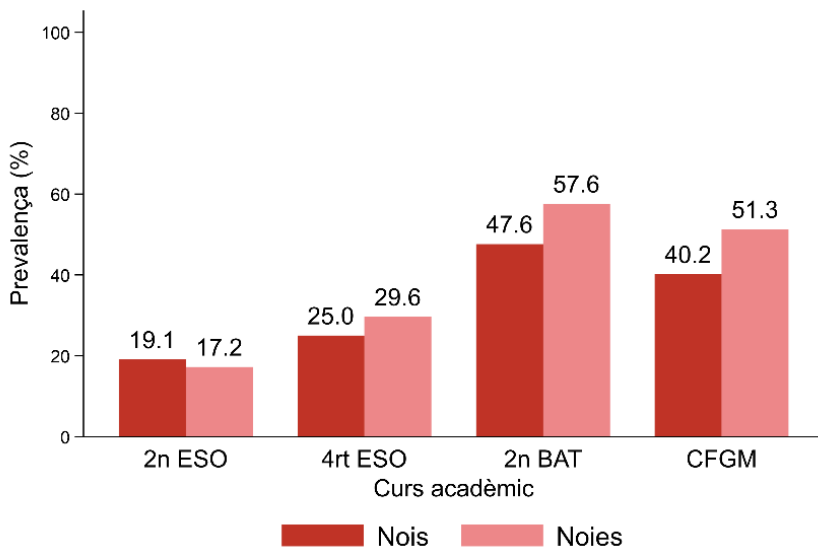
El percentatge d'adolescents que viuen amb la mare és superior als que viuen amb el pare, en tots els cursos. Les persones adolescents de CFGM presenten els percentatges més baixos de convivència familiar. No s'observen diferències importants entre sexes.

Figura 3. Distribució dels adolescents participants segons els familiars amb qui conviuen, segons sexe i nivell socioeconòmic.

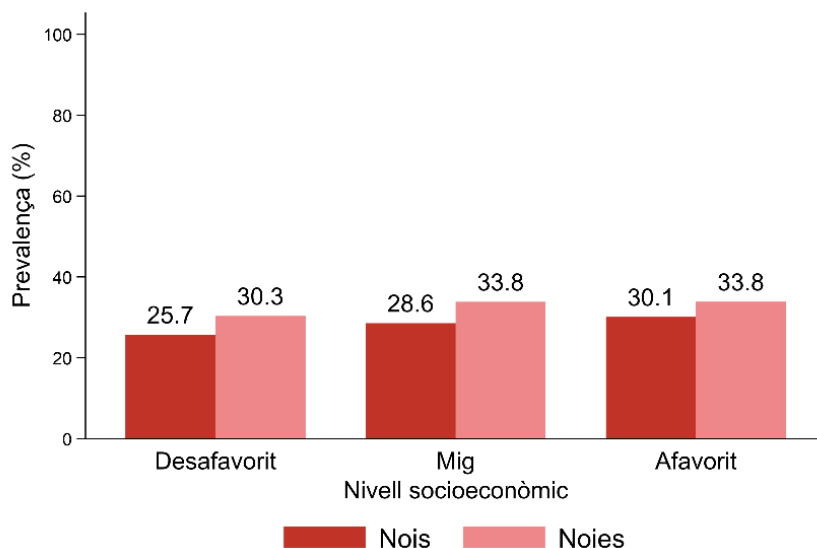
Les persones amb un nivell socioeconòmic desafavorit reporten amb menys freqüència conviure amb el pare en comparació a les de nivell afavorit. Al voltant del 13% dels nois i noies de nivell socioeconòmic desafavorit conviuen amb altres persones fora del nucli familiar principal.

Figura 4. Percentatge d'adolescents que reporten tenir una feina remunerada, segons sexe i curs.

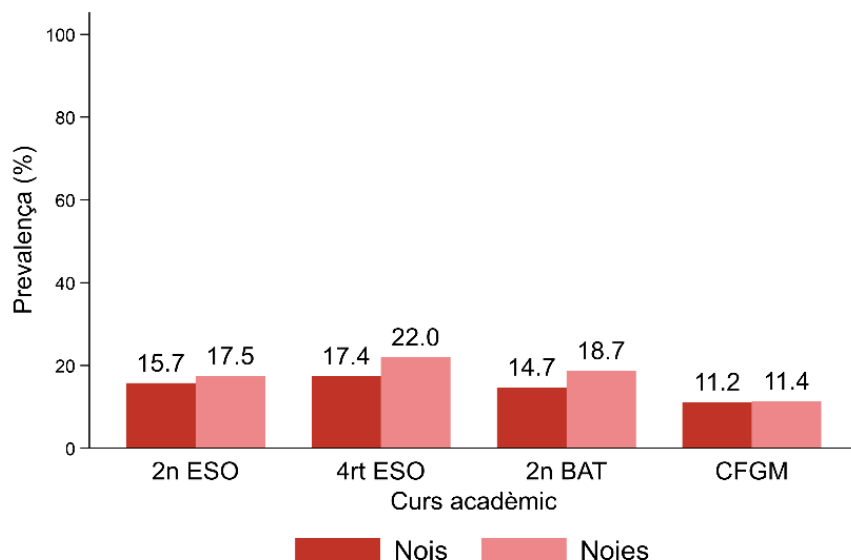
Els adolescents de 2n de Batxillerat són els que tenen més feines remunerades, aproximadament la meitat de nois i dos terços de les noies. Exceptuant 2n d'ESO, el percentatge de noies que tenen feines remunerades és major que els nois.

Figura 5. Percentatge d'adolescents que reporten tenir una feina remunerada, segons sexe i nivell socioeconòmic.

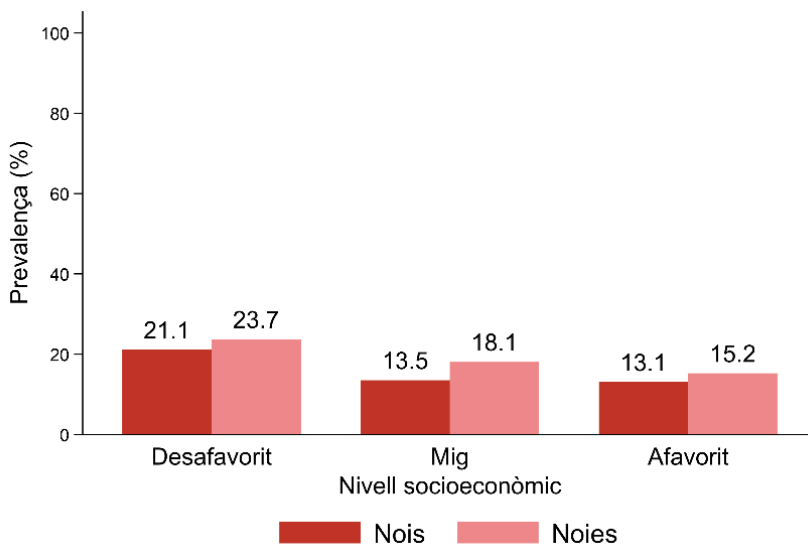
Els nois i noies nivell de nivell socioeconòmic desafavorit tenen menys feines remunerades.

Figura 6. Percentatge d'adolescents que reporten tenir dificultats d'aprenentatge, segons sexe i curs.

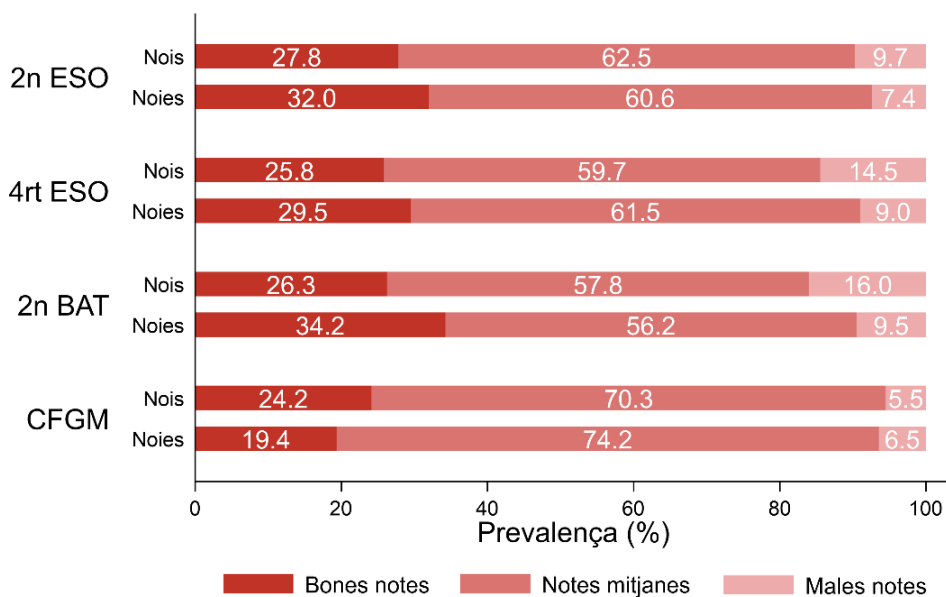
Hi ha una major prevalença de noies amb dificultats d'aprenentatge en tots els cursos en comparació amb els nois. 4rt d'ESO és el curs amb major percentatge d'alumnes amb dificultats d'aprenentatge i a CFGM hi trobem el percentatge més baix.

Figura 7. Percentatge d'adolescents que reporten tenir dificultats d'aprenentatge, segons sexe i nivell socioeconòmic.

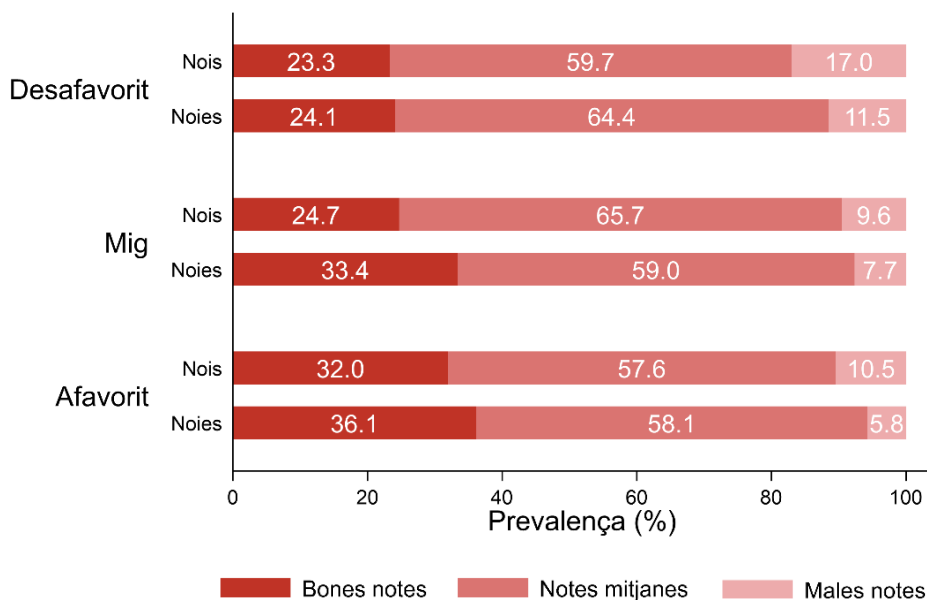
En general, s'observa un percentatge més elevat de noies amb dificultats d'aprenentatge. Per ambdós sexes, l'alumnat que presenta més dificultats d'aprenentatge són els de nivell socioeconòmic desafavorit.

Figura 8. Distribució de l'èxit acadèmic dels adolescents participants, segons sexe i curs.

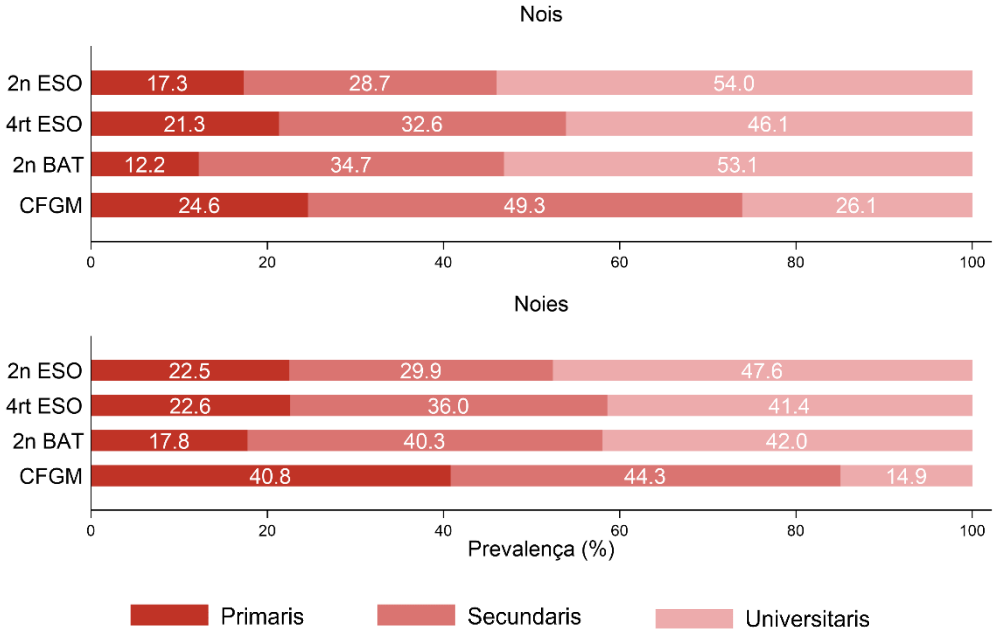
En comparació amb els nois, el percentatge de noies que perceben tenir bones notes és més elevat a 2n i 4rt d'ESO i 2n de Batxillerat. Un 14,5% dels nois de 4rt d'ESO i un 16,0% a 2n de Batxillerat perceben tenir males notes. No obstant, a CFGM els nois perceben més bones notes que les noies (24,2% i 19,4% respectivament).

Figura 9. Distribució de l'èxit acadèmic dels adolescents participants, segons sexe i nivell socioeconòmic.

Tant els nois com les noies de posicions socioeconòmiques desfavorides perceben tenir més males notes, amb un 17,0% i un 11,5% respectivament. El percentatge de bones notes augmenta com més afavorit és el nivell socioeconòmic per ambdós sexes.

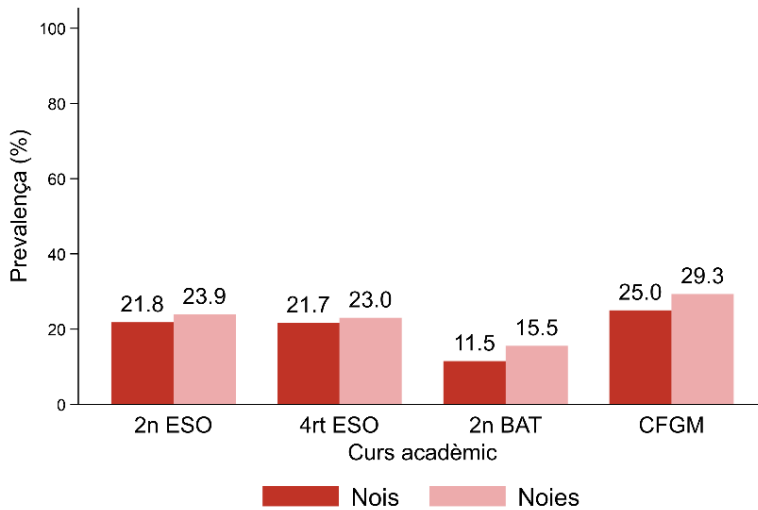
Figura 10. Distribució dels estudis màxims dels progenitors dels adolescents participants, segons sexe i curs.

L'alumnat de 2n de Batxillerat presenta les prevalences més baixes de progenitors amb estudis màxims primaris. Al voltant del 40,0% de les noies de 2n de Batxillerat té progenitors tant amb estudis secundaris com universitaris. El percentatge més baix de progenitors amb estudis universitaris es correspon als nois (26,1%) i noies (14,9%) que cursen CFGM.

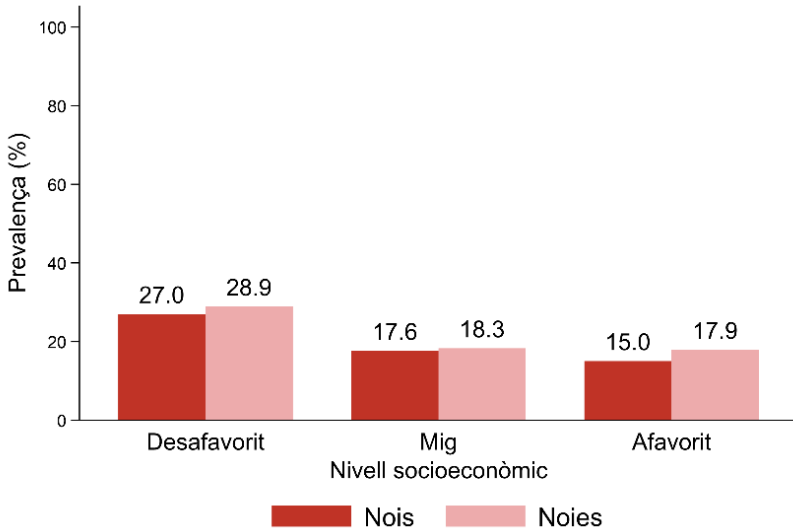
4.3. País d'origen

Figura 11. Percentatge d'adolescents nascuts fora de Catalunya, segons sexe i curs.

El percentatge més baix d'adolescents nascuts fora de Catalunya es correspon a 2n de Batxillerat, i el més alt a CFGM. Si s'observa per sexe, el percentatge de noies que han nascut fora de Catalunya és major que els nois.

Figura 12. Percentatge d'adolescents nascuts fora de Catalunya, segons sexe i nivell socioeconòmic.

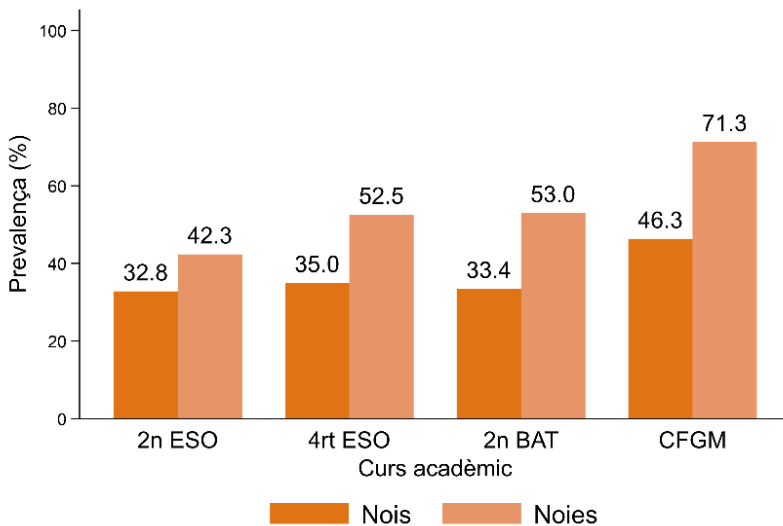
Gairebé el 30% de les persones de nivell socioeconòmic desafavorit són nascudes fora de Catalunya. El percentatge més baix de persones nascudes fora del territori català s'observa entre les de nivell socioeconòmic afavorit.

5. Salut, descans i estat d'ànim

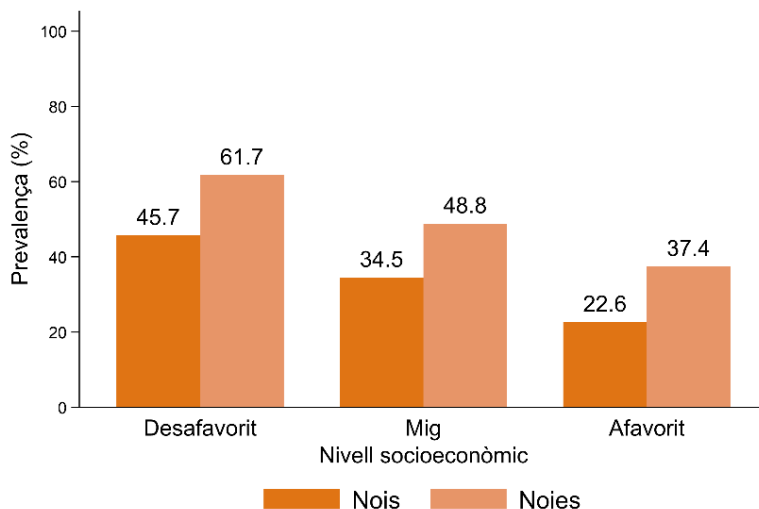
5.1. Salut

Figura 13. Percentatge d'adolescents que reporten no tenir una salut excel·lent o molt bona, segons sexe i curs.

El percentatge de nois i noies que reporten que la seva salut no és ni excel·lent ni molt bona augmenta amb l'edat (del 32,8% dels nois i el 42,3% de les noies a 2n d'ESO augmenta a un 46,3% dels nois i 71,3% de les noies a CFGM). En general s'observen diferències entre sexes, on les noies reporten tenir una pitjor salut que els nois.

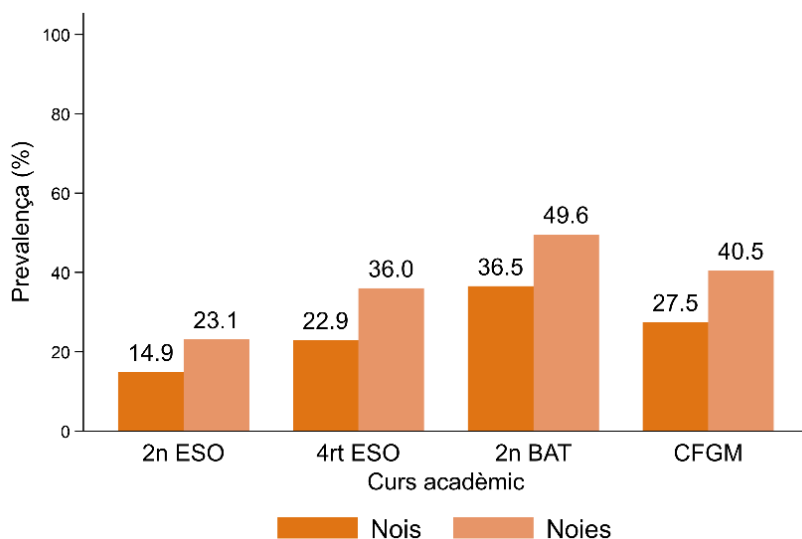
Figura 14. Percentatge d'adolescents que reporten no tenir una salut excel·lent o molt bona, segons sexe i nivell socioeconòmic.

El percentatge d'alumnat que reporta que la seva salut no és excel·lent ni molt bona disminueix a mesura que augmenta el nivell socioeconòmic, per ambdós sexes.

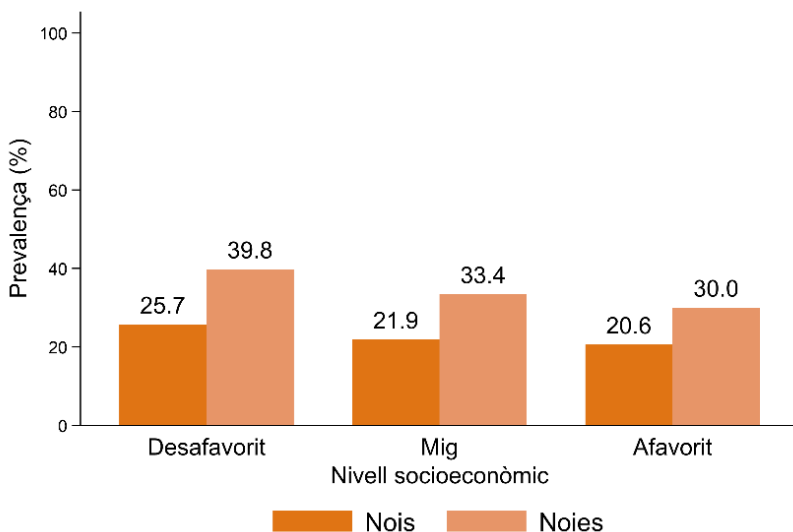
5.2. Descans

Figura 15. Percentatge d'adolescents que reporten tenir una qualitat del son bastant dolenta o dolenta, segons sexe i curs.

L'alumnat reporta un empitjorament de la qualitat del son a mesura que augmenta l'edat, essent els de 2n de Batxillerat els que presenten uns percentatges més elevats de qualitat del son bastant dolenta o dolenta (36,5% dels nois i 49,6% de les noies). En general les noies manifesten una pitjor qualitat del son.

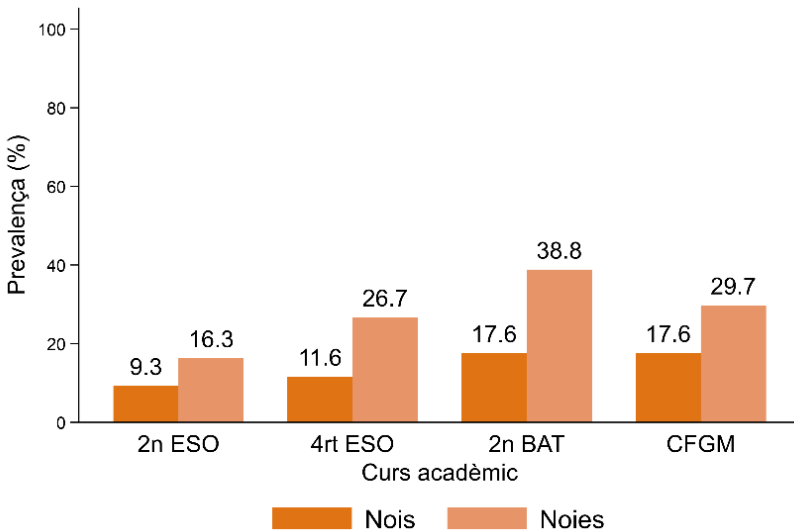
Figura 16. Percentatge d'adolescents que reporten tenir una qualitat del son bastant dolenta o dolenta, segons sexe i nivell socioeconòmic.

Els adolescents de nivell socioeconòmic desafavorit són els que consideren en major proporció que la seva qualitat del son és bastant dolenta o dolenta (25,7% de nois i 39,8% de noies).

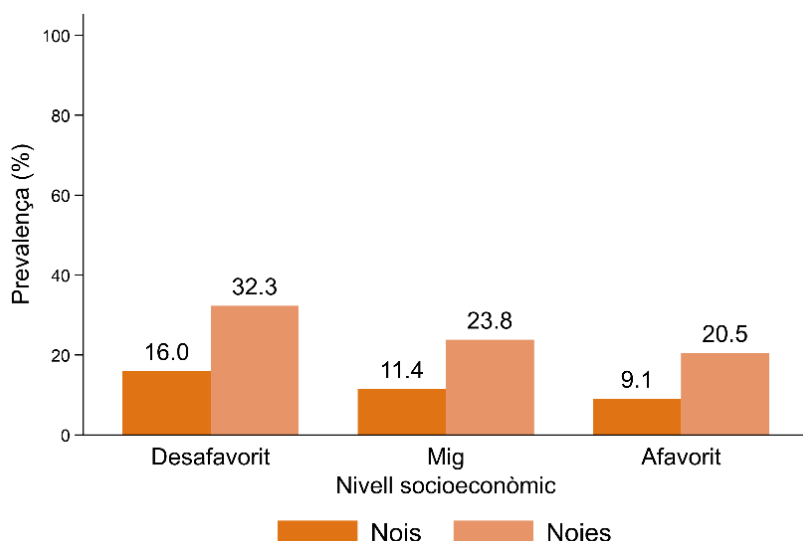
5.3. Estat d'ànim

Figura 17. Percentatge d'adolescents que tenen un estat d'ànim baix, segons sexe i curs.

Les noies presenten un estat d'ànim més baix que els nois, i aquest empitjora de forma progressiva en el transcurs dels cursos. El 38,8% de les noies i el 17,6% dels nois de 2n de Batxillerat afirmen tenir un estat d'ànim baix, la xifra més elevada per ambdós sexes respecte els altres cursos.

Figura 18. Percentatge d'adolescents que tenen un estat d'ànim baix, segons sexe i nivell socioeconòmic.

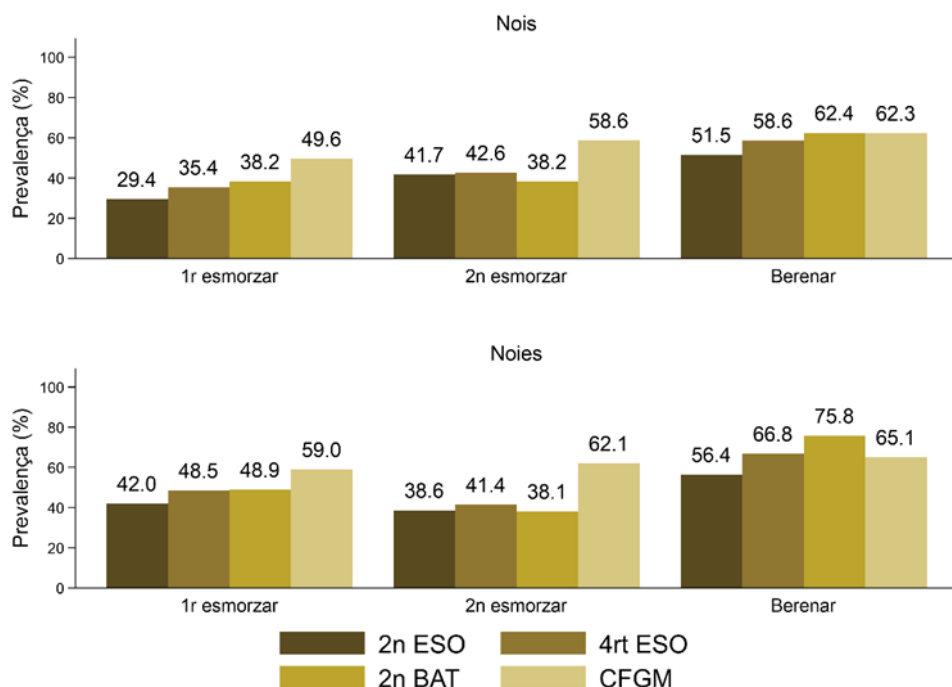

Les desigualtats de gènere es segueixen trobant també en funció del nivell socioeconòmic, amb les noies presentant un pitjor estat d'ànim. El percentatge d'alumnat que té un estat d'ànim baix es redueix a mesura que augmenta el nivell socioeconòmic. Les persones de nivell socioeconòmic desafavorit són les que reporten un pitjor estat d'ànim.

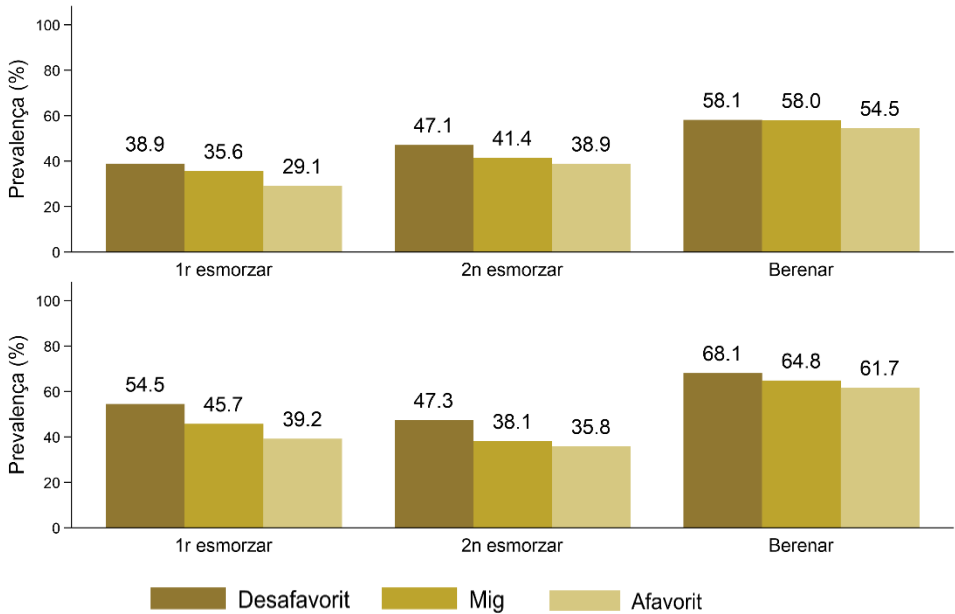
6. Alimentació

Figura 19. Percentatge d'adolescents que no fan l'àpat cada dia, segons sexe i curs.

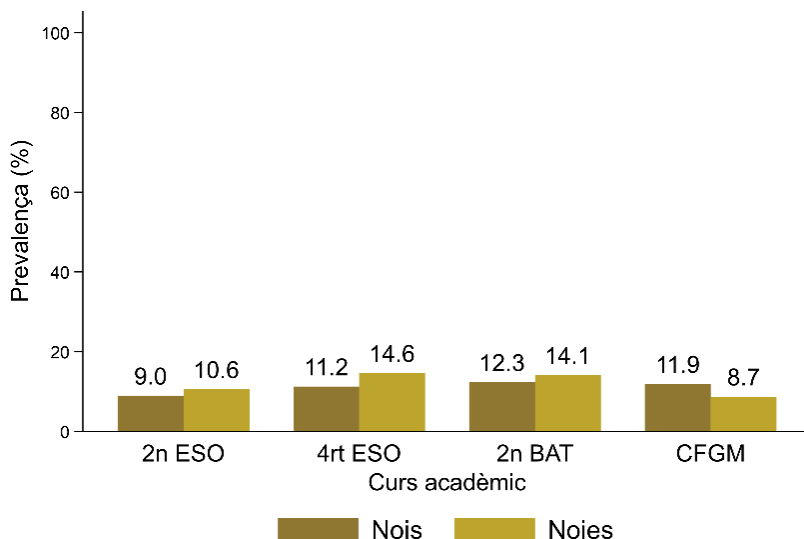
Entre el 30 i el 56% dels adolescents es salten el 1r i 2n esmorzar i el berenar. Exceptuant les de 2n de CFGM, les noies es salten més el 1r esmorzar que els nois. En general el berenar és l'àpat que menys es realitza, especialment en els cursos de 2n de Batxillerat i CFGM.

Figura 20. Percentatge d'adolescents que no fan l'àpat cada dia, segons sexe i nivell socioeconòmic.

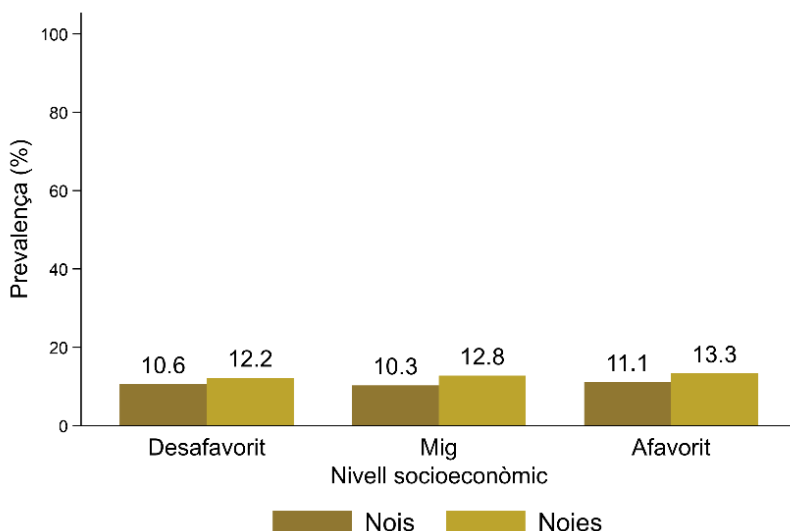
Els adolescents de nivell socioeconòmic desafavorit es salten més àpats que els de nivell mig i afavorit. Un 54,5% de les noies de nivell socioeconòmic desafavorit no realitza el 1r esmorzar, un 47,3% el 2n esmorzar i un 68,1% no berena. En general el beremar és l'àpat que menys es fa, en ambdós sexes. els alumnes de CFGM són els que es salten més el primer esmorzar (59,0% de les noies i el 49,6% dels nois).

Figura 21. Percentatge d'adolescents que segueixen alguna dieta o règim especial, segons sexe i curs. Submostra: 859 (373 nois i 486 noies)

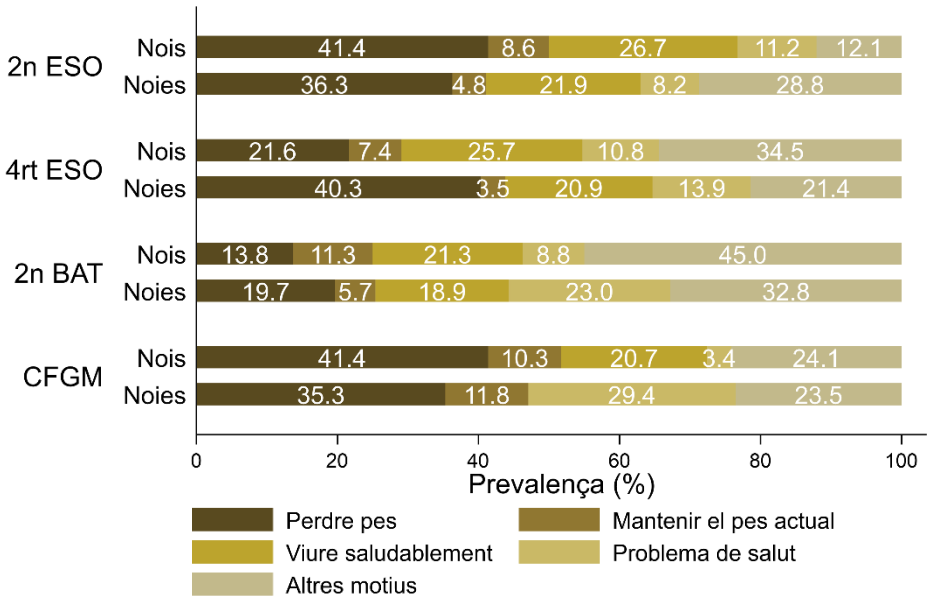
A 2n i 4rt d'ESO i 2n de Batxillerat el percentatge de noies que fa alguna dieta oscil·la entre el 8,7% i el 14,6%, i és més elevat que els nois. En canvi, a CFGM hi ha més nois que fan dieta que no pas noies, amb un 11,9% i un 8,7% respectivament.

Figura 22. Percentatge d'adolescents que segueixen alguna dieta o règim especial, segons sexe i nivell socioeconòmic.

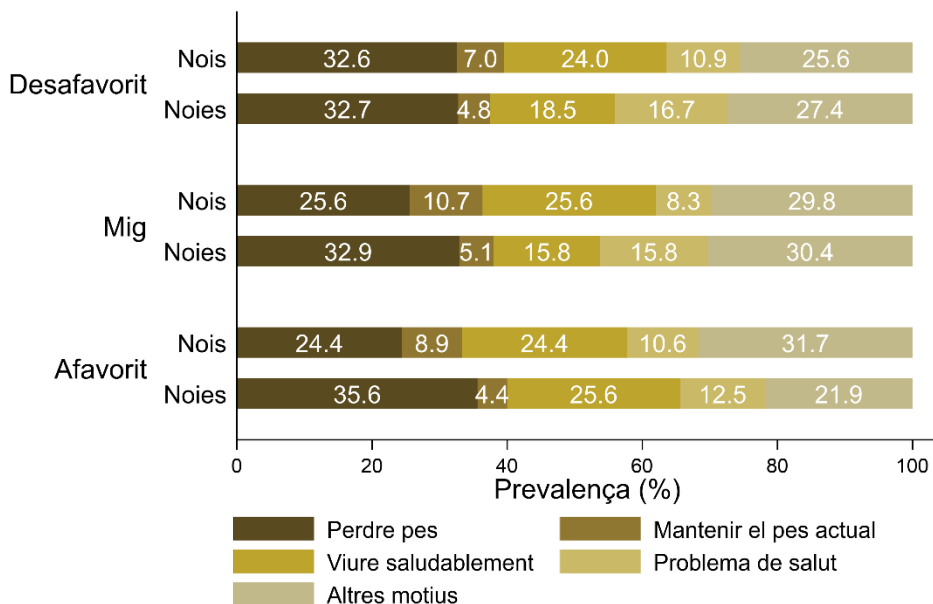
Seguir alguna dieta és menys prevalent en nois que en noies, en tots els nivells socioeconòmics. Els adolescents de nivell socioeconòmic afavorit són els que més següiment fan d'alguna dieta (11,1% dels nois i 13,3% de les noies).

Figura 23. Distribució dels motius pels quals es segueix una dieta o règim especial, segons sexe i curs. Submostra: 859 (373 nois i 486 noies)

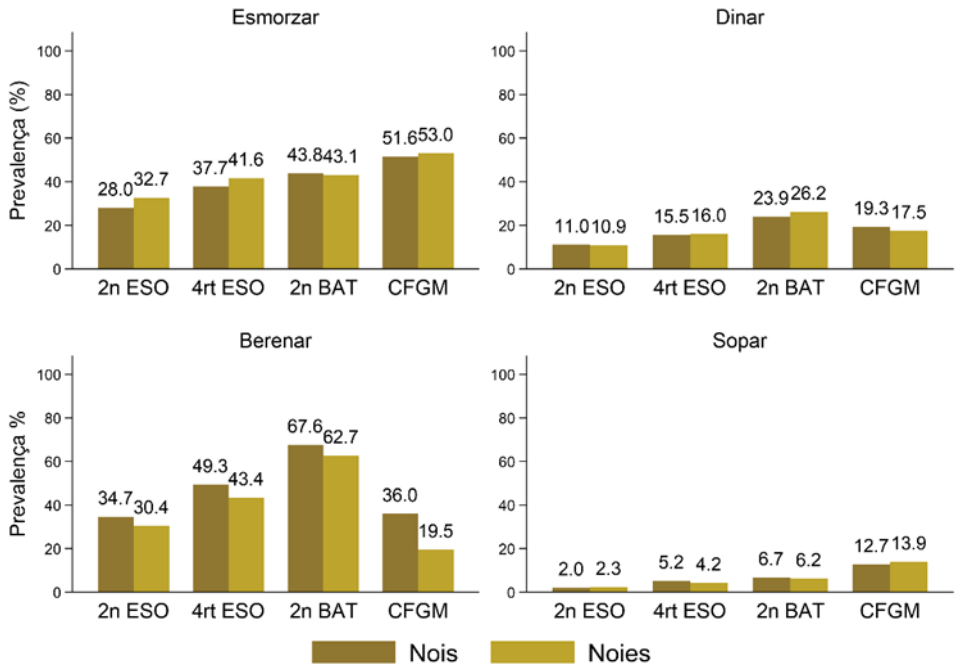
Entre els motius pels que l'alumnat segueix alguna dieta o règim especial, perdre pes és el que recull un percentatge més elevat de resposta per als nois de 2n d'ESO i CFGM (41,4%) i per a les noies de 2n d'ESO, 4rt d'ESO i CFGM (36,3%, 40,3% i 35,3% respectivament). Fer dieta o algun règim especial per a viure més saludablement és el segon motiu més prevalent entre els nois.

Figura 24. Distribució dels motius pels quals es segueix una dieta o règim especial, segons sexe i nivell socioeconòmic. *Submostra: 859 (373 nois i 486 noies)*

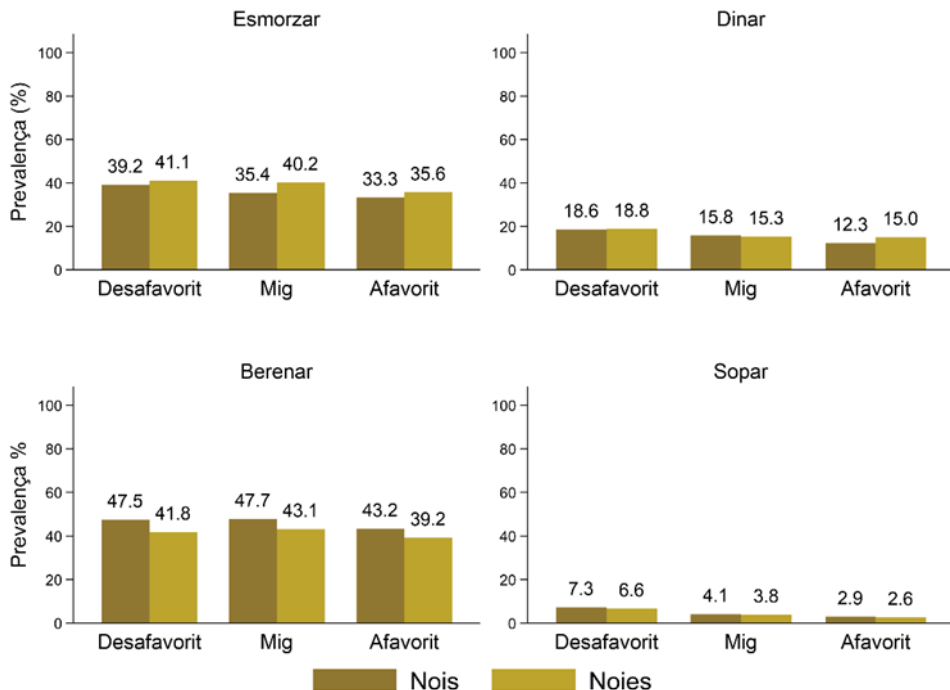
Perdre pes és el motiu amb un percentatge més elevat de resposta per a les noies, el qual incrementa lleugerament com més afavorit és el nivell socioeconòmic. En el cas dels nois, el 32,6% dels de nivell socioeconòmic desafavorit ho fan per perdre pes i al voltant del 25% reporten fer-ho per viure més saludablement.

Figura 25. Percentatge d'adolescents que fan els àpats sense companyia, segons sexe i curs.

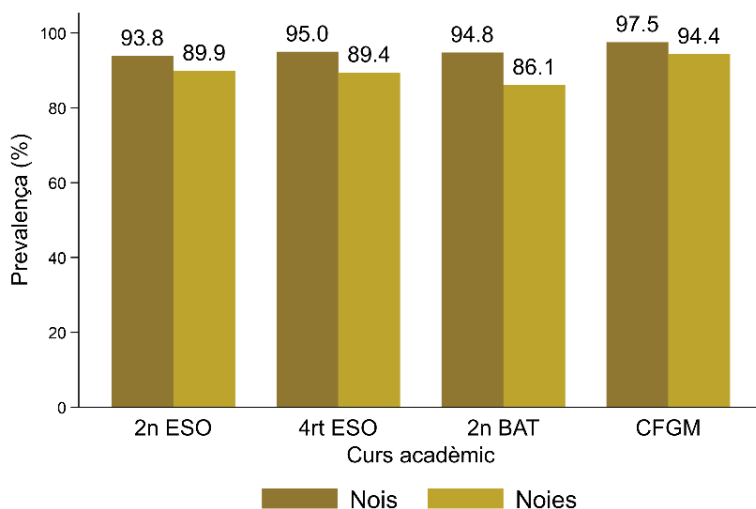
L'esmorzar i el berenar són els àpats que més es fan en solitari, i el que menys el sopar. A mesura que incrementa l'edat augmenta el percentatge d'adolescents que fan els àpats sense companyia. Les persones de CFGM són les que presenten majors percentatges d'esmorzar i sopar en solitari, i les de 2n de Batxillerat el dinar i el berenar.

Figura 26. Percentatge d'adolescents que fan els àpats sense companyia, segons sexe i nivell socioeconòmic.

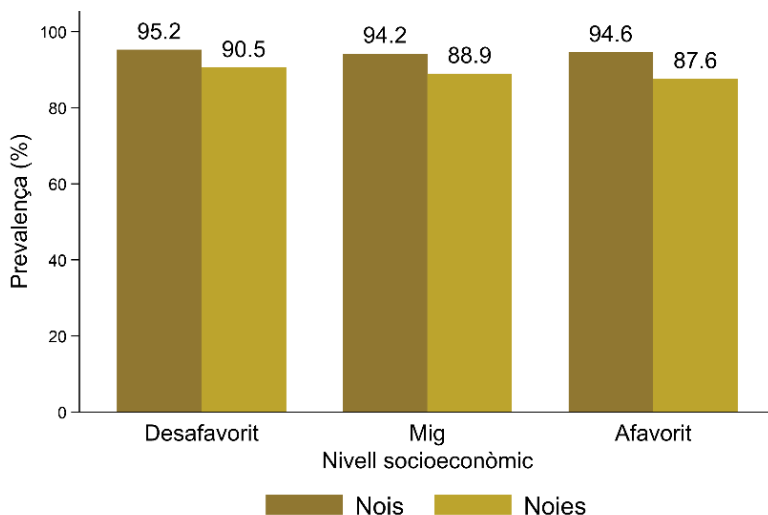
Els adolescents de nivell socioeconòmic desafavorit manifesten fer més àpats sense companyia, i els de nivell socioeconòmic afavorit els que menys ho fan en solitari. L'esmorzar i el berenar són els àpats que més es fan en solitari, i el que menys el sopar.

Figura 27. Prevalença d'adolescents que necessiten canvis en la dieta o tenen una alimentació poc saludable d'acord amb l'Índex d'Alimentació Saludable, segons sexe i curs.

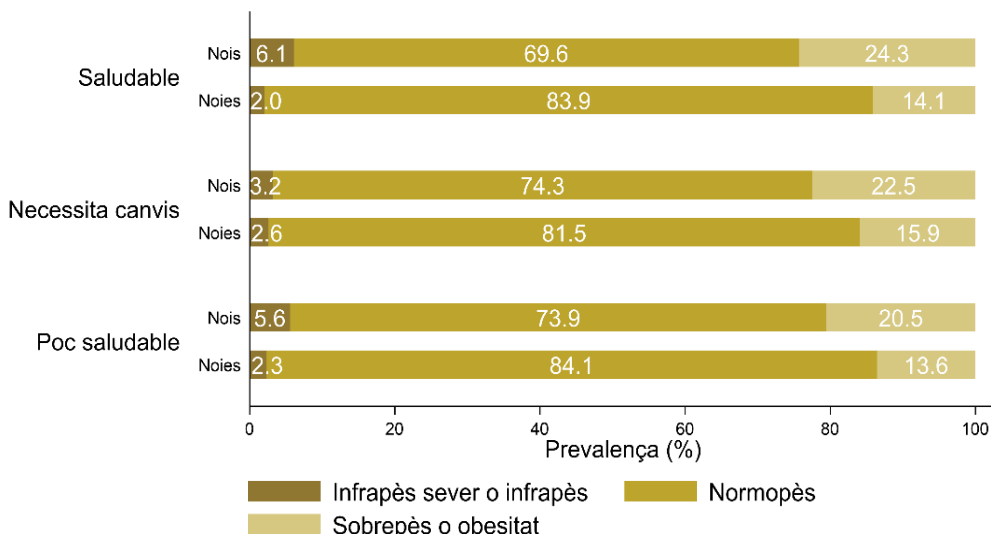
Els nois realitzen una alimentació menys saludable que les noies, i aquesta empitjora amb l'edat. En canvi en les noies s'observa una lleugera millora en l'alimentació amb el pas dels cursos. Tant els nois com les noies de CFGM són els que tenen més necessitat d'aplicar canvis en la dieta o segueixen una alimentació poc saludable.

Figura 28. Prevalença d'adolescents que necessiten canvis en la dieta o tenen una alimentació poc saludable d'acord amb l'Índex d'Alimentació Saludable, segons sexe i nivell socioeconòmic.

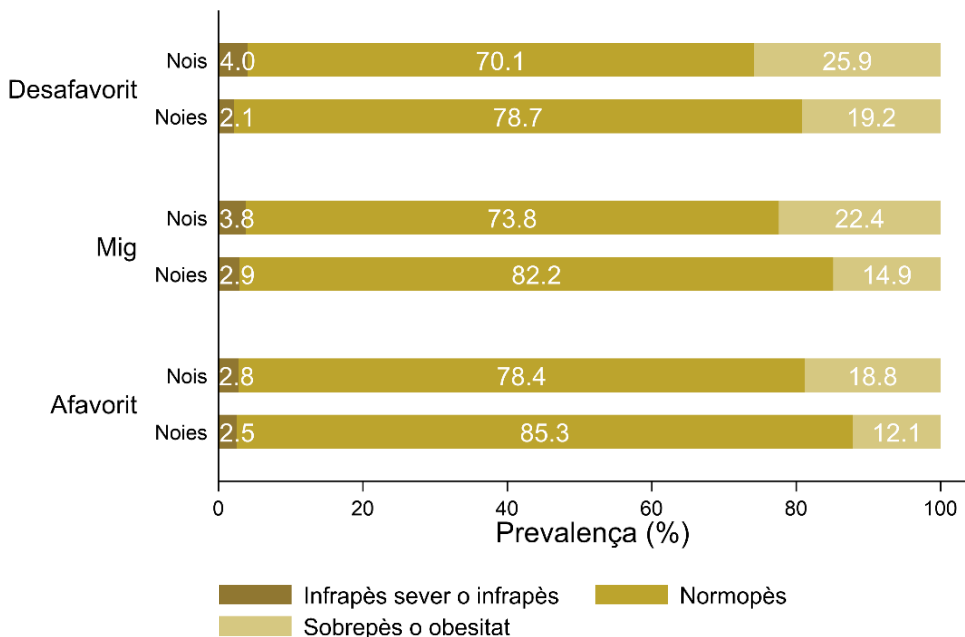
En general, els nois segueixen una alimentació menys saludable que les noies, i a mesura que augmenta el nivell socioeconòmic les noies milloren la seva alimentació. Més del 90% dels adolescents de nivell desafavorit necessiten canvis en la seva dieta o segueixen una alimentació poc saludable.

Figura 29. Distribució de l'Índex de Massa Corporal, segons categories de l'Índex d'Alimentació Saludable i sexe.

Una major prevalença de nois presenten sobrepès o obesitat i infrapès sever o infrapès, respecte les noies per a totes les categories de l'Índex d'Alimentació Saludable. Un percentatge elevat de l'alumnat es troba dins el rang de normopès, amb valors que oscil·len entre el 69,6% i el 74,3% en els nois, i entre el 81,5% i el 84,1% en les noies.

Figura 30. Distribució de l'índex de Massa Corporal, segons sexe i nivell socioeconòmic.

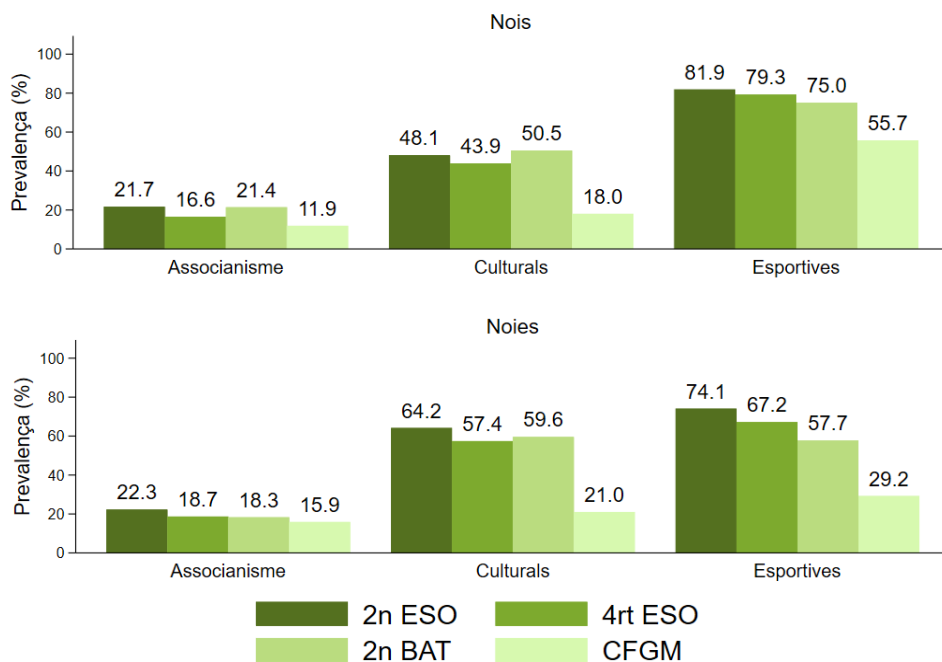
Tenir sobrepès o obesitat varia en funció del nivell socioeconòmic, i és més prevalent en els nois que en les noies. La prevalença de sobrepès o obesitat és major en adolescents de nivell socioeconòmic desfavorit. El percentatge de nois i noies amb normopès augmenta com més alt és el nivell socioeconòmic.

7. Tems lliure i activitat física

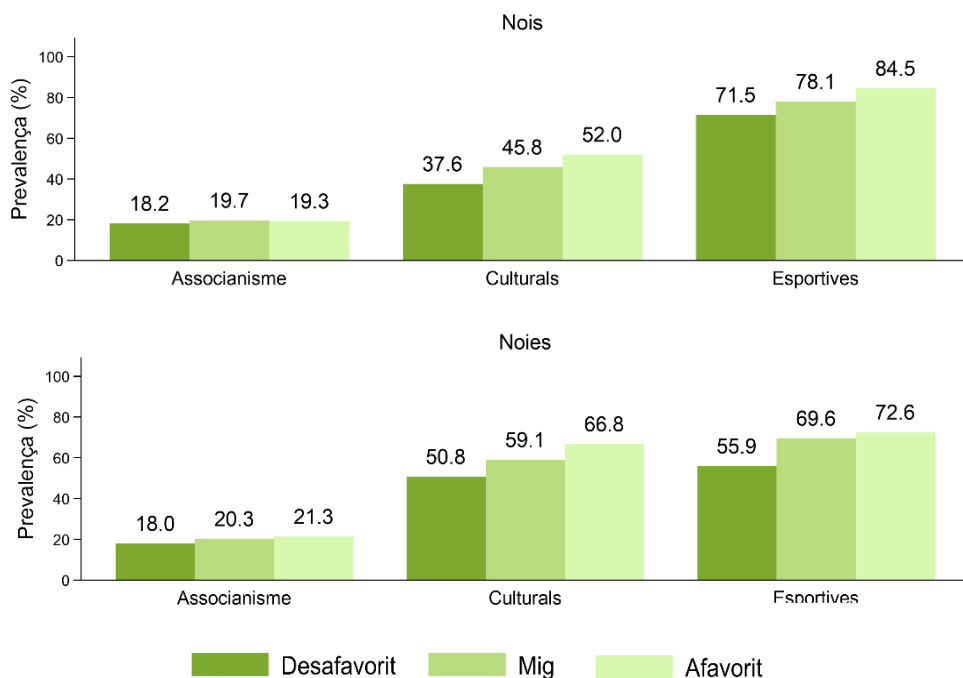
7.1. Tipus d'oci

Figura 31. Percentatge d'adolescents que fan activitats extraescolars en el seu tems lliure, per tipus d'activitat, segons sexe i curs.

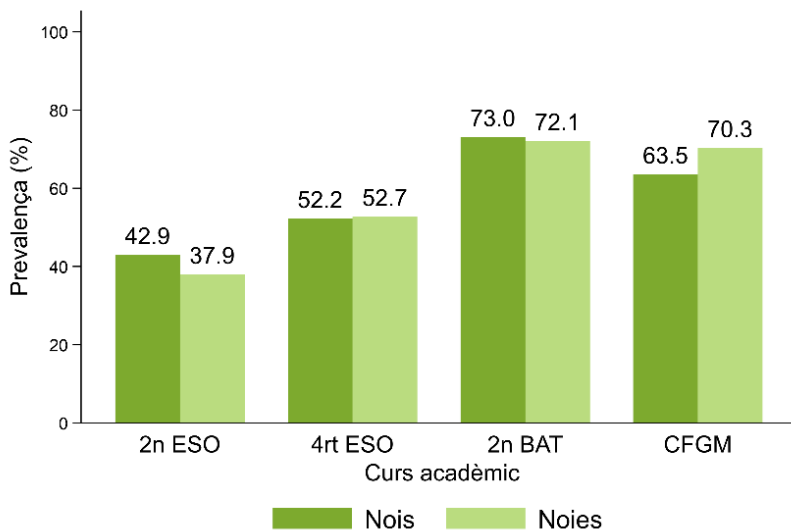
Les activitats esportives són les que més es fan (especialment a 2n d'ESO), no obstant es redueixen amb l'edat per ambdós sexes. Les noies realitzen més activitats de tipus cultural i els nois esportives.

Figura 32. Percentatge d'adolescents que fan activitats extraescolars en el seu temps lliure, per tipus d'activitat (no queden representats els que no en fan cap), segons sexe i nivell socioeconòmic.

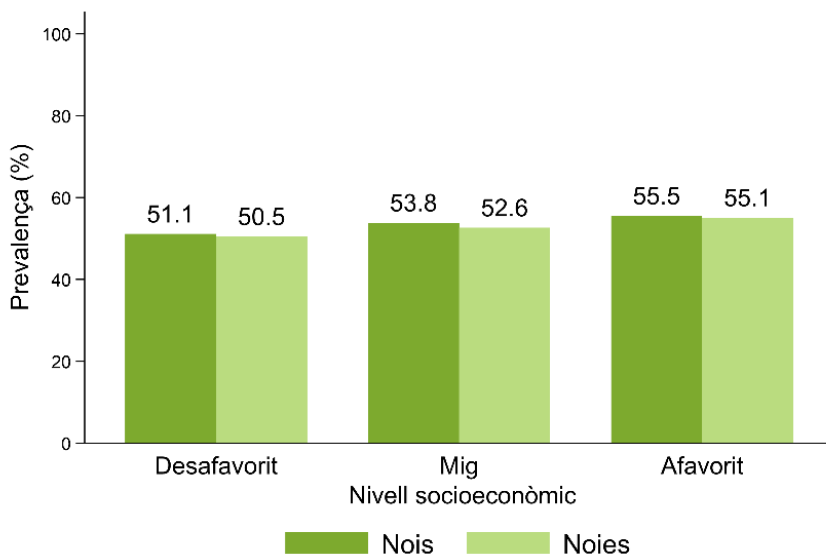
Com més afavorit és el nivell socioeconòmic, més extraescolars realitza l'alumnat en el temps lliure. Les activitats d'associacionisme són les menys realitzades i les que més les esportives, per ambdós sexes i en tots els grups.

Figura 33. Percentatge d'adolescents que van a bars en el seu temps lliure, segons sexe i curs.

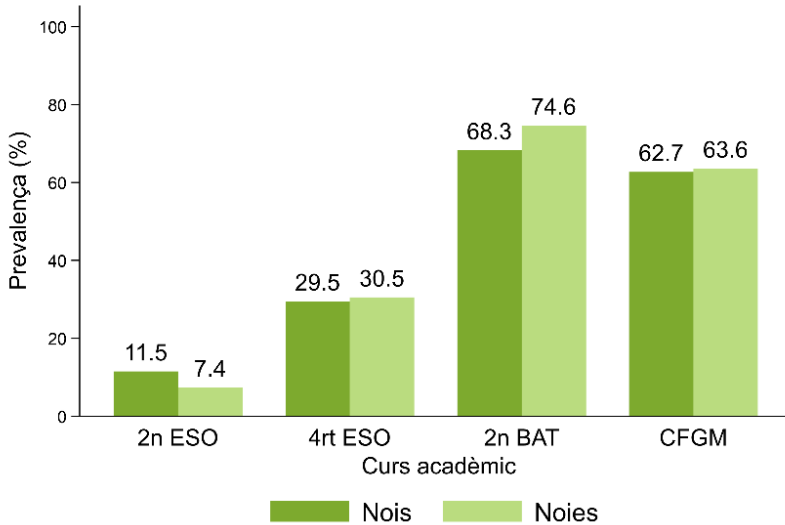
Gairebé el 43% dels nois de 2n d'ESO i el 38% de les noies van a bars en el seu temps lliure. Aquests percentatges augmenten amb l'edat, on gairebé 3 de 4 nois i noies de 2n batxillerat (73% i 72,1% respectivament) acudeixen al bar en el seu temps d'oci.

Figura 34. Percentatge d'adolescents que van a bars en el seu temps lliure, segons sexe i nivell socioeconòmic.

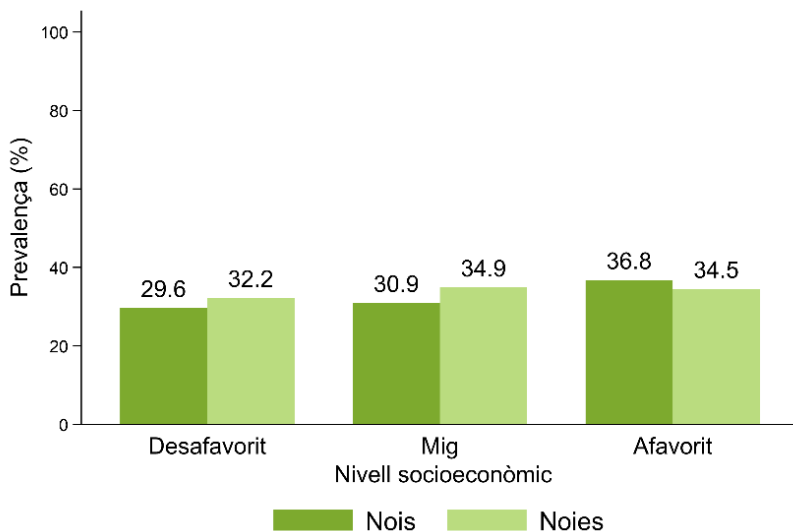
Al voltant de la meitat de l'alumnat va al bar en el seu temps lliure, independentment del sexe i el nivell socioeconòmic. Com més afavorit és el nivell socioeconòmic el percentatge de nois i noies que van al bar en el seu temps lliure augmenta lleugerament.

Figura 35. Percentatge d'adolescents que van a discoteques en el seu temps lliure, segons sexe i curs.

L'alumnat de 2n d'ESO és el que menys va a les discoteques en el seu temps lliure. A mesura que augmenta l'edat el percentatge de nois i noies que van a la discoteca en el seu temps lliure augmenta. A 2n de Batxillerat es recull el percentatge més elevat, amb un 68,3% dels nois i un 74,6% de les noies.

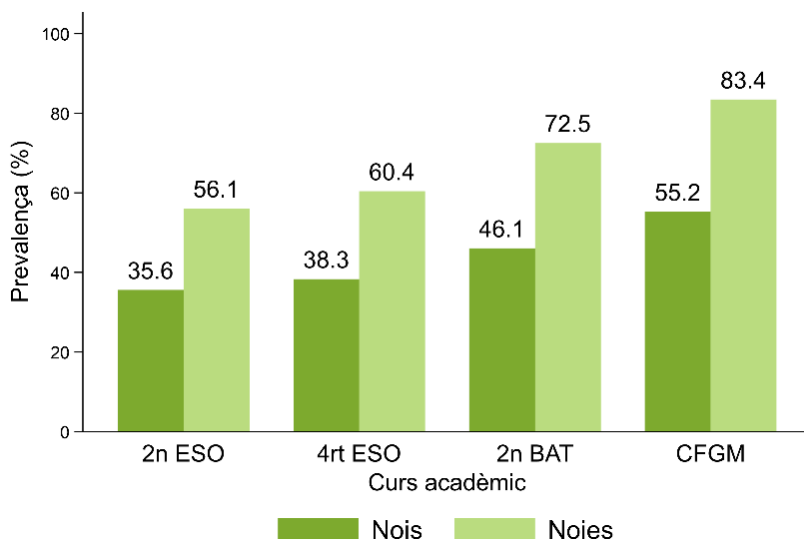
Figura 36. Percentatge d'adolescents que van a discoteques en el seu temps lliure, segons sexe i nivell socioeconòmic.

Com més afavorit és el nivell socioeconòmic el percentatge de nois que van a la discoteca en el seu temps lliure augmenta. Alhora, el percentatge de noies que van a la discoteca és lleugerament superior en el cas de les de nivell socioeconòmic mig.

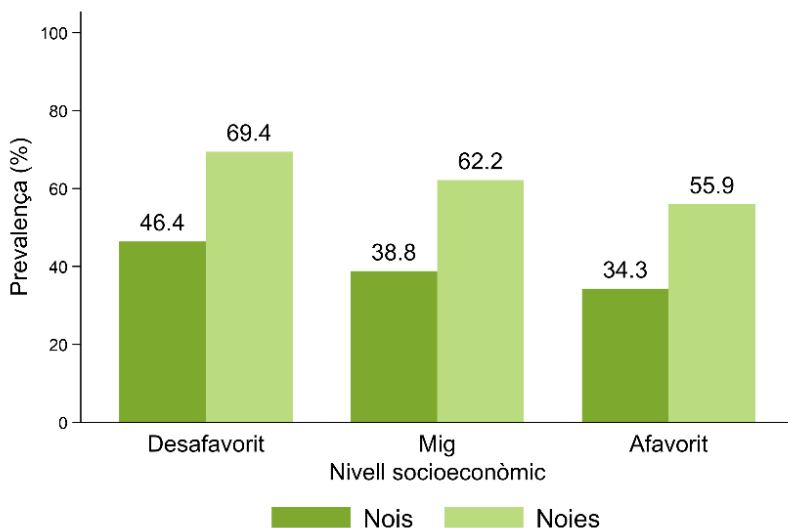
7.2. Activitat física

Figura 37. Percentatge d'adolescents que no compleixen les recomanacions de pràctica d'activitat física de la Organització Mundial de la Salut (OMS), segons sexe i curs.

Les dades indiquen que a major curs, menys compliment de les recomanacions d'activitat física de la OMS per ambdós sexes. En general, les noies realitzen menys activitats física que els nois en totes les edats. L'alumnat de CFGM és el que presenta més incompliment dels criteris d'activitat física comparat amb els de la resta de cursos, amb un 55,2% dels nois i un 83,4% de les noies.

Figura 38. Percentatge d'adolescents que no compleixen les recomanacions de pràctica d'activitat física de la Organització Mundial de la Salut (OMS), segons sexe i nivell socioeconòmic.

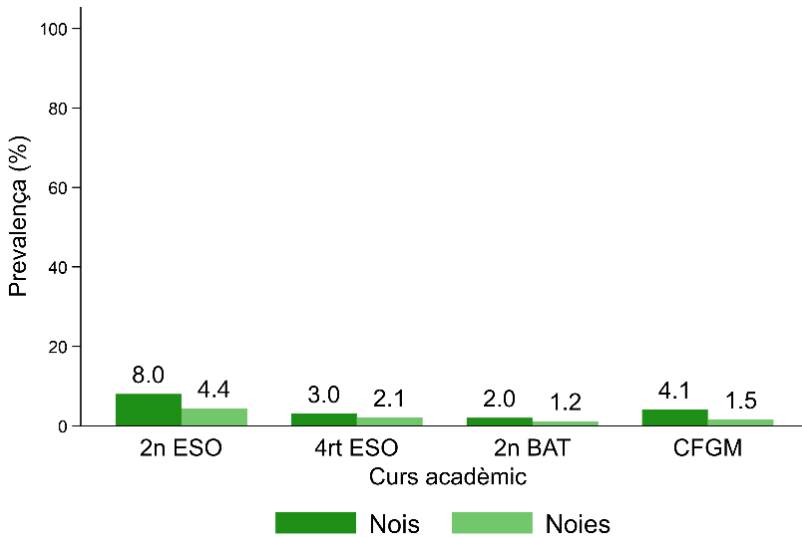
L'alumnat de nivell socioeconòmic desafavorit presenta major incompliment de les recomanacions de pràctica d'activitat física (46,4% dels nois i 69,4% de les noies). No obstant aquest incompliment es redueix a mesura que augmenta el nivell socioeconòmic per ambdós sexes.

8. Addiccions comportamentals

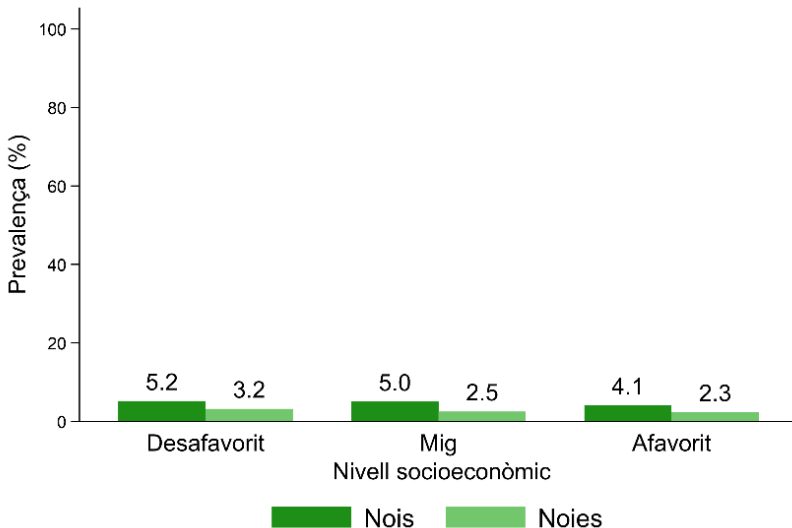
8.1. Ús de pantalles i Tecnologies de la Informació i Comunicació (TIC)

Figura 39. Percentatge d'adolescents que no fan servir el mòbil, segons sexe i curs.

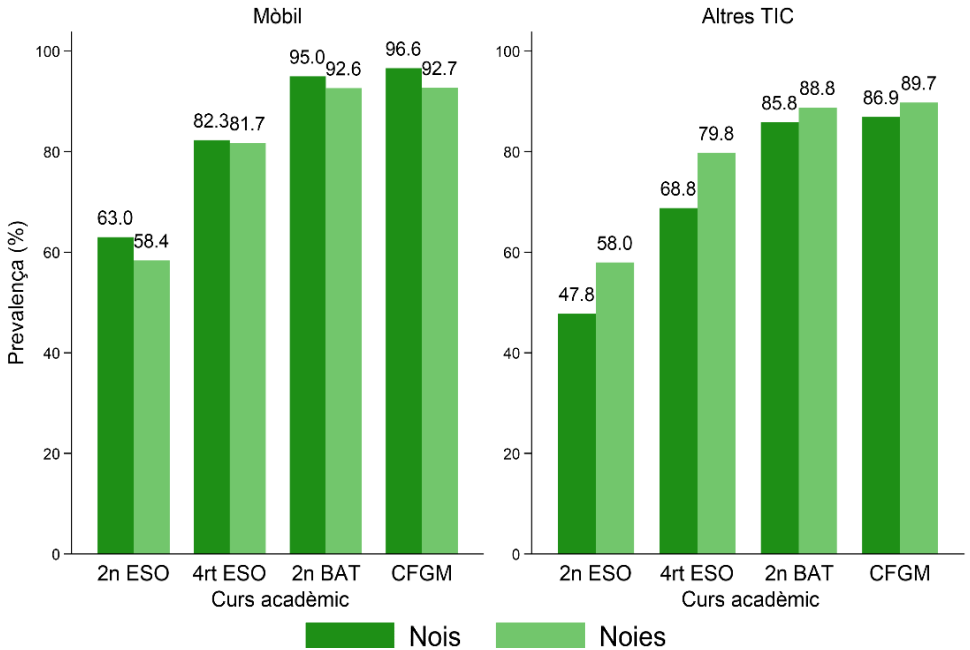
En relació a l'ús del mòbil, s'observen percentatges molt baixos de persones que reporten no utilitzar-lo. A mesura que augmenta el curs el percentatge de persones que no fan servir el mòbil disminueix. Les noies són les que més ús fan del mòbil, especialment a 2n de Batxillerat i CFGM on únicament entre un 1,2 i 2,5% d'elles reporta no fer-lo servir.

Figura 40. Percentatge d'adolescents que no fan servir el mòbil, segons sexe i nivell socioeconòmic.

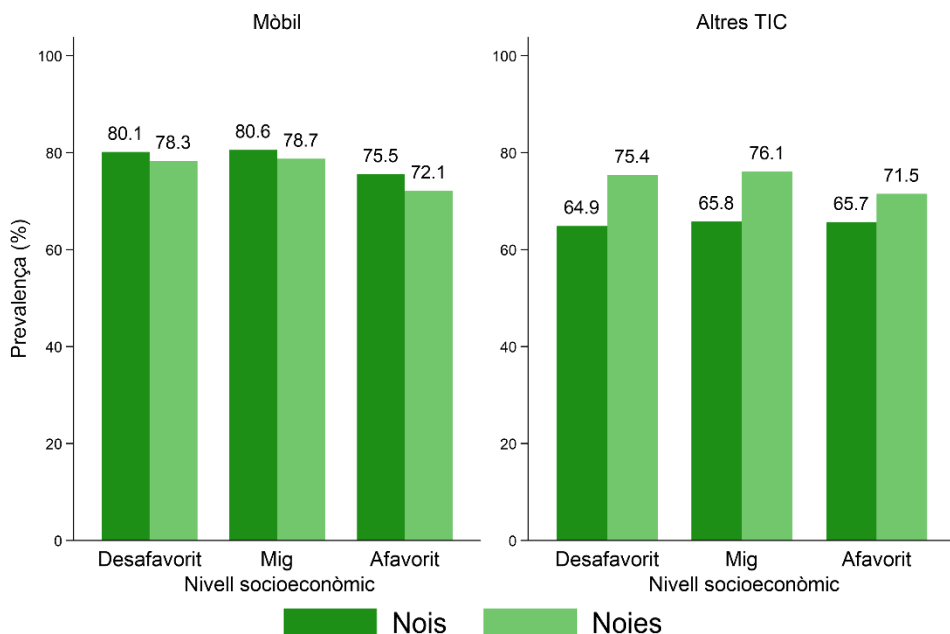
Les persones de nivell socioeconòmic desafavorit són les que menys ús fan del mòbil. Com més alt és el nivell socioeconòmic, més ús del mòbil per ambdós sexes. Les noies, especialment de nivell socioeconòmic afavorit, són les que més ús fan del mòbil.

Figura 41. Percentatge d'adolescents que no tenen límits d'ús de mòbil o altres tecnologies de la informació i comunicació, segons sexe i curs.

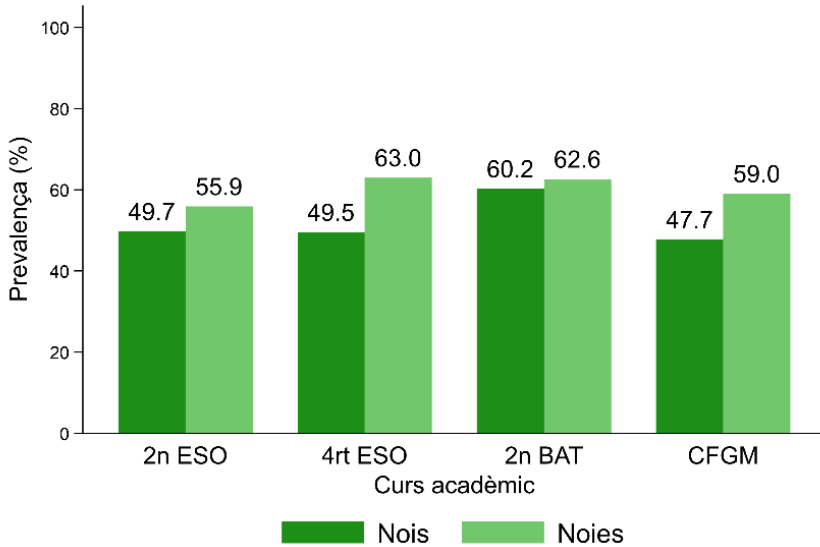
Els límits d'ús del mòbil i altres TIC disminueixen a mesura que augmenta el curs, presentant més límits tant els nois com les noies de 2n d'ESO. En general, l'ús del mòbil té menys limitacions que no pas de les altres TIC, per a tots els cursos.

Figura 42. Percentatge d'adolescents que no tenen límits d'ús de pantalles o altres tecnologies de la informació i comunicació, segons sexe i nivell socioeconòmic.

En el cas de l'ús del mòbil, els límits augmenten com més afavorit és el nivell socioeconòmic per ambdós sexes. En comparació amb els nois, les noies reporten tenir menys limitacions d'ús del mòbil i més limitacions d'ús de les altres TIC.

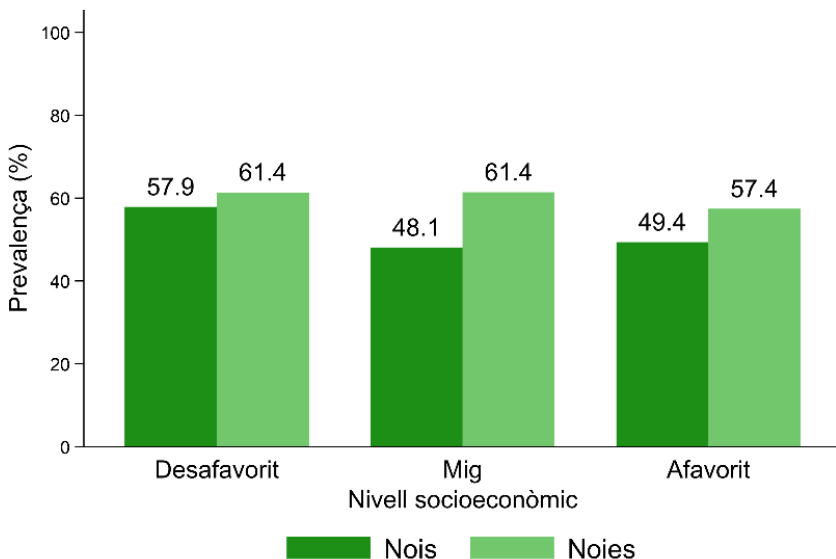
Figura 43. Prevalença d'adolescents que fan un ús problemàtic del mòbil, segons sexe i curs. Submostra: 3.141 (1.460 nois i 1.681 noies)*

S'identifica que les noies presenten més problemes relacionats amb l'ús del telèfon mòbil en comparació als nois, i són les de 4rt d'ESO les que tenen un percentatge més elevat (63,0%). En el cas dels nois, són els de 2n de Batxillerat els que presenten una problemàtica més elevada (60,2%).

* Veure Annex. Distribució de la submostra per sexe i curs.

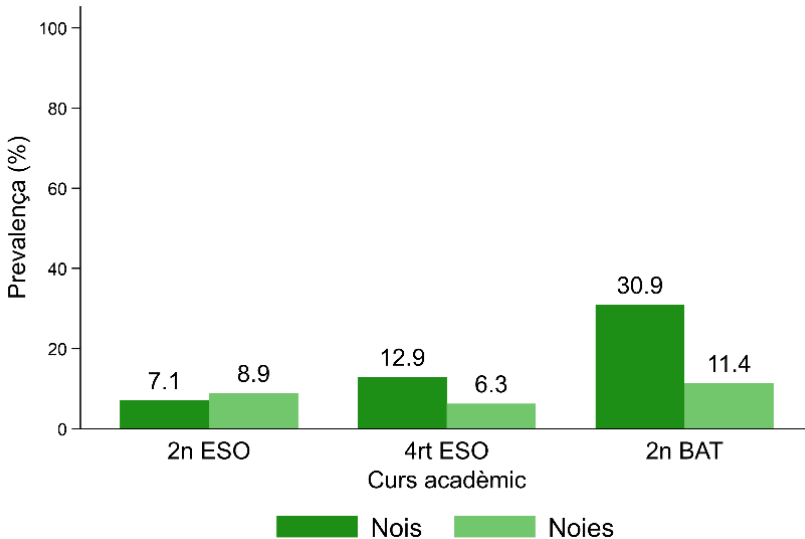
Figura 44. Prevalença d'adolescents que fan un ús problemàtic del mòbil, segons sexe i nivell socioeconòmic. *Submostra: 3.141 (1.460 nois i 1.681 noies)*

Un percentatge més elevat de nois i noies de nivell desafavorit presenten problemes d'ús del mòbil (57,9% i 61,4%, respectivament).

8.2. Jocs i apostes

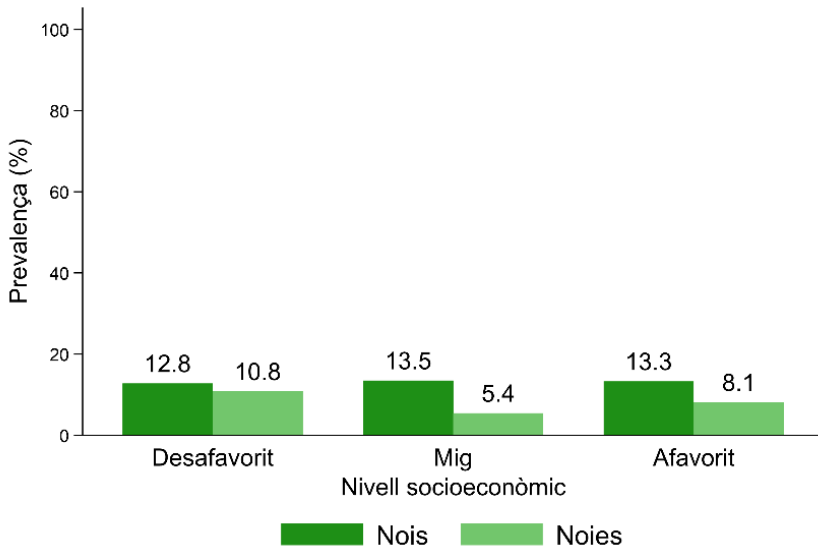
Figura 45. Percentatge d'adolescents que han apostat diners alguna vegada en els últims 12 mesos, segons sexe i curs. *Submostra: 813 (360 nois i 453 noies)**

Un 7,1% dels nois i un 8,9% de les noies de 2n d'ESO han apostat diners alguna vegada en els últims 12 mesos. En general, els nois aposten més que les noies, fet que augmenta amb l'edat. No obstant, a 2n de batxillerat n'augmenta la freqüència especialment en els nois (30,9%).

* Veure Annex. Distribució de la sexe i curs.

Figura 46. Percentatge d'adolescents que han apostat diners alguna vegada en els últims 12 mesos, segons sexe i nivell socioeconòmic. Submostra: 813 (360 nois i 453 noies)

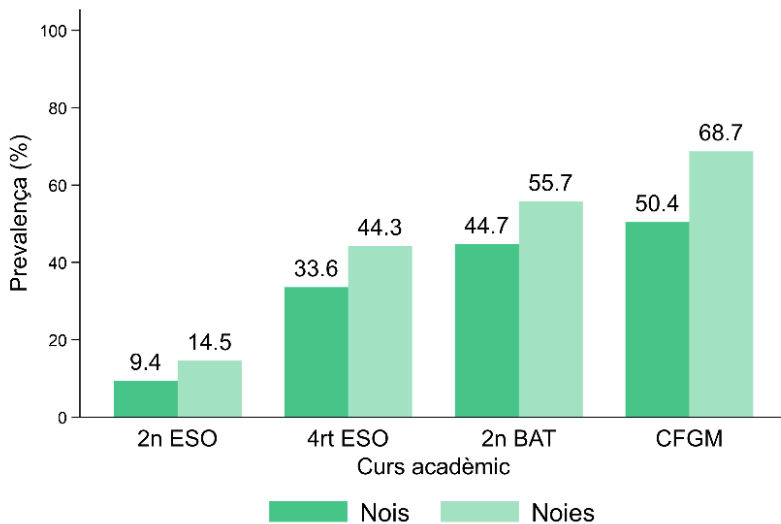
Els nois de nivell socioeconòmic mig (13,5%) aposten més que els de nivell desafavorit i afavorit. En canvi, són les noies de nivell socioeconòmic desafavorit les que aposten més.

9. Consum de substàncies addictives

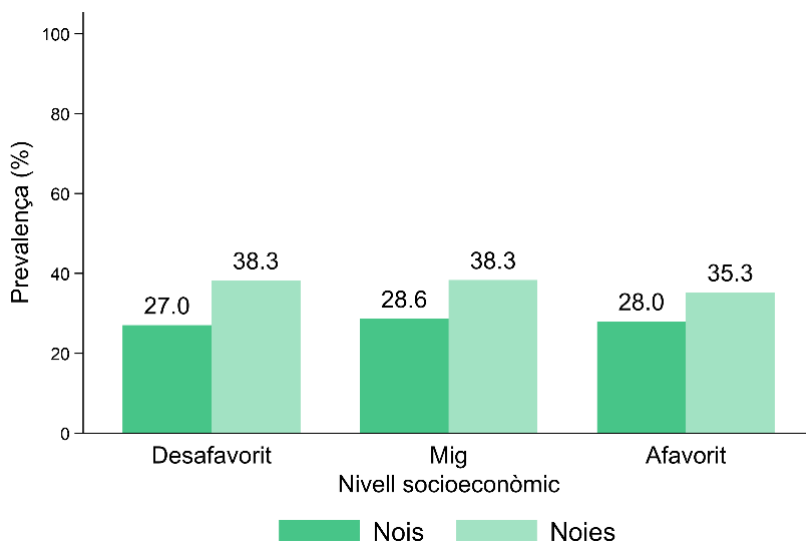
9.1. Tabac

Figura 47. Percentatge d'adolescents que han fumat tabac alguna vegada a la vida, segons sexe i curs.

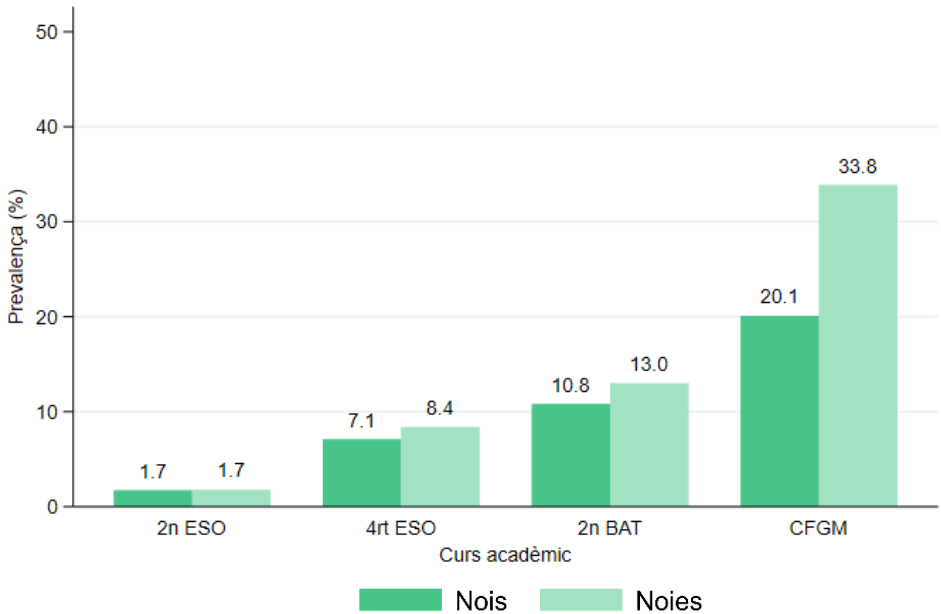
A 2n d'ESO s'observa el percentatge més baix de nois i noies que han fumat algun cop a la vida, però a mesura que augmenta l'edat s'incrementa la prevalença d'adolescents que ho han fet. Un percentatge més elevat de noies reporta haver fumat tabac alguna vegada a la vida en comparació als nois.

Figura 48. Percentatge d'adolescents que han fumat tabac alguna vegada a la vida, segons sexe i nivell socioeconòmic.

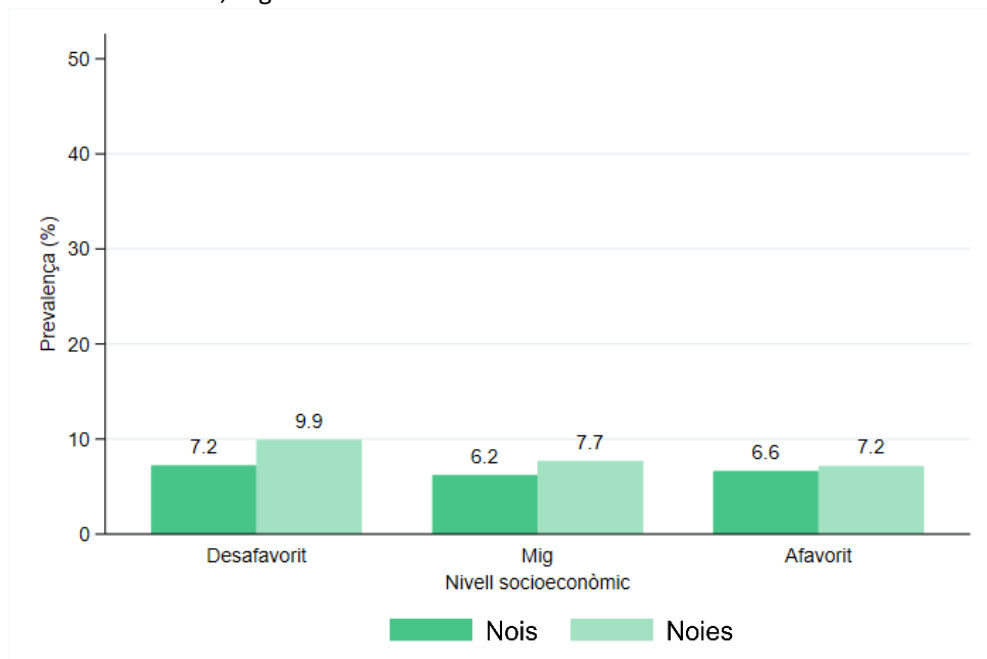
El percentatge de noies que ha fumat tabac alguna vegada a la vida és major respecte els nois. No s'observen diferències destacades en funció del nivell socioeconòmic.

Figura 49. Percentatge d'adolescents que consumeixen tabac diàriament, segons sexe i curs.

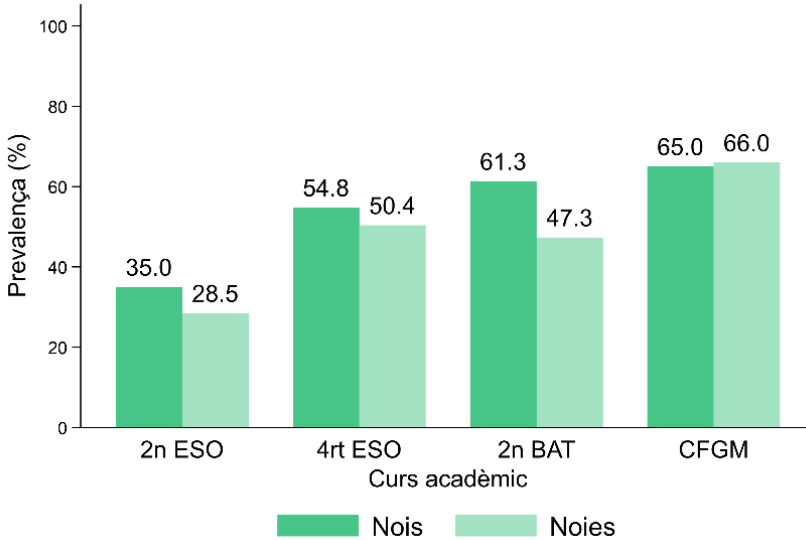
Augmenta el consum diari de tabac a mesura que augmenta l'edat, observant-se el percentatge més elevat a CFGM. Mentre que a 2n d'ESO el percentatge de nois i noies que consumeixen tabac a diari és el mateix, en els cursos superiors un major percentatge de noies fuma tabac diàriament, respecte els nois.

Figura 50. Percentatge d'adolescents que consumeixen tabac diàriament, segons sexe i nivell socioeconòmic.

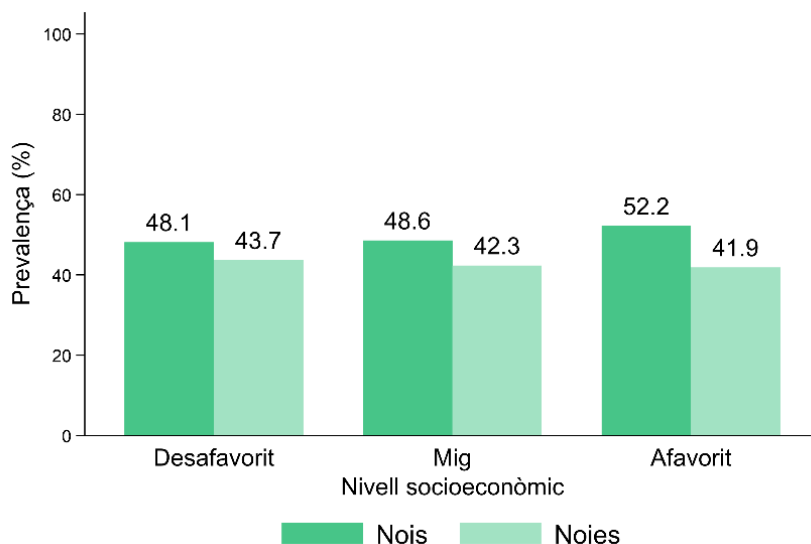
El percentatge de noies que fumen tabac diàriament és major que el dels nois, situant-se per sota del 10%. Les persones de nivell socioeconòmic desfavorit són les que presenten el major percen-

Figura 51. Percentatge d'adolescents que han utilitzat alguna vegada una cigarreta electrònica o *vapejador*, segons sexe i curs.

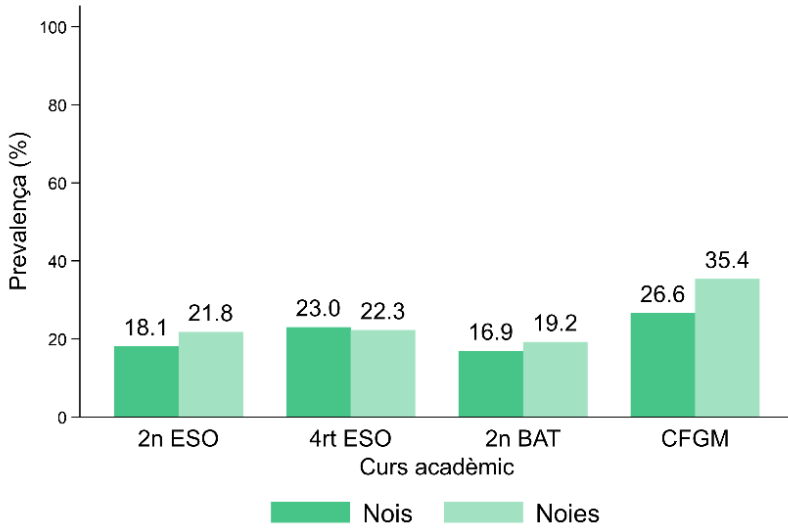
El percentatge d'adolescents que han utilitzat alguna vegada cigarretes electròniques o *vapejador* augmenta amb l'edat per ambdós sexes i se situa al voltant del 50%. El percentatge de nois de 2n i 4rt d'ESO i 2n de Batxillerat que ho han utilitzat alguna vegada és major que el de noies.

Figura 52. Percentatge d'adolescents que han utilitzat alguna vegada una cigarreta electrònica o *vapejador*, segons sexe i nivell socioeconòmic.

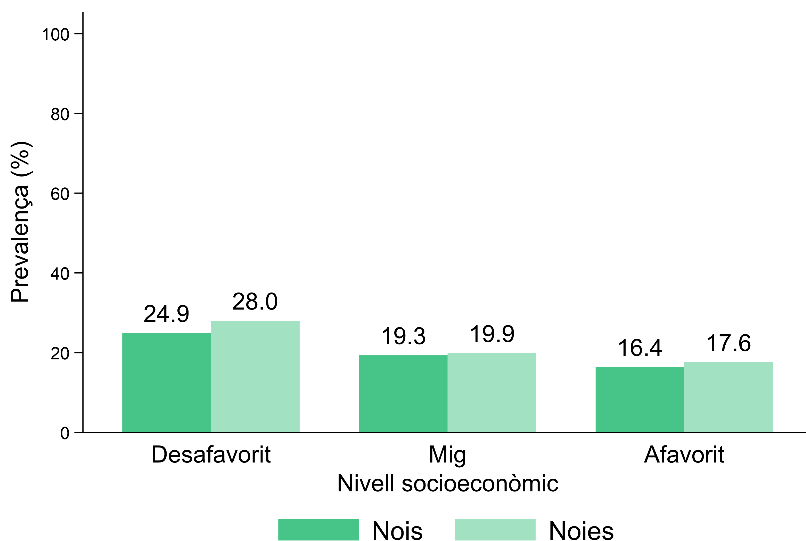
El percentatge de nois que han utilitzat cigarretes electròniques o *vapejador* alguna vegada augmenta lleugerament com més afavorit és el nivell socioeconòmic. En canvi, en les noies com més afavorit és el nivell socioeconòmic menor és el percentatge de les que ho han provat.

Figura 53. Prevalença d'adolescents que estan exposats al fum de tabac a dins de casa, segons sexe i curs.

Les persones de CFGM, i especialment les noies, són les que reporten uns percentatges més elevats d'exposició al fum dins de casa (35,4%).

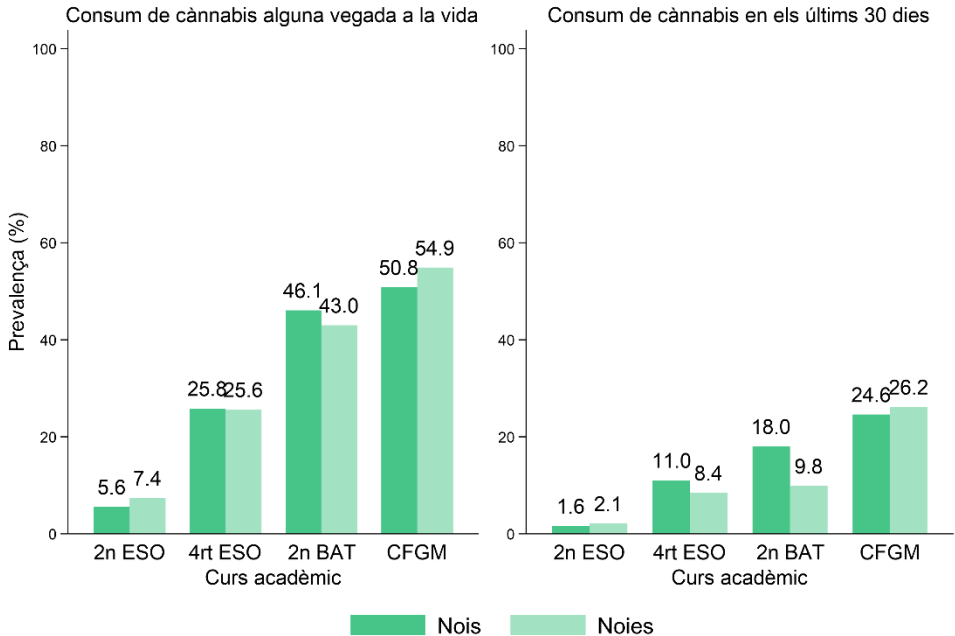
Figura 54. Prevalença d'adolescents que estan exposats al fum de tabac a dins de casa, segons sexe i nivell socioeconòmic.

Les persones de nivell desafavorit estan més exposades al fum dins de casa (24,9% dels nois i 28,0% de les noies). Aquest percentatge disminueix com més afavorit és el nivell socioeconòmic.

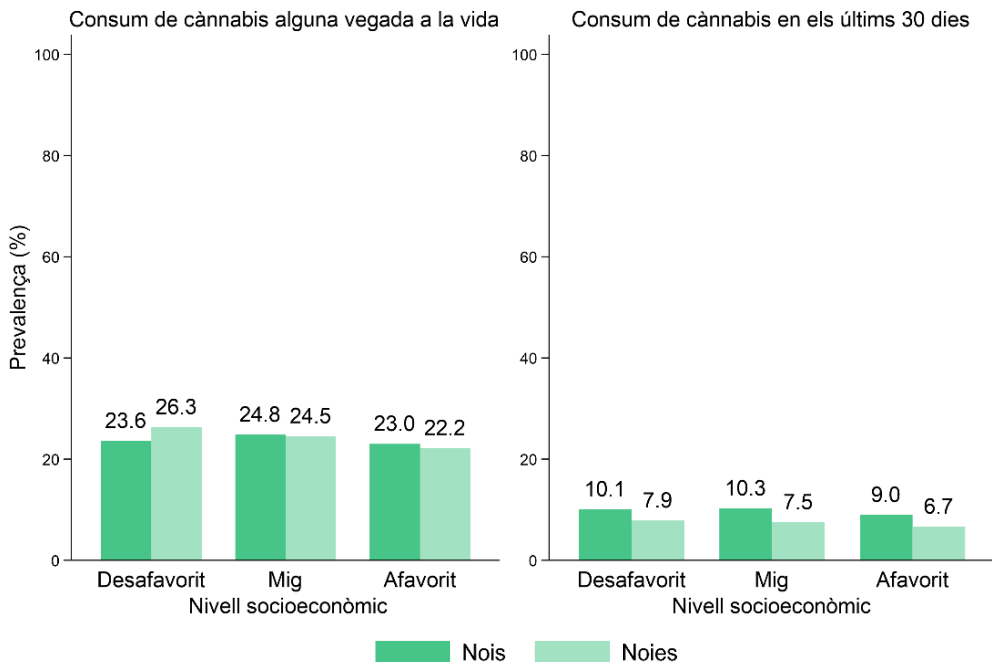
9.2. Cànnabis

Figura 55. Percentatge d'adolescents que han consumit cànnabis, segons sexe i curs.

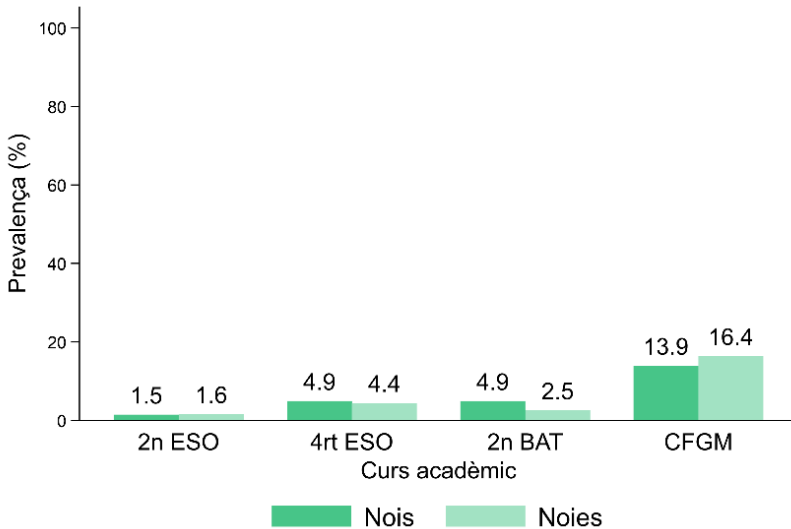
Tant haver provat el cànnabis com haver-lo consumit en els últims 30 dies augmenta amb l'edat per ambdós sexes. A 2n d'ESO i CFGM un percentatge més elevat de noies que de nois manifesta haver provat el cànnabis algun cop. L'alumnat de CFGM presenta les xifres més elevades de consum de cànnabis.

Figura 56. Percentatge d'adolescents que han consumit cànnabis, segons sexe i nivell socioeconòmic.

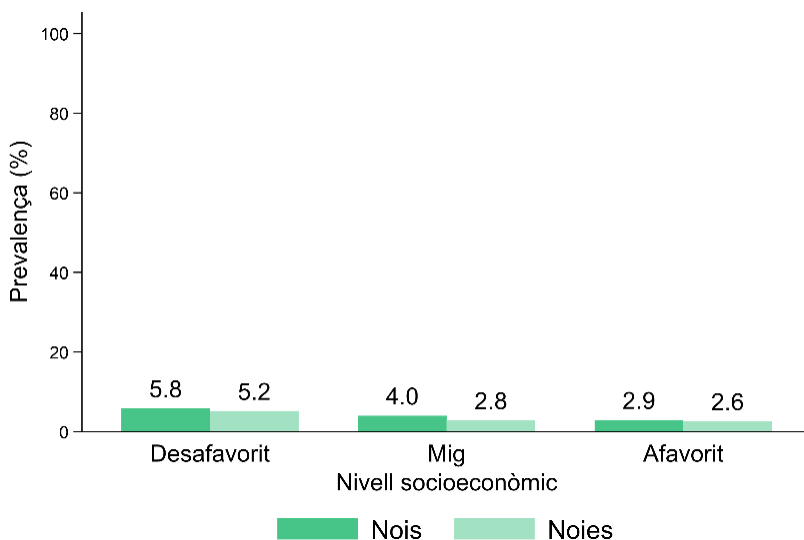
Les noies de nivell socioeconòmic desafavorit són les que amb major prevalença han provat alguna vegada el cànnabis. El percentatge més baix de consum en els últims 30 dies es correspon als joves de nivell socioeconòmic afavorit, i entre el 7,5 i el 10,3% dels de nivell socioeconòmic desafavorit i mig ho han consumit en l'últim mes.

Figura 57. Prevalença d'adolescents que fan un consum de cànnabis de risc segons el test CAST-F (punt de tall ≥ 7), segons sexe i curs.

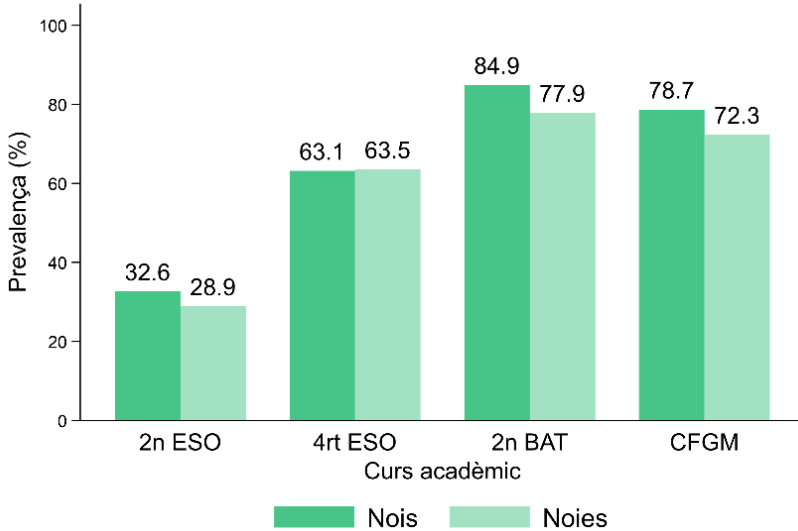
El percentatge d'alumnat que realitza consum de risc de cànnabis augmenta amb l'edat per ambdós sexes i se situa per sota del 5% de 2n d'ESO a 2n de batxillerat. En aquests cursos els nois realitzen més consum de risc de cànnabis que les noies, mentre que a CFGM són les noies les que presenten uns percentatges més elevats de consum de risc. CFGM és el curs amb un consum de risc

Figura 58. Prevalença d'adolescents que fan un consum de cànnabis de risc segons el test CAST-F (punt de tall ≥ 7), segons sexe i nivell socioeconòmic.

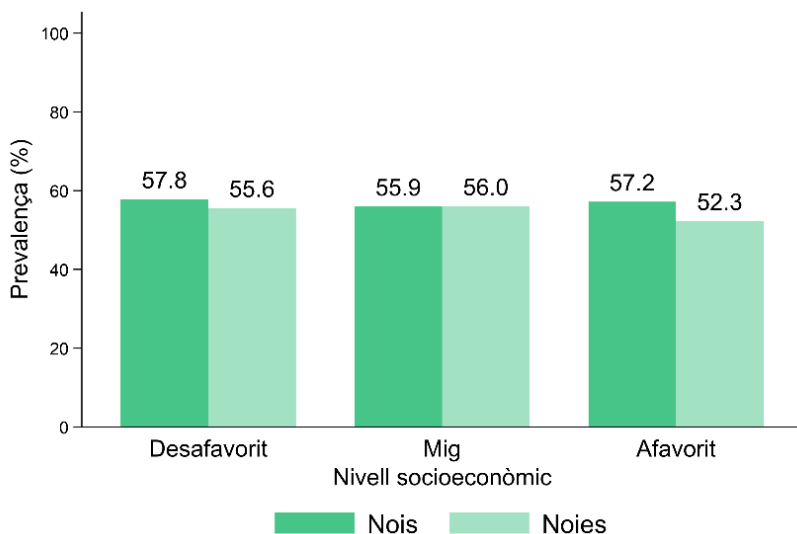
Més del 5% dels nois i noies de nivell socioeconòmic desafavorit presenta consum de risc de cànnabis. A mesura que augmenta el nivell socioeconòmic, menor és el percentatge de nois i noies amb consum de risc de cànnabis.

Figura 59. Percentatge d'adolescents que perceben que podrien aconseguir haixix o marihuana fàcilment, segons sexe i curs.

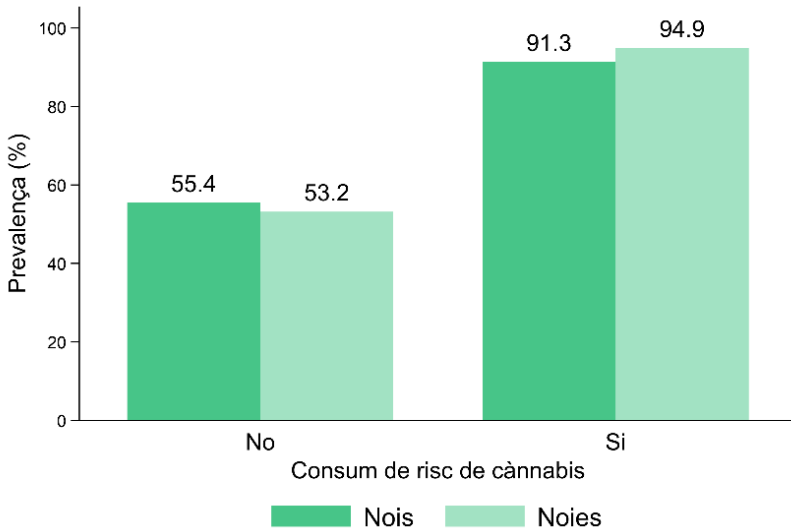
En general, els nois perceben tenir més facilitat per aconseguir haixix o marihuana. Els adolescents de 2n de Batxillerat són els que reporten percebre més facilitat per aconseguir dites substàncies i els de 2n d'ESO els que menys.

Figura 60. Percentatge d'adolescents que perceben que podrien aconseguir haixix o marihuana fàcilment, segons sexe i nivell socioeconòmic.

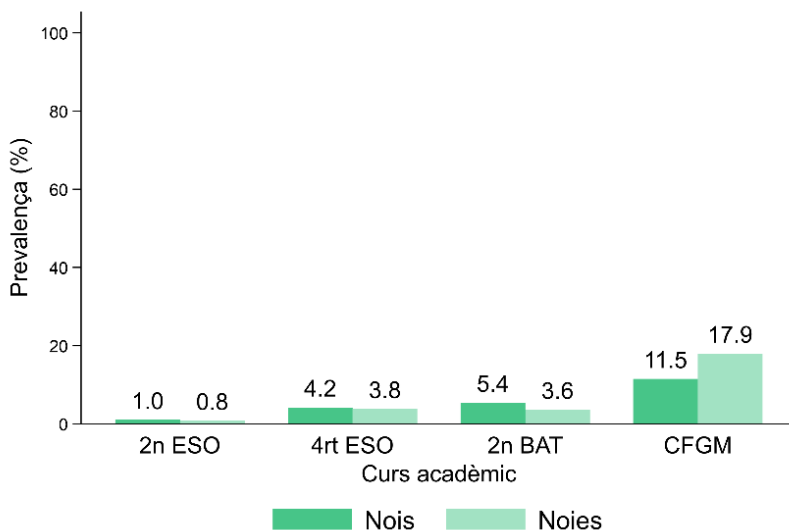
Entre un 52 i un 58% dels adolescents reporten percebre amb facilitat aconseguir haixix o marihuana, independentment del nivell socioeconòmic.

Figura 61. Percentatge d'adolescents que perceben que podrien aconseguir haixix o marihuana fàcilment, segons si fan un consum de risc i per sexe.

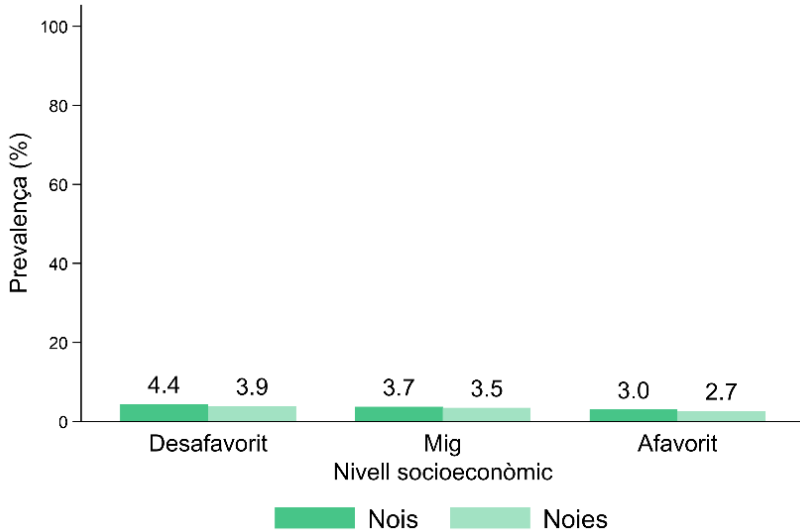
Més del 90% dels adolescents amb consum de risc de cànnabis manifesten que tindrien facilitat a l'hora d'aconseguir haixix o marihuana. Dels adolescents que no fan un consum de risc de cànnabis, un 55,4% dels nois i un 53,2% de les noies considera que seria fàcil aconseguir-lo.

Figura 62. Prevalença d'adolescents que fan un policonsum de tabac i cànnabis, segons sexe i curs.

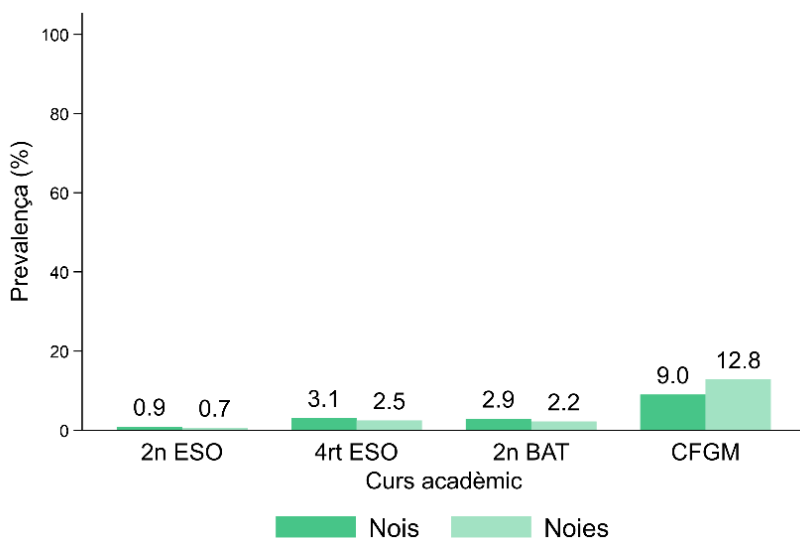
El policonsum de tabac i cànnabis augmenta amb l'edat per ambdós sexes (al voltant del 4,5%), amb percentatges lleugerament més elevats en els nois respecte les noies per als cursos de 2n i 4rt d'ESO i 2n de Batxillerat. Contràriament, són les noies de CFGM les que més reporten fer aquest patró de consum.

Figura 63. Prevalença d'adolescents que fan un policonsum de tabac i cànnabis, segons sexe i nivell socioeconòmic.

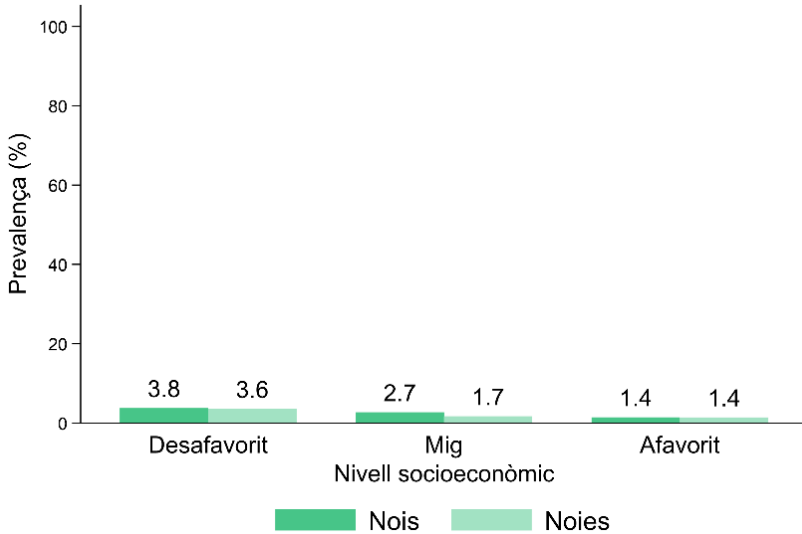
El policonsum de tabac i cànnabis és molt similar entre nois i noies per a tots els nivells socioeconòmics. Els adolescents de nivell socioeconòmic afavorit presenten percentatges lleugerament més baixos de policonsum de tabac i cànnabis.

Figura 64. Prevalença d'adolescents que fan un policonsum de tabac i consum de risc de cànnabis, segons sexe i curs.

El patró de policonsum de tabac i consum de risc de cànnabis augmenta amb l'edat. Mentre que a 2n i 4rt d'ESO i 2n de Batxillerat el percentatge no supera el 3,1%, un 9,0% dels nois i un 12,8% de les noies de CFGM fa policonsum de tabac i consum de risc de cànnabis.

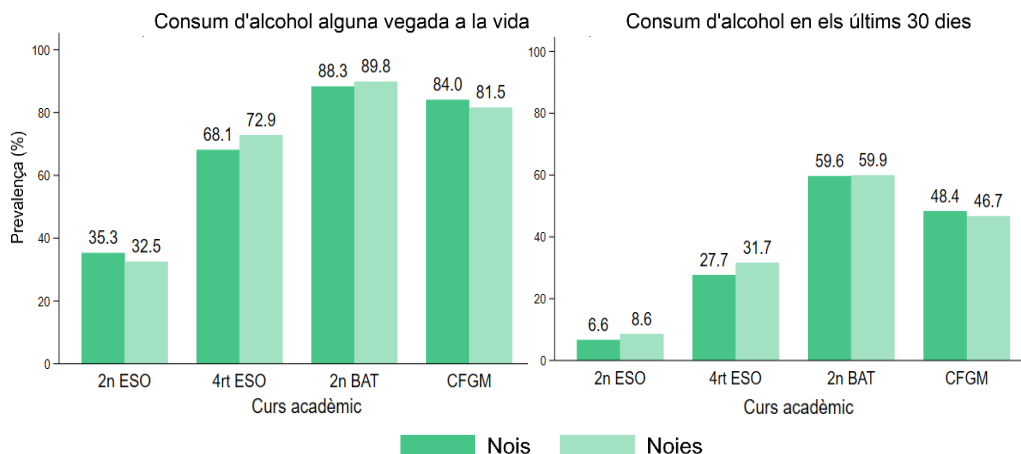
Figura 65. Prevalença d'adolescents que fan un policonsum de tabac i consum de risc de cànnabis, segons sexe i nivell socioeconòmic.

Aproximadament un 4% dels nois i noies de nivell socioeconòmic desafavorit fan policonsum de tabac i consum de risc de cànnabis. S'observa una lleugera disminució del percentatge de policonsum de tabac i consum de risc de cànnabis com més afavorit és el nivell socioeconòmic.

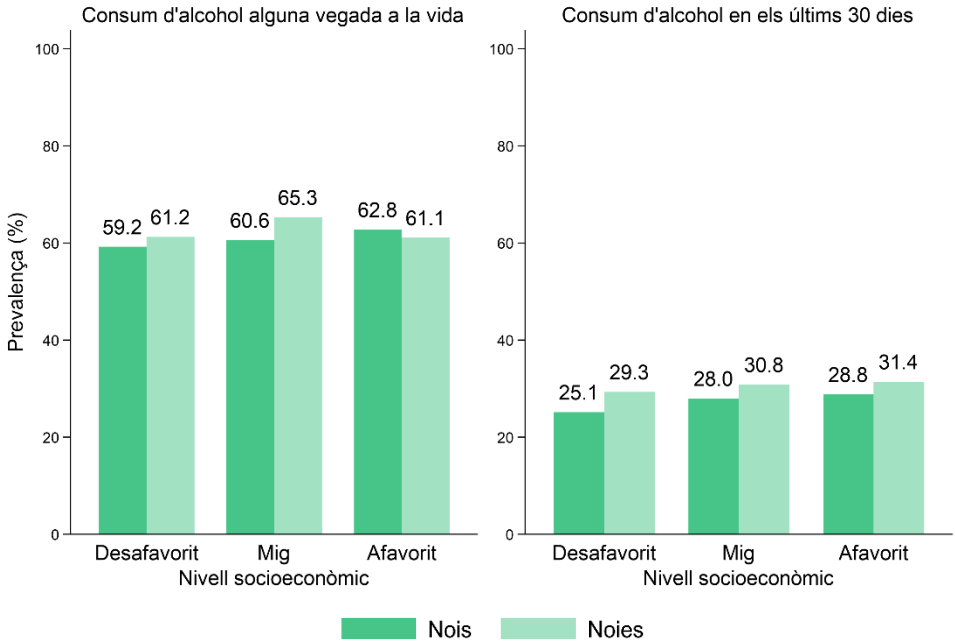
9.3. Alcohol

Figura 66. Percentatge d'adolescents que han consumit alcohol, segons sexe i curs.

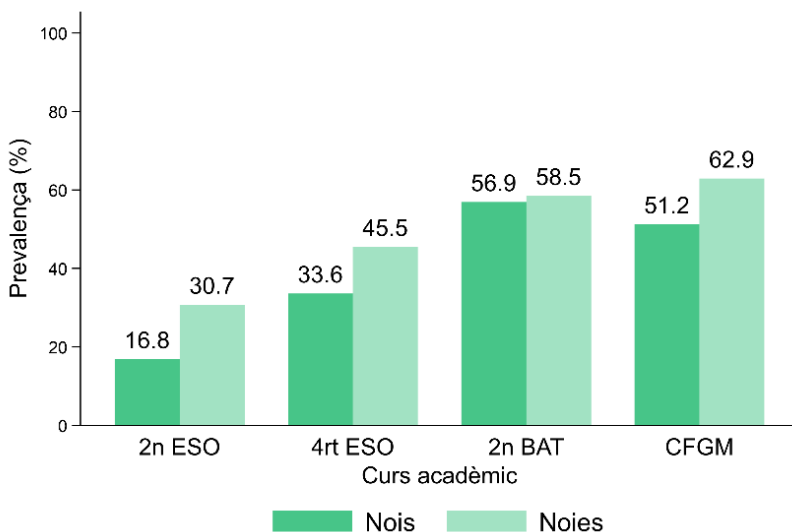
Els de 2n d'ESO són els que menys reporten haver provat l'alcohol alguna vegada a la vida o haver-lo consumit en el darrer mes. Gairebé el 90% de l'alumnat de 2n de batxillerat ho ha provat alguna vegada i un 60% ho ha consumit en els últims 30 dies.

Figura 67. Percentatge d'adolescents que han consumit alcohol, segons sexe i nivell socioeconòmic.

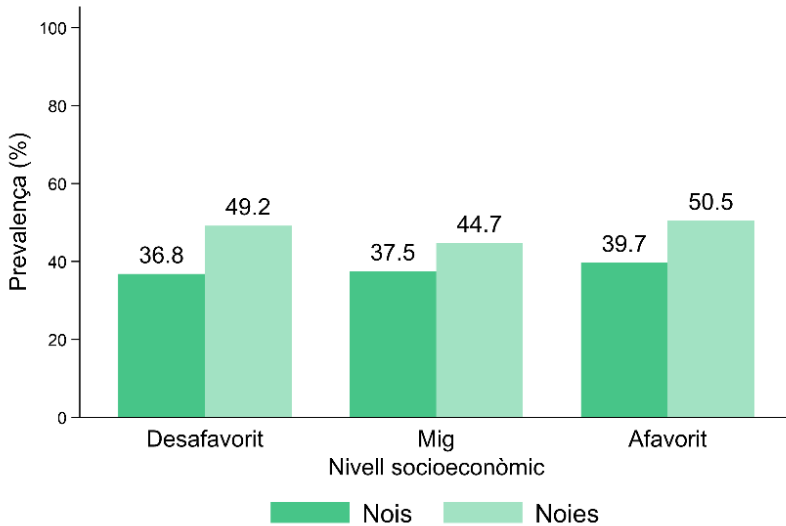
Més del 60% dels nois i noies han consumit alcohol algun cop a la vida, i entre el 25 i el 30% ho ha consumit en els últims 30 dies. No s'observen diferències importants en funció del nivell socioeconòmic.

Figura 68. Percentatge d'adolescents que s'han emborratxat alguna vegada en els últims 30 dies, segons sexe i curs.

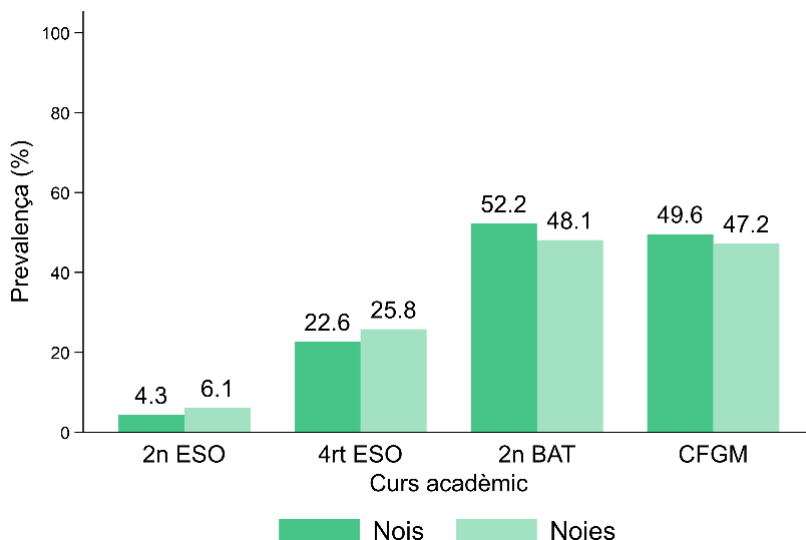
En comparació als nois, un major percentatge de noies reporta haver-se emborratxat alguna vegada en els últims 30 dies. El percentatge augmenta amb els cursos per ambdós sexes, superant el 60% en les noies de 2n de CFGM.

Figura 69. Percentatge d'adolescents que s'han emborratxat alguna vegada en els últims 30 dies, segons sexe i nivell socioeconòmic.

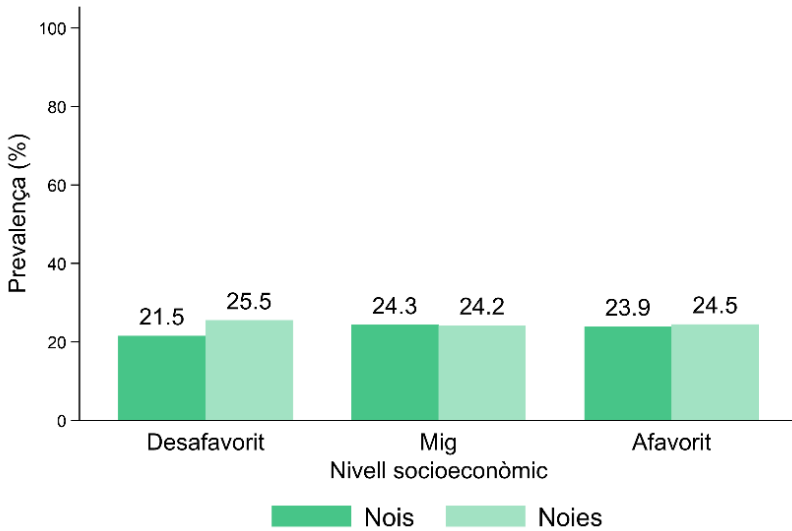
El percentatge de noies que s'ha emborratxat en els últims 30 dies és més elevat que el de nois. En el cas dels nois s'observa un lleuger augment a mesura que augmenta el nivell socioeconòmic.

Figura 70. Prevalença d'adolescents que fan un consum d'alcohol de risc segons el test AUDIT-C (punt de tall ≥ 3), segons sexe i curs.

A major curs, es reporta més consum de risc d'alcohol per ambdós sexes. Les noies de 2n (6,1%) i 4rt d'ESO (25,8%) realitzen més consum de risc que els nois, en canvi en els cursos de 2n de Batxillerat i CFGM són els nois els que presenten un percentatge més elevat de consum de risc d'alcohol.

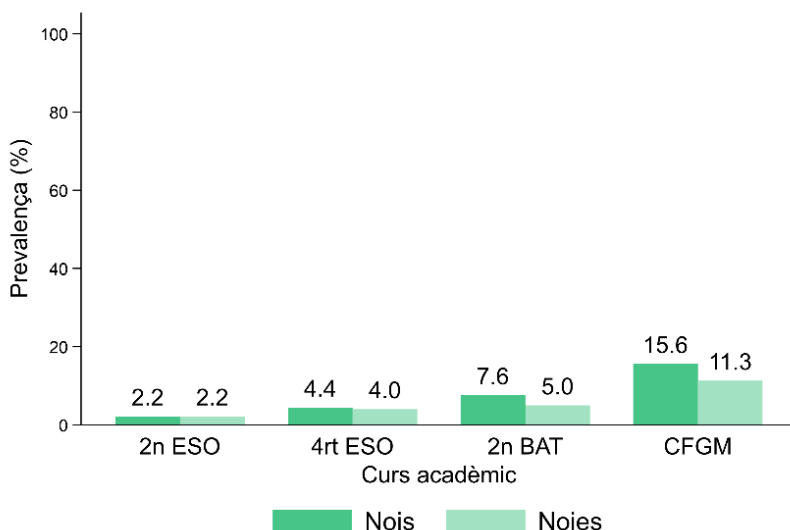
Figura 71. Prevalença d'adolescents que fan un consum d'alcohol de risc segons el test AUDIT-C (punt de tall ≥ 3), segons sexe i nivell socioeconòmic.

Els nois de nivell socioeconòmic desafavorit són els que menys consumeixen alcohol en patró de risc (21,5%), i les noies les que més (25,5%). Al voltant del 24% dels adolescents, tant nois com noies, de nivell socioeconòmic mig i afavorit fan un consum de risc d'alcohol.

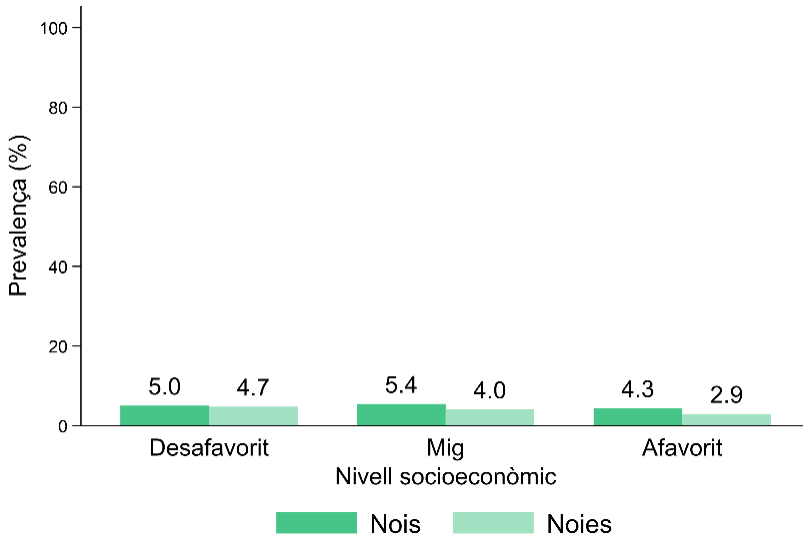
9.4. Altres substàncies

Figura 72. Percentatge d'adolescents que han consumit alguna vegada a la vida alguna substància addictiva que no sigui tabac, alcohol o cànnabis, segons sexe i curs.

El percentatge d'adolescents que ha consumit alguna substància que no sigui tabac, alcohol o cànnabis algun cop a la vida augmenta amb l'edat per ambdós sexes, especialment en els nois (d'un 2,2% a 2n d'ESO es passa a un 15,6% a CFGM).

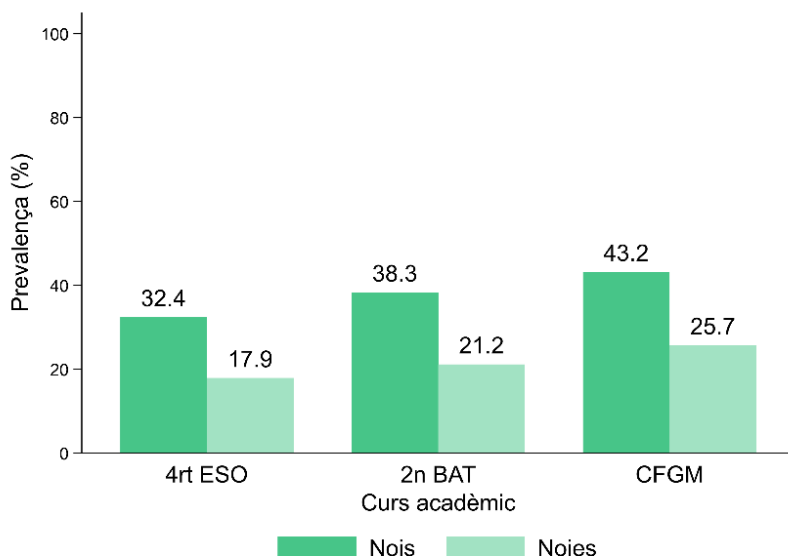
Figura 73. Percentatge d'adolescents que han consumit alguna vegada alguna substància addictiva que no sigui tabac, alcohol o cànnabis, segons sexe i nivell socioeconòmic.

El percentatge de noies que ha consumit alguna substància que no sigui tabac, alcohol o cànnabis es redueix com més afavorit és el nivell socioeconòmic. Pel que fa als nois, els que reporten un percentatge més elevat de consum d'alguna altra substància són els de nivell socioeconòmic mig i desafavorit, aproximadament el 5%.

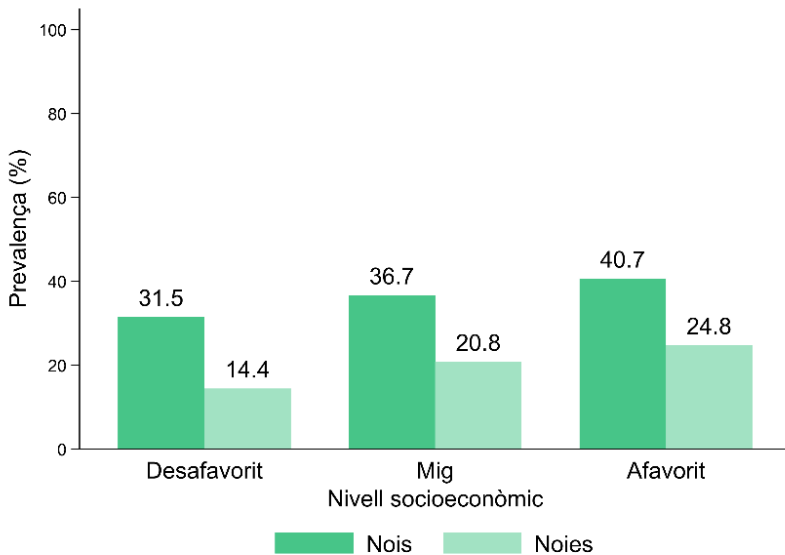
9.5. Conducció i substàncies

Figura 74. Percentatge d'adolescents que han conduït sota els efectes de l'alcohol o altres substàncies addictives, segons sexe i curs. Submostra: 800 (486 nois i 314 noies), s'exclouen les persones que reporten no conduir

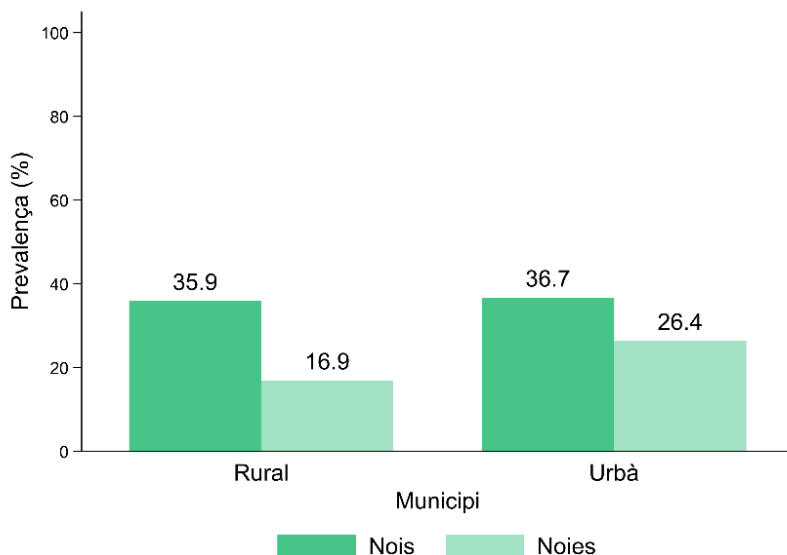
En general els nois indiquen en major percentatge haver conduït sota els efectes de l'alcohol o altres substàncies, especialment els de CFGM (43,2%).

Figura 75. Percentatge d'adolescents que han conduït sota els efectes de l'alcohol o altres substàncies addictives, segons sexe i nivell socioeconòmic. *Submostra: 800 (486 nois i 314 noies), s'exclouen les persones que reporten no conduir*

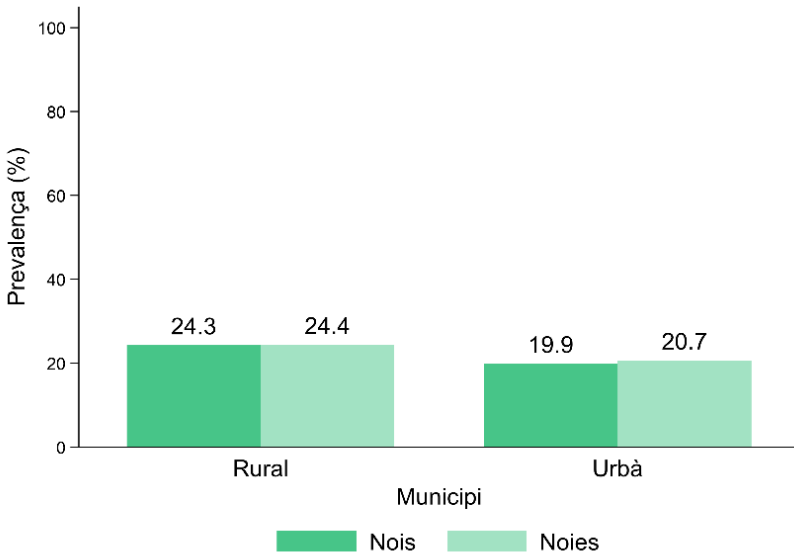
El percentatge d'adolescents que reporta haver conduït algun cop sota els efectes de l'alcohol o altres substàncies augmenta com més afavorit és el nivell socioeconòmic, essent els nois (40,7%) i les noies (24,8%) de nivell afavorit les que presenten percentatges més elevats.

Figura 76. Percentatge d'adolescents que han conduït sota els efectes de l'alcohol o altres substàncies addictives, segons municipi de residència i sexe. *Submostra: 800 (486 nois i 314 noies), s'exclouen les persones que reporten no conduir*

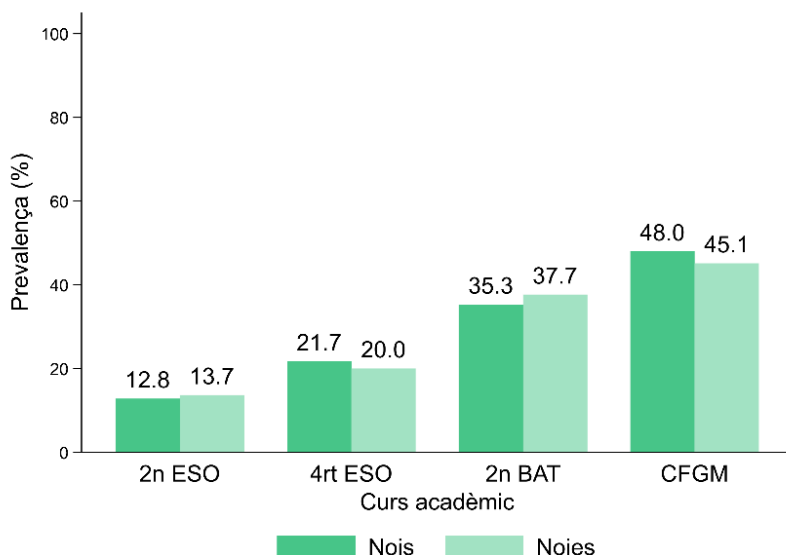
Pel que fa al municipi de residència, els joves de zones urbanes han conduït en major proporció sota els efectes de l'alcohol o altres substàncies que els de zones rurals. Més del 35% dels nois reporta haver conduït sota els efectes de l'alcohol o altres substàncies.

Figura 77. Percentatge d'adolescents que han pujat a un vehicle de motor en el què qui conduïa estava sota els efectes de l'alcohol o altres substàncies addictives, segons tipus de municipi de residència i sexe.

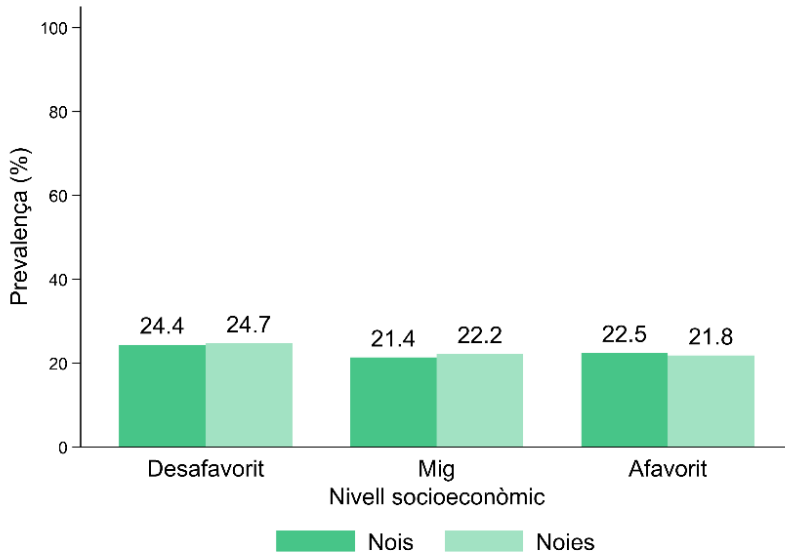
Al voltant d'un 24% de l'alumnat de zones rurals i d'un 20% de zones urbanes afirma haver pujat a un cotxe on la persona conductora havia begut alcohol i/o consumit altres substàncies.

Figura 78. Percentatge d'adolescents que han pujat a un vehicle de motor on qui conduïa estava sota els efectes de l'alcohol o altres substàncies addictives, segons sexe i curs.

El percentatge d'adolescents que reporten haver pujat a un cotxe on la persona conductora anava beguda o sota l'efecte d'altres substàncies augmenta amb l'edat. Mentre que a 2n i 4rt d'ESO el percentatge es situa per sota del 22%, a CFGM ascendeix a gairebé al 50%.

Figura 79. Percentatge d'adolescents que han pujat a un vehicle de motor on qui conduïa estava sota els efectes de l'alcohol o altres substàncies addictives, segons sexe i nivell socioeconòmic.

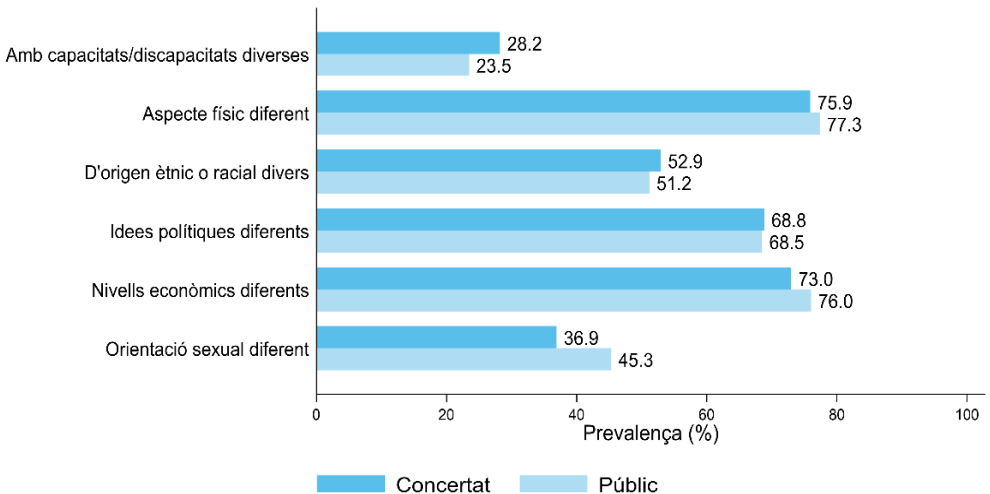

Al voltant d'un 25% dels nois i noies de nivell socioeconòmic desafavorit i un 22 de mig i afavorit, reporten haver pujat a un vehicle on la persona conductora havia begut o es trobava sota els efectes d'alguna substància addictiva.

10. Relacions amb els altres

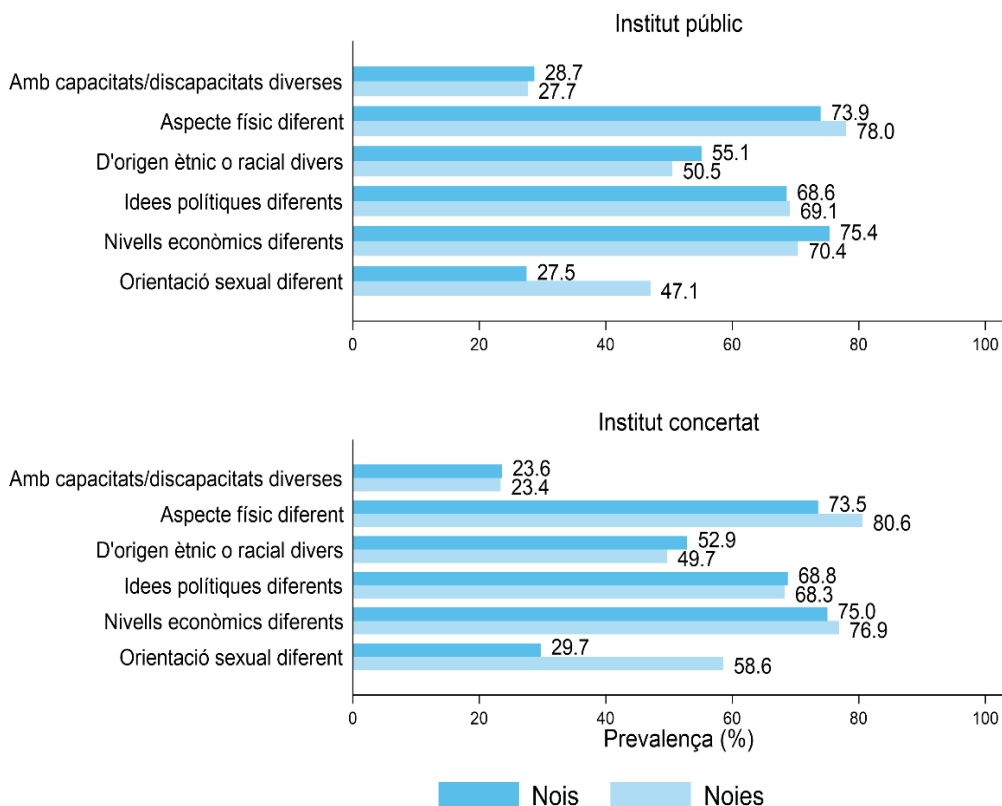
10.1. Diversitat

Figura 80. Percentatge d'adolescents que tenen grups d'amistats diverses, segons titularitat del centre educatiu.

Les persones adolescents de centres públics reporten tenir en major proporció amistats amb aspecte físic diferent, nivell socioeconòmic i orientació sexual en el seu grup. En canvi, són els adolescents de centres concertats els que reporten tenir en major proporció amistats amb capacitats/discapacitats diverses, origen ètnic o racial divers i idees polítiques diferents.

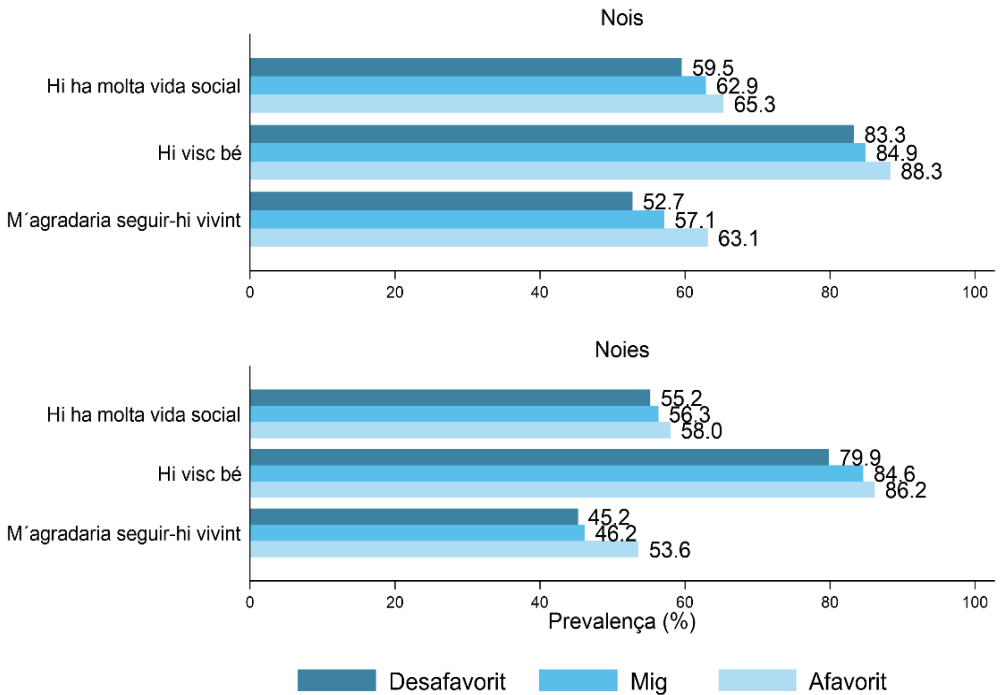
Figura 81. Percentatge d'adolescents que tenen grups d'amistats diverses, segons titularitat del centre educatiu i sexe.

Entre el 70 i el 80% de les noies de centres públics i concertats reporten tenir amistats amb diferent nivell socioeconòmic i diferent aspecte físic. En comparació als nois, les noies reporten en major proporció tenir amistats amb diferent orientació sexual.

10.2. Entorn

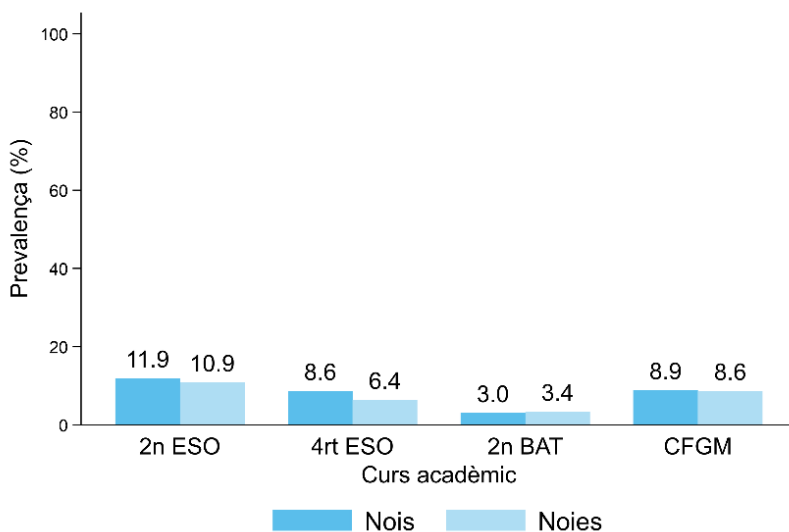
Figura 82. Percentatge d'adolescents que valoren positivament el seu barri en diversos ítems, segons sexe i nivell socioeconòmic.

S'observa un augment de la valoració positiva del propi barri com més afavorit és el nivell socioeconòmic. Un 88,3% dels nois i un 86,2% de les noies afirmen viure bé al barri, essent aquest ítem el que té un percentatge de valoració positiva més alt.

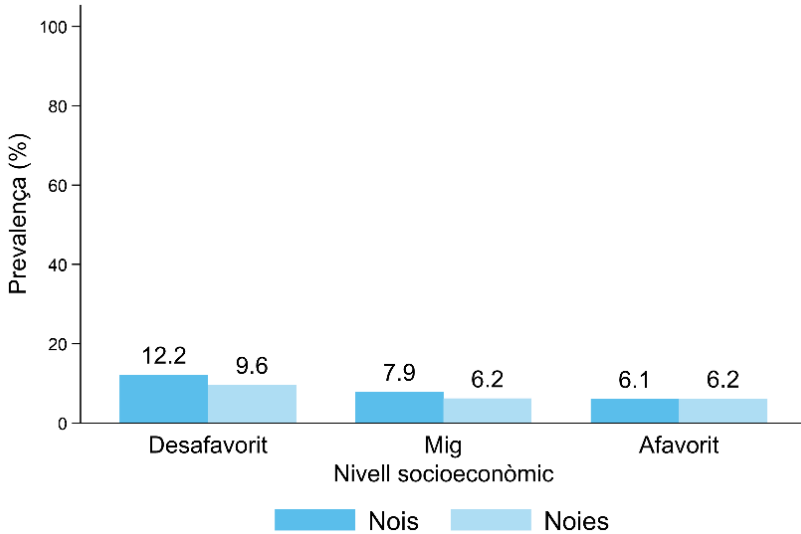
10.3. Bullying

Figura 83. Prevalença d'adolescents que han patit *bullying* en el darrer any, segons sexe i curs.

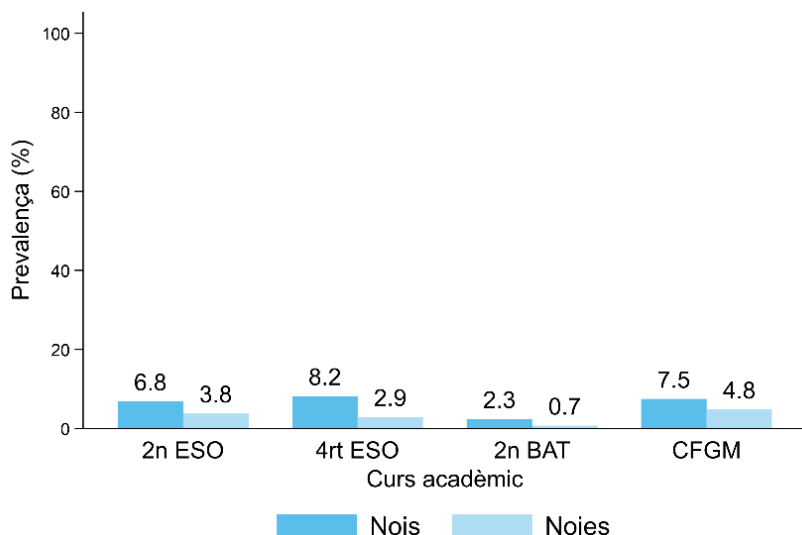
L'alumnat de 2n d'ESO és el que ha patit més *bullying* en el darrer any, amb un 11,9% dels nois i un 10,9% de les noies. Mentre que als cursos d'ESO i CFGM són els nois els que reporten haver patit més bullying, a 2n de Batxillerat el percentatge és més elevat per les noies.

Figura 84. Prevalença d'adolescents que han patit *bullying* en el darrer any, segons sexe i nivell socioeconòmic.

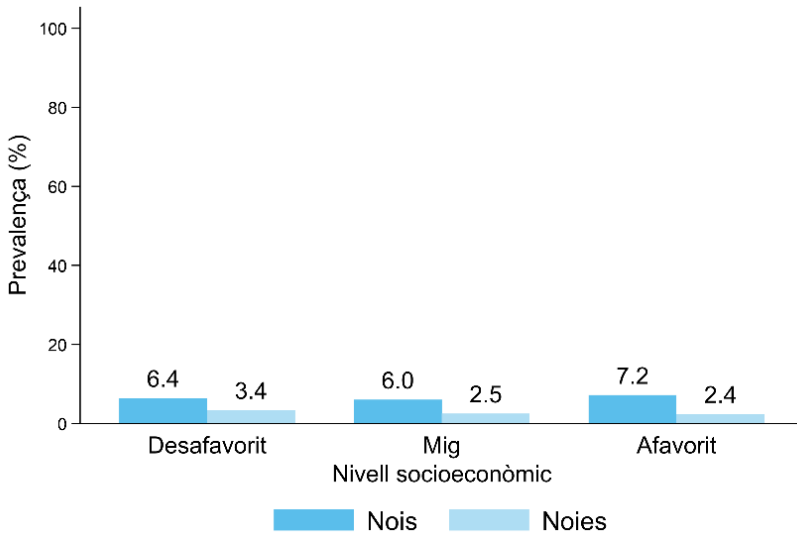
Els adolescents de nivell socioeconòmic desafavorit reporten en major proporció haver patit *bullying* en el darrer any, especialment els nois. A mesura que augmenta el nivell socioeconòmic es redueix el percentatge de nois i noies que reporten haver patit *bullying* en el darrer any.

Figura 85. Percentatge d'adolescents que han fet *bullying* als seus companys/es durant els últims 12 mesos, segons sexe i curs.

Entre el 2,3% i el 8,2% dels nois declaren haver fet *bullying* als seus companys durant l'últim any. Els percentatges són superiors que els de les noies en tots els cursos i especialment a 4rt d'ESO (8,2%). Pel que fa a les noies, són les de CFGM les que més *bullying* afirmen haver fet en els darrers 12 mesos (4,8%).

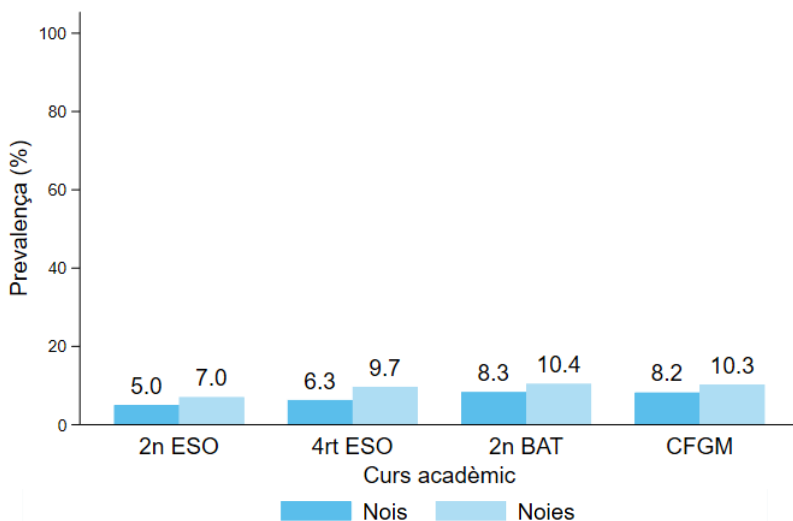
Figura 86. Percentatge d'adolescents que han fet *bullying* als seus companys/es durant els últims 12 mesos, segons sexe i nivell socioeconòmic.

En general, els nois reporten haver fet més *bullying* que les noies. El percentatge de noies que reporta haver fet *bullying* es redueix com més afavorit és el nivell socioeconòmic. En els nois en canvi, els de nivell socioeconòmic afavorit són els que més *bullying* afirmen haver fet en el darrer any (7,2%).

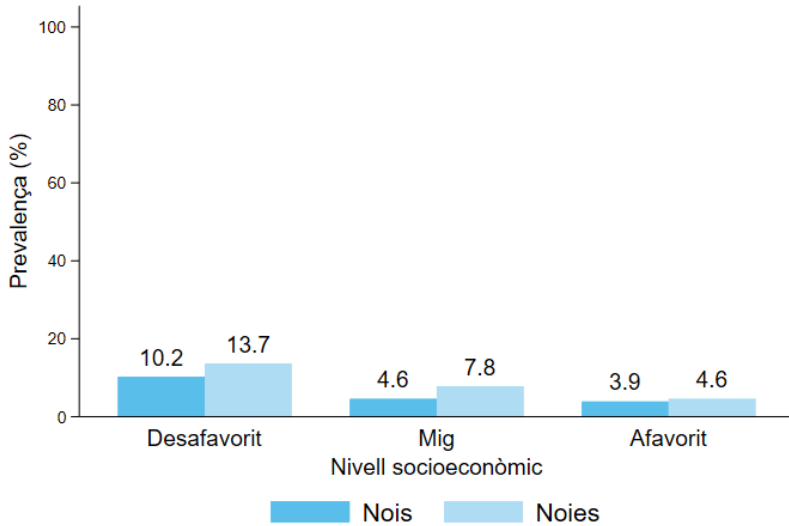
10.4. Autoconeixement

Figura 87. Percentatge d'adolescents que consideren tenir un nivell de coneixement personal regular o dolent respecte els seus companys/es, segons sexe i curs.

A mesura que avancen els cursos augmenta el percentatge de persones que reporten tenir un nivell de coneixement personal regular o dolent. Les noies reporten percentatges més elevats de coneixement personal regular o dolent, respecte els nois.

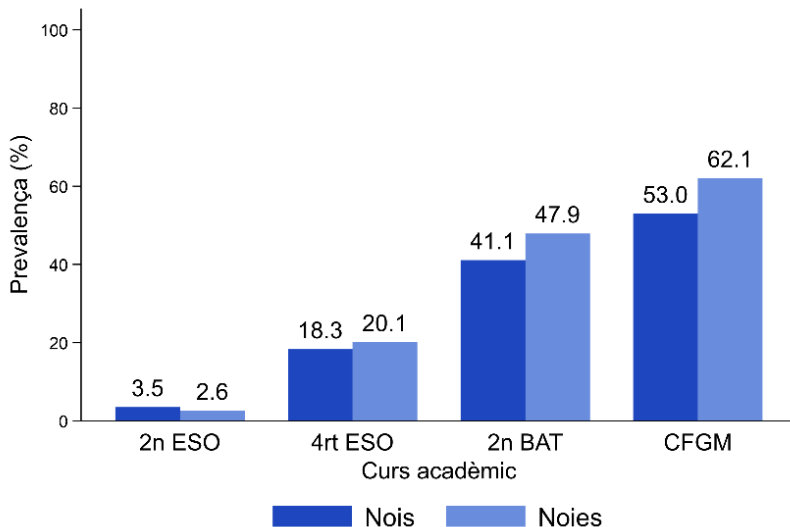
Figura 88. Percentatge d'adolescents que consideren tenir un nivell de coneixement personal regular o dolent respecte els seus companys/es, segons sexe i nivell socioeconòmic.

Les persones de nivell socioeconòmic desfavorit són les que consideren amb major prevalença que el seu coneixement personal és regular o dolent. A mesura que incrementa el nivell socioeconòmic, el percentatge de persones que valoren així el seu coneixement personal disminueix.

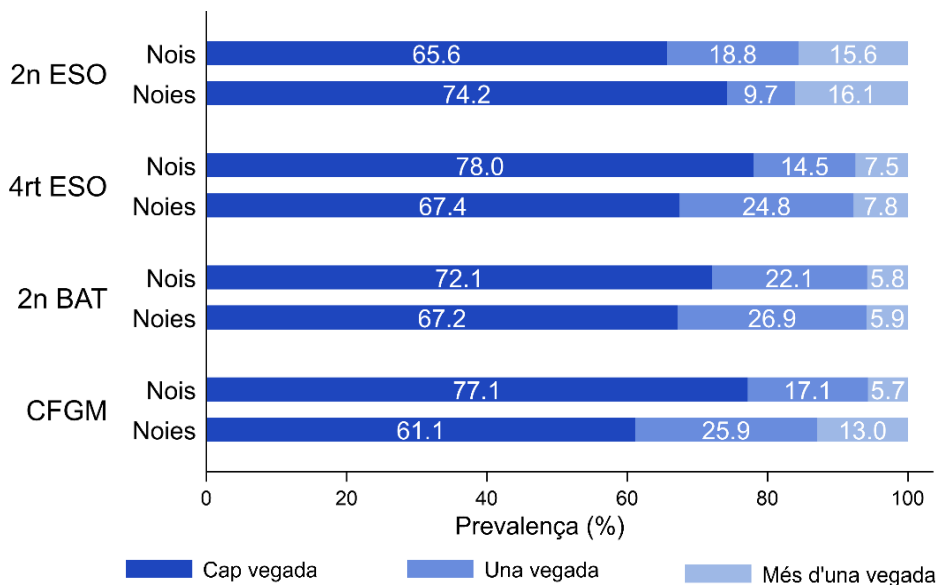
11. Sexualitat

Figura 89. Percentatge d'adolescents que han tingut relacions sexuals amb penetració vaginal i/o anal, segons sexe i curs.

El 3,5% dels nois i 2,6% de les noies de 2n d'ESO han tingut alguna relació sexual amb penetració, percentatges que augmenten amb l'edat per ambdós sexes. Les noies de 4rt d'ESO, 2n de Batxillerat i CFGM han tingut més relacions sexuals amb penetració que els nois.

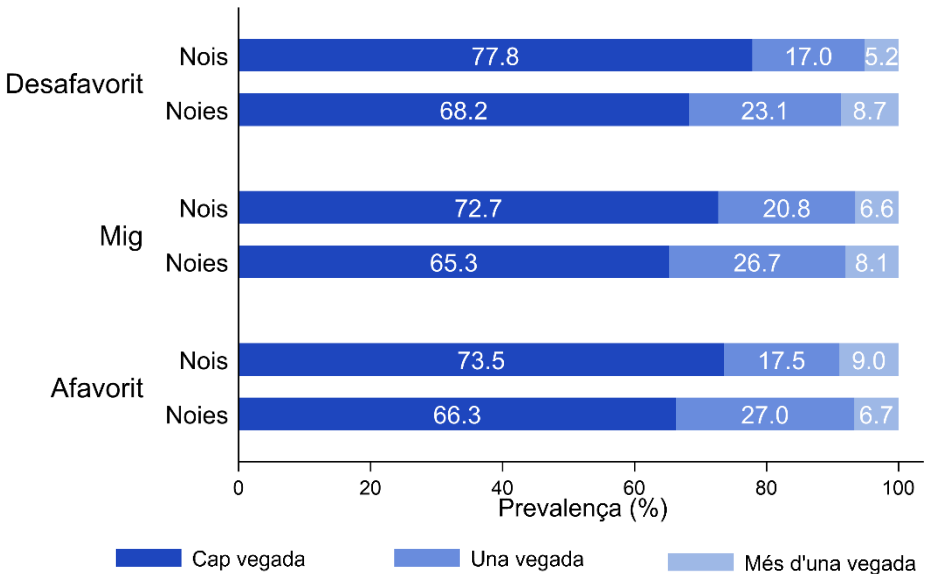
Figura 90. Percentatge de persones que reporten haver fet ús de la píndola de l'endemà (pròpia persona o parella), segons sexe i curs. Submostra: 1.364 (577 nois i 787 noies), s'inclouen les persones que alguna vegada han tingut relacions sexuals amb penetració*

Entre el 22% i el 40% de les persones que han mantingut relacions sexuals amb penetració vaginal ha com a mínim una vegada la píndola de l'endemà. A 4rt d'ESO, 2n de batxillerat i CFGM, al voltant d'una quarta part de les noies ha pres la píndola una vegada.

*Distribució per cursos: 63 persones de 2n d'ESO; 458 de 4rt d'ESO; 630 de 2n de batxillerat; i 213 de CFGM.

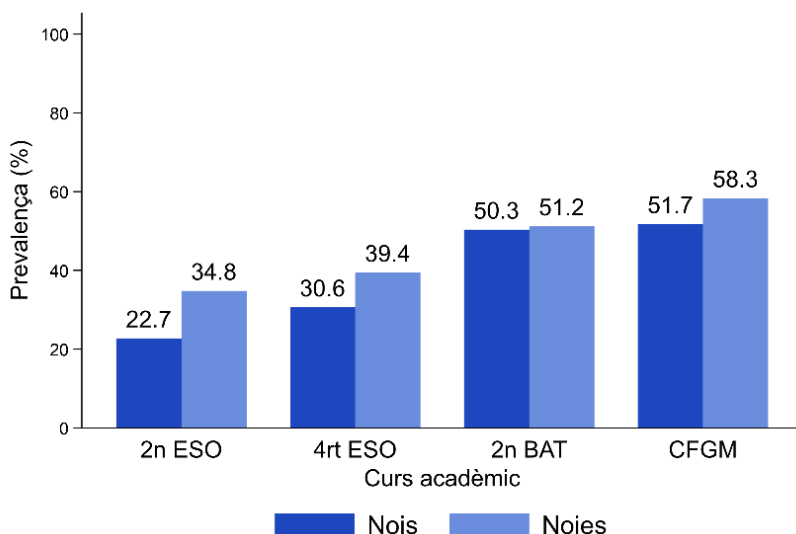
Figura 91. Percentatge de persones que reporten haver fet ús de la píndola de l'endemà (pròpia persona o parella), segons sexe i nivell socioeconòmic. *Submostra: 1.364 (577 nois i 787 noies), s'inclouen les persones que alguna vegada han tingut relacions sexuals amb penetració**

Entre un 20% i un 35% de les persones que reporten haver mantingut relacions sexuals amb penetració vaginal ha pres almenys una vegada la píndola de l'endemà. Al voltant d'un 27% de les noies de nivell socioeconòmic mig i afavorit, i un 23,1% de les de nivell socioeconòmic desafavorit, han pres la píndola alguna ve-

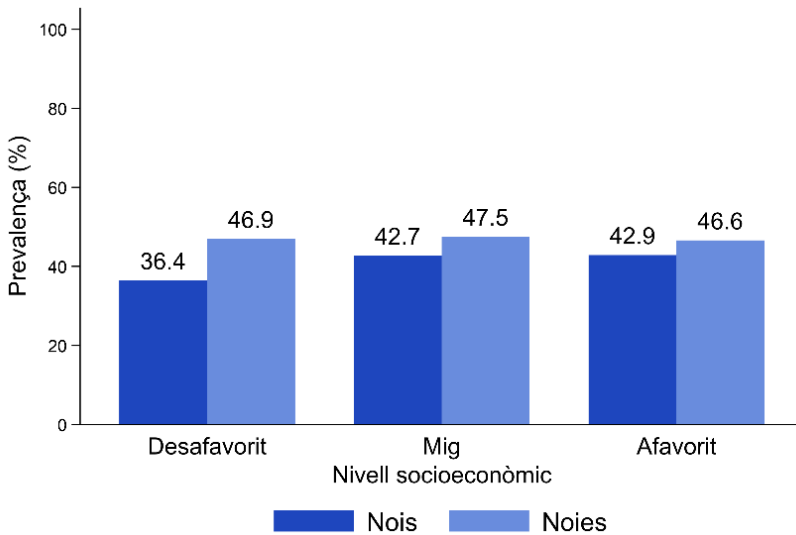
*Distribució per cursos: 63 persones de 2n d'ESO; 458 de 4rt d'ESO; 630 de 2n de batxillerat; i 213 de CFGM.

Figura 92. Percentatge d'adolescents que han consumit substàncies abans o durant qualsevol tipus de relació sexual durant els últims 12 mesos, segons sexe i curs. *Submostra: 1.444 (635 nois i 809 noies), s'exclouen les persones que reporten no haver mantingut cap tipus de relació sexual*

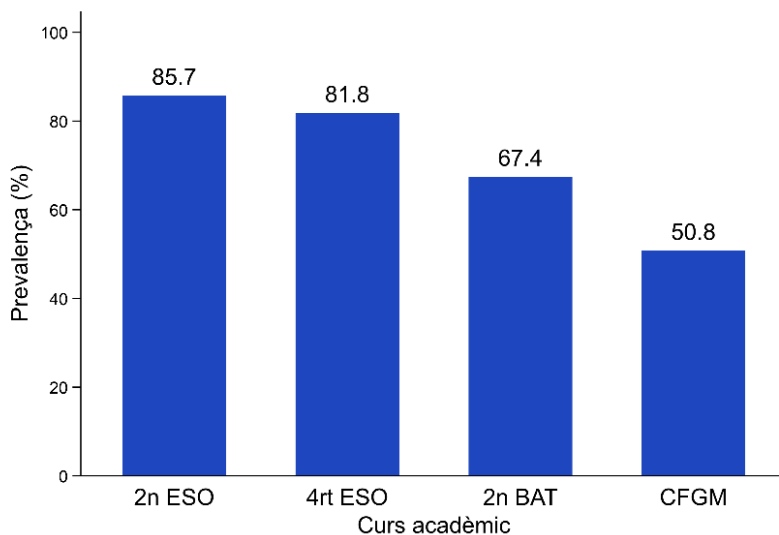
El percentatge d'ús de substàncies abans o durant les relacions sexuals és major en els adolescents de cursos superiors, superant el 50% a 2n de batxillerat i CFGM. Aquesta conducta és més prevalent en les noies en comparació als nois, per a tots els cursos.

Figura 93. Percentatge d'adolescents que han consumit substàncies abans o durant qualsevol tipus de relació sexual durant els últims 12 mesos, segons sexe i nivell socioeconòmic. *Submostra: 1.444 (635 nois i 809 noies), s'exclouen les persones que reporten no haver mantingut cap tipus de relació sexual*

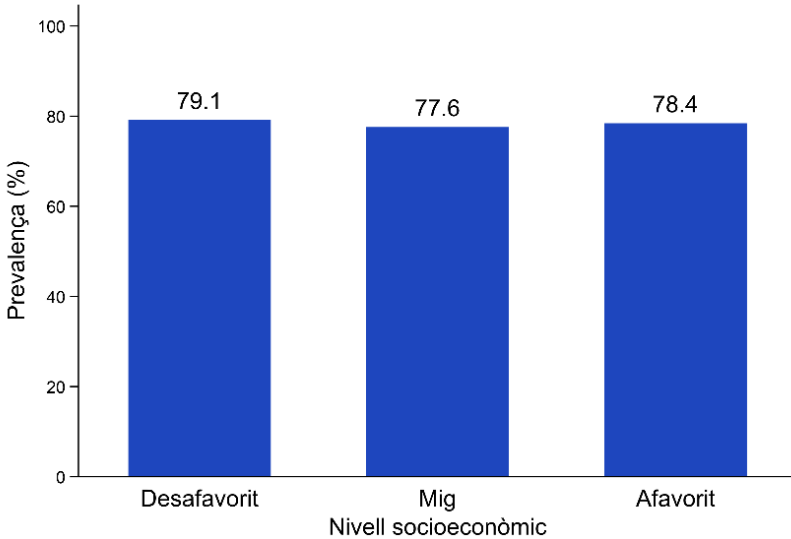
Al voltant del 47% de les noies presenten consum de substàncies abans o durant les relacions sexuals, percentatges generalment més elevats en comparació als nois. No s'observen diferències destacables en funció del nivell socioeconòmic.

Figura 94. Percentatge de noies adolescents que mai s'ha fet cap revisió ginecològica, segons curs.

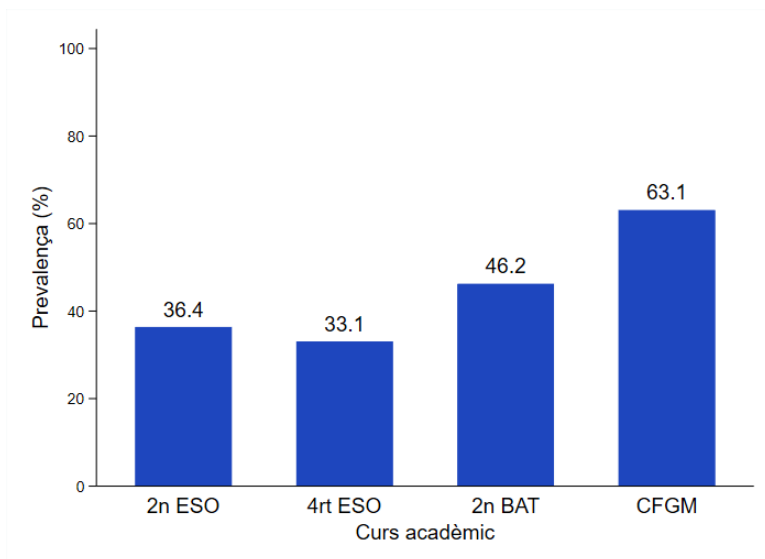
Les noies de 2n d'ESO són les que menys revisions ginecològiques s'han fet; un 85,7% no se n'ha fet mai cap. A mesura que augmenta l'edat, el percentatge de noies que no s'ha fet cap revisió ginecològica disminueix.

Figura 95. Percentatge de noies adolescents que mai s'ha fet cap revisió ginecològica, segons nivell socioeconòmic.

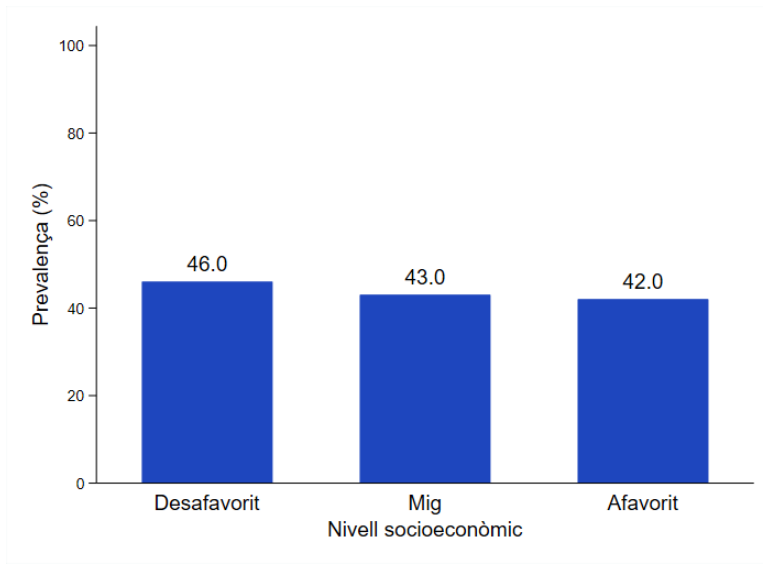
El 79,1% de les noies de nivell socioeconòmic desafavorit no s'ha fet mai cap revisió ginecològica. Els percentatges són molt similars per a les noies de nivell socioeconòmic afavorit i mig.

Figura 96. Percentatge de noies adolescents que han tingut relacions sexuals amb penetració i mai s'ha fet cap revisió ginecològica, segons curs. *Submostra: 803 noies*

El curs on trobem una major proporció de noies que han mantingut relacions sexuals amb penetració i no s'han fet mai cap revisió ginecològica és a CFGM (63,1%).

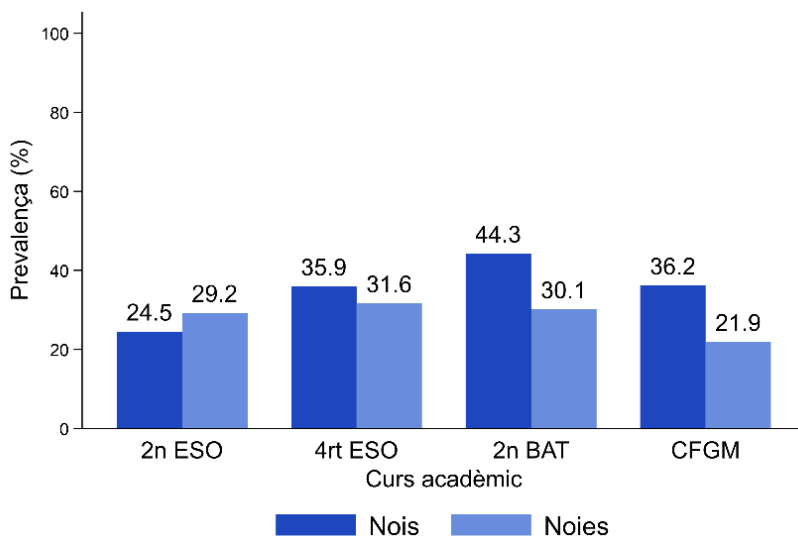
Figura 97. Percentatge de noies adolescents que han tingut relacions sexuals amb penetració i mai s'ha fet cap revisió ginecològica, segons nivell socioeconòmic. *Submostra: 803 noies*

Com més desfavorit és el nivell socioeconòmic, major és el percentatge de noies que havent mantingut relacions sexuals no han anat a una revisió ginecològica. De fet, de les noies que han mantingut relacions sexuals amb penetració, un 46,0% de les de nivell socioeconòmic desfavorit no ha anat mai al ginecòleg.

Figura 98. Percentatge d'adolescents que no estan satisfets/es amb la seva vida sexual en els últims 12 mesos, segons sexe i curs.

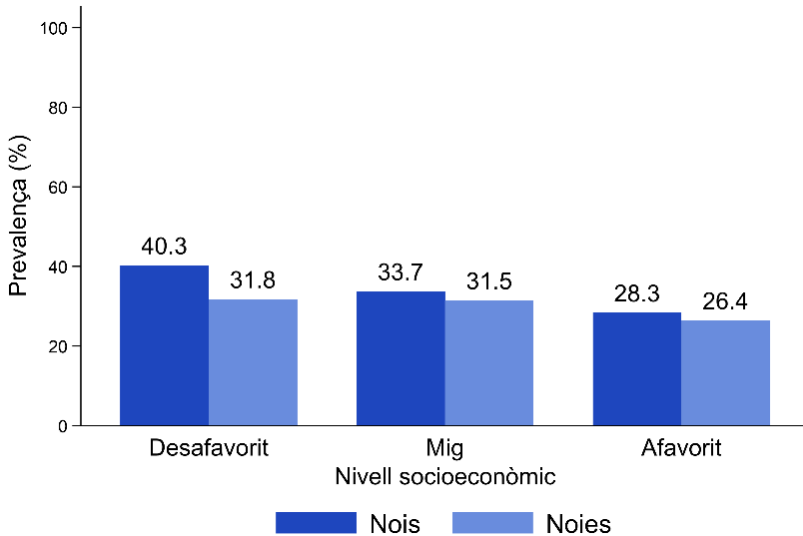
Submostra: 5.441 (2.790 nois i 2651 noies)*

S'observen diferències entre sexes en la satisfacció amb la pròpia vida sexual. A 2n d'ESO les noies estan menys satisfetes amb la seva vida sexual (29,2%) en comparació als nois (24,5%). En canvi a 4rt d'ESO, 2n de Batxillerat i CFGM són els nois els que reporten percentatges més elevats de no satisfacció amb la seva vida sexual.

* Es demana per la satisfacció amb la vida sexual en els darrers 12 mesos independentment de si la persona alguna vegada ha realitzat alguna pràctica sexual o no. Es tracta d'una submostra perquè es va excloure a les persones que van indicar "No sé/No contesto".

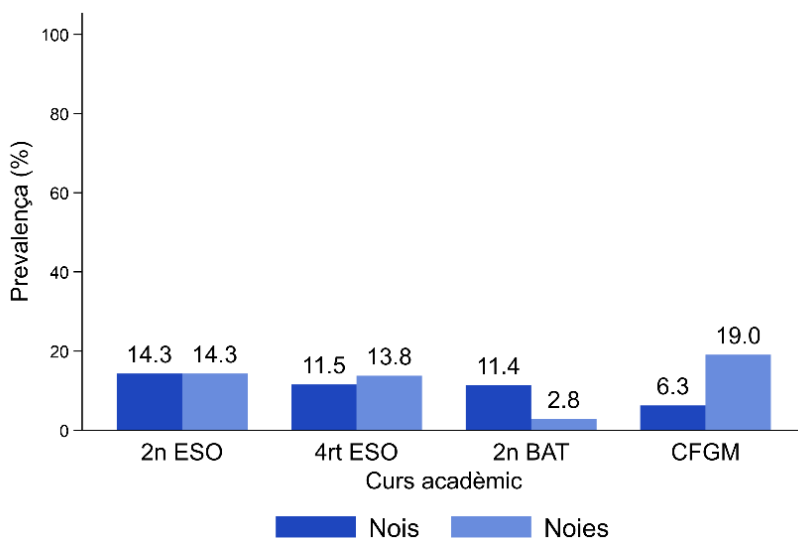
Figura 99. Percentatge d'adolescents que no estan satisfets/es amb la seva vida sexual en els últims 12 mesos, segons sexe i nivell socioeconòmic. Submostra: 5.441 (2.790 nois i 2651 noies)*

Els nois i noies de nivell desafavorit són els que menys satisfets estan amb la pròpia vida sexual (40,3% dels nois i 31,8% de les noies). Com més afavorit és el nivell socioeconòmic, el percentatge de persones adolescents que no estan satisfetes amb la seva vida sexual es redueix.

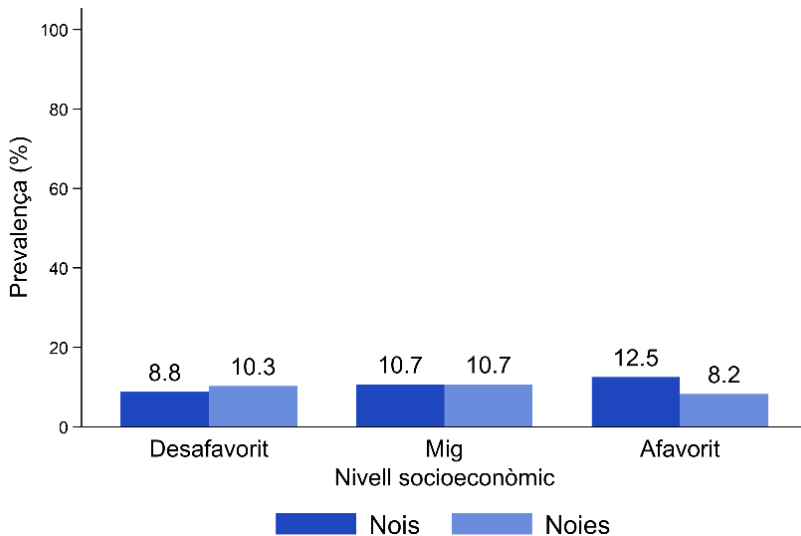
* Es demana per la satisfacció amb la vida sexual en els darrers 12 mesos independentment de si la persona alguna vegada ha realitzat alguna pràctica sexual o no. Es tracta d'una submostra perquè es va excloure a les persones que van indicar "No sé/No contesto".

Figura 100. Percentatge d'adolescents que han mantingut relacions sexuals amb penetració i sense preservatiu que s'han fet la prova del VIH alguna vegada, segons sexe i curs. *Submostra: 475 persones que reporten haver mantingut relacions sexuals amb penetració sense ús de preservatiu (177 nois i 298 noies)*

El 14,3% de l'alumnat de 2n d'ESO ha mantingut relacions sexuals amb penetració sense preservatiu i s'han fet la prova del VIH. Les persones que més s'han fet aquesta prova són les noies de CFGM (19,0%).

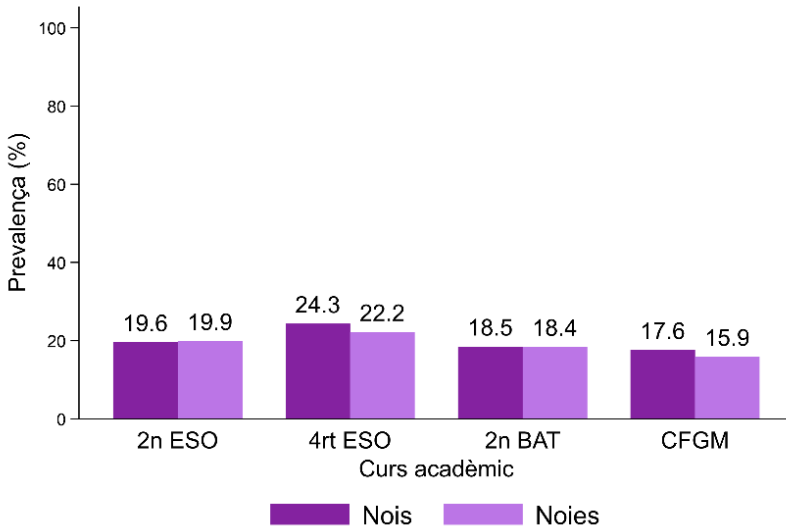
Figura 101. Percentatge d'adolescents que han mantingut relacions sexuals amb penetració i sense preservatiu que s'han fet la prova del VIH alguna vegada, segons sexe i nivell socioeconòmic. *Submostra: 475 persones que reporten haver mantingut relacions sexuals amb penetració sense ús de preservatiu (177 nois i 298 noies)*

Com més afavorit és el nivell socioeconòmic, major és el percentatge de nois que han mantingut relacions sexuals amb penetració i sense preservatiu que s'han fet la prova del VIH (al voltant del 10%). En canvi, per a les noies el percentatge més alt es correspon a les de nivell mig i el més baix a les de nivell afavorit.

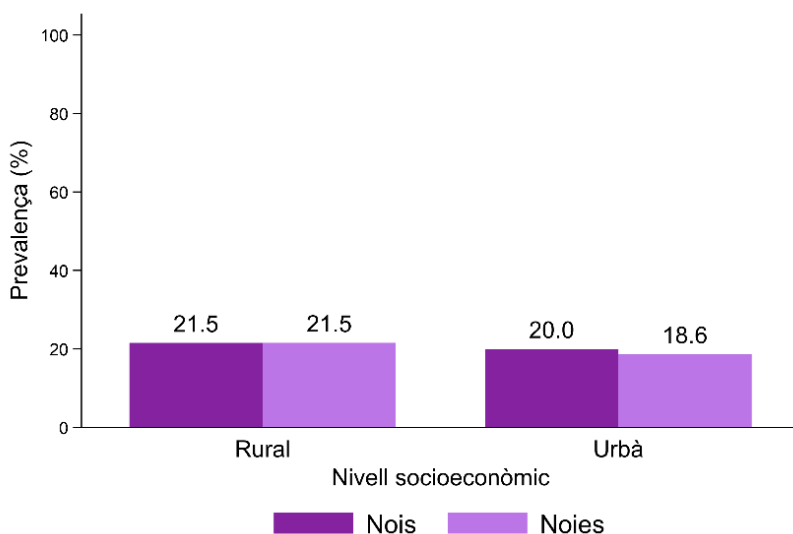
12. Mobilitat i seguretat viària

Figura 102. Percentatge d'adolescents que no porten sempre el cinturó de seguretat quan van amb cotxe, segons sexe i curs.

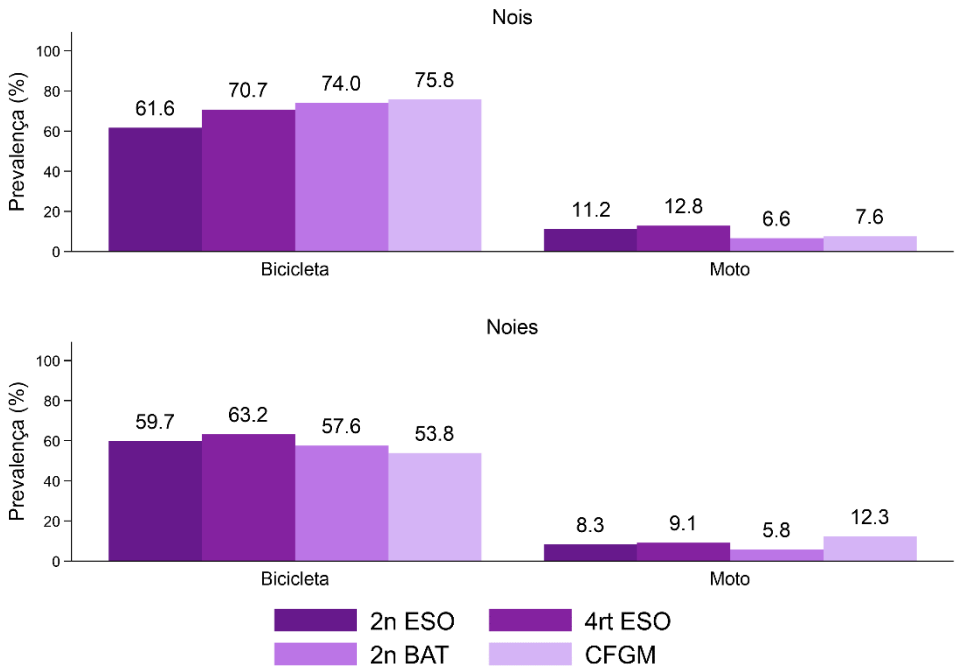
El percentatge d'alumnes de 2n d'ESO, 2n de Batxillerat i CFGM que no porta sempre el cinturó quan va amb cotxe és inferior al 20%, i al voltant del 25% a 4rt d'ESO.

Figura 103. Percentatge d'adolescents que no porten sempre el cinturó de seguretat quan van amb cotxe, segons sexe i tipus de municipi de residència.

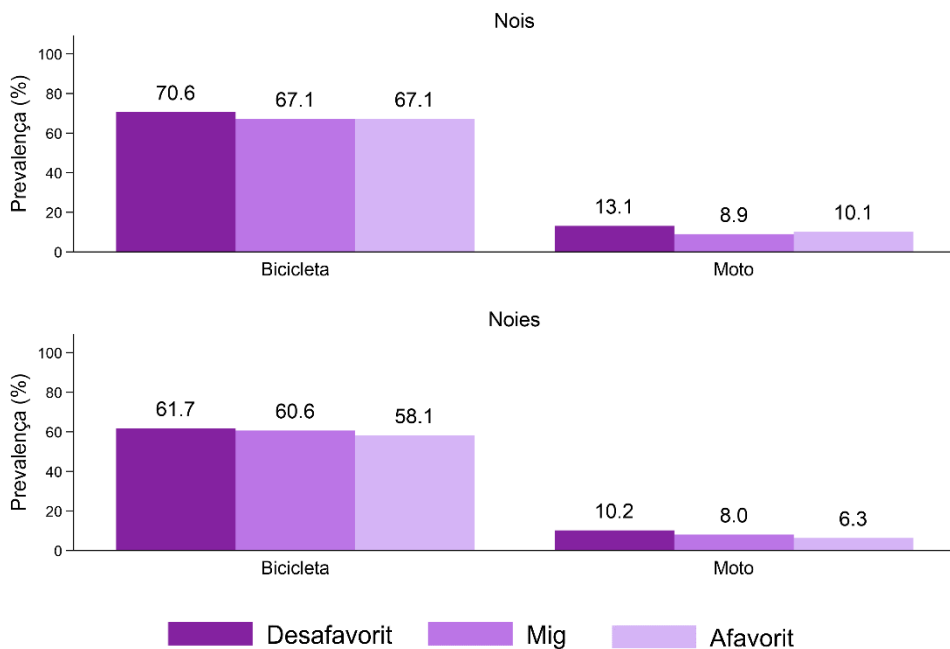
Un 21,5% dels adolescents de zones rurals afirma no portar sempre el cinturó quan va amb cotxe. El percentatge és lleugerament inferior en el cas dels nois i noies de zones urbanes, amb un 20,0% i un 18,6% respectivament.

Figura 104. Percentatge d'adolescents que no porten sempre el casc quan van amb bicicleta o moto, segons sexe i curs.

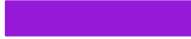

En general, l'ús del casc quan es va en moto és molt major que quan es va en bicicleta. Els percentatges de no ús del casc quan es circula en bicicleta són molt elevats per ambdós sexes, però especialment en els nois, que superen el 60%. Al voltant del 12% dels nois de 2n i 4rt d'ESO i les noies de CFGM reporten no posar-se el casc quan van en moto.

Figura 105. Percentatge d'adolescents que no porten sempre el casc quan van amb bicicleta o moto, segons sexe i nivell socioeconòmic.

Al voltant del 70% dels nois no fan ús del casc quan circulen en bicicleta. El percentatge de no ús del casc quan es va en moto és més elevat pels nois i noies de nivell socioeconòmic desfavorit.

13. Conclusions

Durant el curs acadèmic 2019-2020, aproximadament la meitat de l'alumnat adolescent de la Catalunya Central reporta tenir un estat d'ànim baix i, en general, la qualitat del son es considera dolenta o bastant dolenta, sobretot en les noies de nivell socioeconòmic desafavorit.

Pel que fa a l'alimentació, una elevada proporció de l'alumnat necessita canvis en la seva dieta. En general, les noies i les persones de nivell socioeconòmic desafavorit són les que es salten més àpats, i alhora aquestes últimes són les que els realitzen més en solitari. Entre els motius més freqüents pels quals els joves manifesten seguir alguna dieta és perdre pes, especialment les noies de nivell socioeconòmic alt, i tot seguit el viure més saludablement.

Per altra banda, prenent com a referència les recomanacions d'activitat física de l'Organització Mundial de la Salut entre els 5 i 17 anys, els valors d'exercici insuficient o sedentarisme augmenten amb l'edat i de forma molt marcada especialment en les noies. De fet, les noies de nivell socioeconòmic desafavorit són les que menys compleixen amb aquestes recomanacions d'activitat física.

Alhora, tant els nois com les noies de nivell desafavorit presenten els percentatges més baixos de realització d'activitats extraescolars esportives, i les de nivell afavorit son les que més en realitzen.

Alhora, amb el pas dels cursos les activitats culturals i esportives es redueixen, i paral·lelament augmenten les d'oci com anar a bars o a discoteques. Els resultats indiquen que l'alcohol és la substància que tant nois com noies consumeixen de forma més prioritària, entre els 13 i els 14 anys de mitjana ($n=4.472$). La quantitat i freqüència de consum augmenta molt amb l'edat, especialment el consum de risc d'alcohol, on la prevalença d'aquest patró de consum és més elevada en les noies més joves (2n i 4rt d'ESO) i en els nois de cursos superiors (2n de Batxillerat i 2n curs de CFGM). Alhora, l'edat mitjana d'inici del consum de tabac de les persones adolescents és gairebé als 14 anys ($n=2.371$) i la del cànnabis entre els 14 i els 15 anys ($n=1.748$). Mentre que el consum de tabac diari és més prevalent en noies que no pas en nois, amb el cànnabis passa el contrari, doncs els nois presenten percentatges de consum lleugerament més elevats que les noies. Les persones de nivell socioeconòmic desafavorit presenten una major prevalença de consum de tabac i consum de risc de cànnabis, respecte la resta.

Per altra banda ens trobem que la majoria de persones tenen mòbil i, especialment les persones de 2n de batxillerat i CFGM, l'utilitzen sense limitacions. Sovint això en comporta un ús problemàtic, en aquest cas més prevalent en noies de nivell socioeconòmic mig i desafavorit.

L'assetjament o el *bullying* són conductes que evolucionen diferentment entre sexes, i els resultats ens indiquen que patir *bullying* és més prevalent en persones de nivell socioeconòmic desafavorit. Mentre que en els nois rebre *bullying* és més freqüent a edats primerenques i es va reduint amb el pas dels cursos, en el cas de les noies augmenta i els percentatges més elevats es troben als cursos superiors.

Finalment, els resultats indiquen que les noies utilitzen menys el preservatiu o altres mètodes anticonceptius que els nois durant les relacions sexuals amb penetració. A més a més, aproximadament una quarta part de les noies que han mantingut relacions sexuals amb penetració afirmen haver pres alguna vegada la píndola de l'endemà.

- Les persones adolescent de la Catalunya Central presenten unes condicions de salut que es troben per sota del que és recomanat per la seva edat en diferent aspectes de salut.
- Les noies presenten uns comportaments de salut menys saludables respecte els nois, en tant que: presenten un estat d'ànim més baix; es salten més àpats; són més sedentàries; presenten un consum més elevat d'alcohol en edats primerenques; fan un major consum de tabac diari; i utilitzen menys el preservatiu o altres anticonceptius durant les pràctiques sexuals.
- S'observen diferències en els hàbits de salut en funció del nivell socioeconòmic. Les persones de nivell socioeconòmic desafavorit són més sedentàries, presenten una elevada prevalença de consum de substàncies i reporten en major proporció ser víctimes de *bullying*.
- El consum de substàncies augmenta amb l'edat per ambdós sexes, especialment el patró de consum de risc d'alcohol i cànnabis.

14. Agraïments

Volem agrair a tots els centres educatius que han acceptat col·laborar amb nosaltres i participar en el projecte DESKcohort: Alexandre de Riquer; Mare del Diví Pastor; Anoia; Maristes Igualada; Badia i Margarit; Pere Vives i Vich; Milà i Fontanals; Masquefa; Guinovarda; Montbuí; Vallbona d'Anoia; Pla de les Moreres; Vedruna Artés; Miquel Bosch i Jover; Vedruna Cardona; Bages Sud; Joviat; La Salle Manresa; L'Ave Maria; Guillem Catà; Lluís de Peguera; Pius Font i Quer; Manresa Sis; Navarcles; Diocesana; Llobregat; Paidos; Gerbert d'Aurillac; Quercus; Cardener; FEDAC-Sant Vicenç de Castellet; Castellet; D'Auro; Llissach; Mig-Món; Sagrats Cors Centelles; Pere Barnils; Gurb; Mare de Déu de la Gleva; Vol-treganès; Casals-Gràcia; La Salle Manlleu; Antoni Pous i Argila; Castell de Quer; Miquel Martí i Pol; El Roser; Taradell; Vedruna Tona; Tona; Rocaprevera; Cirviànum Torelló; Vedruna Escorial Vic; FEDAC-Vic; Sagrat Cor de Jesús; Sant Miquel dels Sants; Vic; Jaume Callís; La Plana; L'Alt Berguedà; Vedruna Secundària Berga; Xarxa; Guillem de Berguedà; Pere Fontdevila; Puig-Reig; Sant Llorenç de Morunys; Francesc Ribalta; Moianès.

També volem agrair a l'alumnat dels respectius centres educatius la seva participació, i a l'equip directiu i docent per la seva col·laboració en tot el procés.

Gràcies al Departament de Salut i al Departament d'Educació de la Generalitat de Catalunya pel suport brindat al projecte, i especialment a l'Anna Torruella per facilitar la tasca de contactar amb els centres educatius del territori.

15. Bibliografia

1. Dahl RE. Adolescent brain development: a period of vulnerabilities and opportunities. Keynote address. *Ann N Y Acad Sci.* 2004;1021:1-22.
2. Barkin SL, Smith KS, DuRant RH. Social skills and attitudes associated with substance use behaviors among young adolescents. *J Adolesc Health.* junio de 2002;30(6):448-54.
3. Kipping RR, Smith M, Heron J, Hickman M, Campbell R. Multiple risk behaviour in adolescence and socio-economic status: findings from a UK birth cohort. *Eur J Public Health.* febrero de 2015;25(1):44-9.
4. Weich S, Twigg L, Holt G, Lewis G, Jones K. Contextual risk factors for the common mental disorders in Britain: a multi-level investigation of the effects of place. *J Epidemiol Community Health.* agosto de 2003;57(8):616-21.
5. Gauffin K, Hemmingsson T, Hjern A. The effect of childhood socioeconomic position on alcohol-related disorders later in life: a Swedish national cohort study. *J Epidemiol Community Health.* 1 de noviembre de 2013;67(11):932-8.
6. Santamariña-Rubio E, Serral-Cano G, Ariza C. La salut i els seus determinants en l'alumnat adolescent de Barcelona. Enquesta FRESK 2016. Barcelona: Agència de Salut Pública de Barcelona; 2017.
7. Camprubí Condom L, Oliver Anglès A. Enquesta d'hàbits de salut a alumnes de 4t d'ESO de la demarcació de Barcelona.

- Informe de resultats 2018. [Internet]. Diputació de Barcelona; 2019. Disponible en: https://www.diba.cat/documents/713456/119923109/EnquestaHabitsDeSalutAlumnes4tESO_InformeResultats2018.pdf/c18b5322-3c4b-58fc-b7f8-619a53f4c311?t=1605020775689
8. Agència de Salut Pública de Barcelona. Enquesta Factors de Risc a l'Escola Secundària (FRESC) [Internet]. 2016. Disponible en: <http://www.aspb.cat/arees/la-salut-en-xifres/enquesta-fresc/>
 9. Plan Nacional Sobre Drogas. Encuesta Estatal sobre el Uso de Drogas en Enseñanzas Secundarias (ESTUDES) 1994-2018 [Internet]. Madrid: Ministerio de Sanidad Servicios Sociales e Igualdad; 2018. Disponible en: https://pnsd.sanidad.gob.es/profesionales/sistemasInformacion/sistemaInformacion/encuestas_ESTUDES.htm
 10. SIVES. SIVES 2015: Sistema Integrat de Vigilància Epidemiològica de la SIDA/VIH/ITS a Catalunya. Barcelona: Generalitat de Catalunya. Agència de Salut Pública de Catalunya; 2015.
 11. Agència de Salut Pública de Catalunya, Centre d'Estudis Epidemiològics sobre les infeccions de Transmissió Sexual i Sida de Catalunya. Estudi de prevalença de la Infecció per Chlamydia Trachomatis i altres ITS en adult-joves (16-35 anys). 2018.
 12. Liskola J, Haravuori H, Lindberg N, Niemelä S, Karlsson L, Kivuruusu O, et al. AUDIT and AUDIT-C as screening instruments for alcohol problem use in adolescents. *Drug Alcohol Depend.* 2018;188:266-73.

13. Cuenca-Royo AM, Sánchez-Niubó A, Forero CG, Torrens M, Suelves JM, Domingo-Salvany A. Psychometric properties of the CAST and SDS scales in young adult cannabis users. *Addict Behav.* 2012;37(6):709-15.
14. Carbonell X, Chamarro A, Griffiths M, Talarn A. Uso problemático de Internet y móvil en adolescentes y jóvenes españoles. *analesps.* 1 de octubre de 2012;28(3):789-96.

Annexos

Es presenten les característiques de la mostra del bloc d'ús de pantal·les i altres tecnologies.

		Sexe		
		Nois	Noies	Total
Curs	2n ESO	503	619	1.122
	4t ESO	521	575	1.096
	2n BAT	327	404	731
	CFGM	109	83	192
Total		1.460	1.681	3.141

Es presenten les característiques de la mostra del bloc d'ús de jocs i apostes:

		Sexe		
		Nois	Noies	Total
Curs	2n ESO	156	214	370
	4t ESO	147	160	307
	2n BAT	55	79	134
	CFGM	2	0	2
Total		360	453	813

UMANRESA
UNIVERSITAT DE VIC
UNIVERSITAT CENTRAL
DE CATALUNYA

Departament
**d'Epidemiologia i Metodologia
de les Ciències Socials i de la Salut**
UMANRESA | UVIC-UCC

Generalitat de Catalunya
Agència de Salut Pública de Catalunya
Sub-direcció General de Drogodependències

ciberesp
Centre de Investigació Biomèdica en Red
Epidemiologia y Salud Pública

Generalitat de Catalunya
Agència de Salut Pública de Catalunya
Servei Regional a la Catalunya Central

**Universitat Oberta
de Catalunya**

Generalitat de Catalunya
Departament d'Educació
Serveis Territorials a la Catalunya Central

Centre d'Estudis Epidemiològics
sobre les Infeccions de Transmissió
Sexual i Sida de Catalunya

Ajuntament

de Manresa

SECRETARÍA DE ESTADO
DE SANIDAD

DELEGACIÓN DEL GOBIERNO
PARA EL PLAN NACIONAL SOBRE DROGAS

UMANRESA
UNIVERSITAT DE VIC
UNIVERSITAT CENTRAL
DE CATALUNYA

**Departament
d'Epidemiologia i Metodologia
de les Ciències Socials i de la Salut**
UMANRESA | UVIC-UCC

Generalitat de Catalunya
Agència de Salut Pública de Catalunya
Sub-directió General de Drogodependències

ciberesp
Centre de recerca i innovació en salut
Epidemiologia i Salut Pública

Generalitat de Catalunya
Agència de Salut Pública de Catalunya
Servei Regional a la Catalunya Central

Generalitat de Catalunya
Departament d'Educació
Serveis Territorials a la Catalunya Central

**Universitat Oberta
de Catalunya**

**Centre d'Estudis Epidemiològics
sobre les Infeccions de Transmissió
Sexual i Sida de Catalunya**

PRERESTIU DE SANEDU
REGLAMENTO DE ORDEN
DE SANEDU
ELABORACIÓN DEL GOBIERNO
DE LA CIUDAD DE MANRESA, CATALUÑA

Ajuntament

de Manresa